

ISSN 1905-9582

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

Mae Fah Luang University

皇太后大学

Journal of Sinology

วารสารจีนวิทยา 汉学研究

Vol.15 No.2 July 2021

ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม 2564

第15期 (第二册) 2021年7月

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

Sirindhorn Chinese Language and Culture Center

诗琳通中国语言文化中心

Journal of Sinology

Vol. 15 No.2 July, 2021

Sirindhorn Chinese Language and Culture Center
Mae Fah Luang University

About the Journal

Journal of Sinology was established in 2007 by Sirindhorn Chinese Language and Culture Centre, Mae Fah Luang University. Jsino publishes articles in Thai, Chinese and English intending to provide a platform for researchers in the Chinese studies to share their innovative research.

Aim and Scope

Journal of Sinology is a journal for the dissemination of research and academic works related in Chinese studies such as language, literature, translation, history and teaching Chinese language, as well as other related fields of Chinese studies. To allow the academic work to be widely published and accepted by an academic's field. The published articles are moderated by a specialist in Chinese studies, and Double-blind peer review with an unidentified author.

Journal of Sinology is accepting academic articles in 3 languages: Thai, Chinese and English. In the form of research articles and academic articles. Journal of Sinology is ***two volumes per year***, consisting of the 1st edition (***August-January***) and the 2nd edition (***February-July***).

Content Scope

1. Chinese language: Chinese Language, Chinese Grammar, Chinese Translation, Chinese Literature, Traditional Chinese Characters, Teaching Chinese Language etc.

2. Social, Arts and Culture: Chinese art, Culture, History, Social Sciences, Philosophy and Folklore etc.

3. Economic and Political: Economics, Trade, International Relations, Political, Chinese strategy and policy etc.

Editorial Team

Editor in chief

Prof. Ronglin Cen

Assistant editors

Teeraparp Predeepoch, Ph.D.

Acting Dean of School of Sinology

Suppakorn Khonkhlong

Assist. Director of Sirindhorn Chinese Language and Culture Center

Editorial board

Prof. Gu Ming	Guizhou University of Finance and Economics
Prof. Qiu Rong	Guizhou University of Finance and Economics
Assoc. Prof. Mei Fan	Guizhou University of Finance and Economics
Assoc. Prof. Zhou Rui	Southwest University
Assoc. Prof. Surasit Amornwanitsak, Ph.D.	Thammasat University
Assoc. Prof. Sitthiphon Kruarattikan, Ph.D.	Thammasat University
Assoc. Prof. Pittaya Suvakunta, Ph.D.	Thammasat University
Assoc. Prof. Kanokporn Numtong, Ph.D.	Kasetsart University
Assoc. Prof. Metcha Sodsonghrit, Ph.D.	Ubon Ratchathani University
Assist. Prof. Naris Wasinanont, Ph.D.	Huachiew Chalermprakiet University
Theerawat Theerapojjanee, Ph.D.	Chulalongkorn University
Narumit Hinshiranan, Ph.D.	Chiang Mai University
Prof. Lee Lai To, Ph.D.	Mae Fah Luang University
Assist. Prof. Caijun Lin	Mae Fah Luang University
Kanlaya Khaowbanpaew, Ph.D.	Mae Fah Luang University
Nisareen Wangtakwadeen, Ph.D.	Mae Fah Luang University
Nutdhavuth Meechaiyo, Ph.D.	Mae Fah Luang University
Pratuangporn Wiratpokee, Ph.D.	Mae Fah Luang University

Secretary of Journals

Chayanat Srijarunerueng

Nuttida Wongputtarungsee

Publication Ethics

Duties of Authors

1. The author must certify that his/her paper is new and has never been published anywhere before.
2. The author must quote other authors' work if a part/parts of their work are included in the author's paper. Furthermore, it must be stated in the reference section.
3. The author must correctly write an academic article or research paper based on the "Author Guidelines" format.
4. Co-author (s) name (s) appearing in the article must be a person (s) who has truly been involved in the writing of (s) the article.
5. The author must put forward evidence stemming from research that has been conducted without distortion or bias.
6. The author must indicate the source of any supporting funds.
7. The author must indicate any data that could signal a conflict of interest.

Duties of Editors

1. One of the editor's tasks is to consider the quality of articles submitted to the editorial board.
2. The editor is obliged to check for plagiarism by using a reliable program. This aims to ensure that all articles published in the journal do not copy other articles.
3. If plagiarism is found, the editor must quit the assessment process and contact the author immediately seeking an explanation. This will then serve as the basis for the article's acceptance or rejection.
4. In the case of uncertainty or suspicion, the editor must find evidence to verify it. However, the editor must not reject the publication solely based on his/her suspicion.

5. The editor must not disclose any personal data of the author or the person assessing the article to other people who are not involved while the article is being assessed.
6. The editor must decide on selecting published articles after they have passed the article assessment process. This should be based on the article's contribution, innovation, clarification, and the consistency of its content with the journal's policies.
7. The editor/s must not have conflicts of interest with the author of the article's assessor.

Duties of Reviews

1. The reviewer must strictly observe confidentiality. He/she must not disclose any data found in the submitted article to other people who are not involved.
2. After receiving the article from the editorial board, the reviewer may inform the editor or reject the assessment if he/she believes that there is a conflict of interest such as having participated in the project, personal acquaintance with the author or any other reason/s which might hinder him/her from doing their work.
3. The reviewer should indicate any article which the author has not quoted but which is important and consistent with the article being assessed. Also, if it is found that the article resembles another one, the article assessor must notify the editor.
4. The reviewer should choose to assess the article because it relates to the field in which he/she specializes and base their assessment on the importance of its content, the quality of its analysis, and concentration of the article. Personal opinions having no supporting data as a criterion for assessing the article must be avoided.
5. The reviewer should not judge the article based on his/her persona; opinions having no supporting evidence.

Author Guidelines

Submission Preparation Checklist

- 1) The manuscript must be in Thai, Chinese or English.
- 2) Length of Academic article is not over 15 page and length of Research article is not over 20 pages of A4 type only 1 side (Including of photo, table, referent document and appendix).
- 3) Font requirement
  1. Font of Thai and Chinese letter is required only to use TH Sarabun New respectively.
  2. Font of the English letter is required only to use Times New Roman respectively.
  3. Font of the Chinese letter is required only to use SIMSUN, respectively.
- 4) Title of Article, font size is 18 pt. (Bold), centre of page both of Thai (Chinese) and English.
- 5) Name of authors are required to identify their original affiliation/address / and email address (only for the main author), font size 16 pt., the centre of page both of Thai (Chinese) and English. Spaces 1 line from the title of the article. (English article only requires one language)
- 6) Abstract, keywords, both of Thai (Chinese) and English; font size is 16 pt. (bold) left edge. Spaces 1 line from Email Address.
- 7) Length of abstract in the article, Thai is no longer than 200 words, English is 250-350 words, and Chinese 200-250 words. Content of abstract both of Thai (Chinese) and English have required a paragraph of 1.25 cm., typing at left and right margins (For Thai abstract requires Thai distributed).
- 8) Keyword of Article is typed after the Keyword topics. Font size 16 pt. and no line spacing.
- 9) Heading Name, font size 16 pt. (bold), left edge, not numbered—Spaces 1 line from the previous content.
- 10) Subheading Name, font size 16 pt. (bold), a paragraph of 1.25 cm. and no line spacing.

- 11) Article content, paragraph 1.25 cm, typing at left and right margins (For Thai article requires Thai distributed) font size 16 pt. Suppose some clauses do not include the number. Use the hyphen (-) of the same article as the headline without any line spacing.
- 12) Name and number indicate the table, font size 16 pt. (Bold). Specify on the left edge table, such as Table 1. Cost comparison. Spaces 1 line from the content before the table. And under the table showing content sources, left edge and no spacing lines.
- 13) Typing the table according to the APA format (no vertical lines, horizontal lines, there are only 2 table lines: above 1 table details, 1 line under table details and 1 table line ending). The next page doesn't have to be a grid line. And on the next page, insert the table head (continued)
- 14) Name and number of images chart, font size 16 pt. (Bold). Specify under the image or chart in the centre of the page, such as picture 1, the research framework under the chart image, indicate the source of data, left edge and no spacing lines.
- 15) Margins, top 2.54 cm., under 2.54 cm., left 2.54 cm., right 2.54 cm.
- 16) Page number is required at under right, from the beginning of the article until the end.
- 17) Reference list is required font 16 pt. (bold), left edge.
- 18) The content of reference is required font 16 pt. (follow APA format). For Chinese reference needs Romanization.

Manuscript

The manuscript must be in Thai, Chinese or English. All pages should be numbered consecutively. The first page of the manuscript should contain: (1) the main title; (2) all authors' names, affiliations, and email addresses; (3) an abstract of not more than 250 words; (4) up to five keywords. The second page should contain the same data, except (2). All text must be in a one-column format and justified.

Abstract

The abstract of a research article should contain the theme sentence(s), research objectives, research methods, and research results. Research arguments and recommendations should be given if applicable. An abstract should not contain a reference or a footnote.

Body text

The main title of a research article should contain the following: (1) an introduction giving the background and rationale of the research; (2) objectives; (3) methods; (4) results and discussion; (5) conclusion; (6) acknowledgements; and (7) references. A recommendation is optional depending on the type and discipline of the research.

References

Following the APA (Modified) style, references should be cited in the text by giving the last name of the author(s) followed by the year of publication in parentheses, e.g. Barton and Hall (1993); (Olson, 1991a, 1991b). Citations of particular pages should be in the following form (Jacobs,1992: 5).

Contact

The Sirindhorn Chinese Language and Culture Center
333 Moo1, Thasud, Muang, Chiang Rai 57100, Thailand
<https://rs.mfu.ac.th/ojs3/index.php/jsino/index>

Principal Contact

Suppakorn Khonkhlong
Asst. Director of Sirindhorn Chinese Language and Culture Center
Tel:0-5391-6693, 0-5391-7096
Email:suppakorn.kho@mfu.ac.th

Support Contact

Chayanat Srijarunruang
Tel:0-5391-7097, 02-679-0038 (5105)
Email: jsino.sclc@mfu.ac.th; journalofsinology.mfu@gmail.com

Message from Editor

This Vol. 15 No. 2 (July 2021) issue of The Journal of Sinology brings even more unique research content. The seven original studies that follow address various Chinese studies, including two articles on Linguistics, one article in Teaching and four articles in Social Science. Disseminating the findings of studies to Chinese studies field researchers who are constantly striving to improve the quality of their studies remains an essential function of The Journal of Sinology.

Our primary focus will continue to be publishing high-quality research articles that help the Chinese studies research circle. We thank all submitting authors who toiled in the production of their work and have made The Journal of Sinology their journal of choice.

We want to take this opportunity to express sincere gratitude to the scholars on the editorial board and those in the editorial office for their collective effort and dedication to The Journal of Sinology. We have been highly impressed by the insightfulness of reviews performed for the Journal, which in many cases have substantially improved the quality of published articles. Thanks are also owed to the Sirindhorn Chinese Language and Culture Center and the School of Sinology at Mae Fah Luang University for their continuous supports in the publishing process of this Journal.

CONTENTS

Message from Editor	I
A Study on the Construction of Business English Teachers in Local Applied Undergraduate Universities – A Case Study of Yunnan Province 地方应用型本科院校商务英语专业师资建设初探—以云南省为例 Peng Li, Xuemei Sun	1-22
A Comparative Analysis of Chinese and Thai Grammar and Teaching Strategies 汉泰语法对比分析及教学对策 Chanokphorn Khaokham	23-42
Chinese Perspectives on the Jews of China Marta Aureli	43-96
A Brief Analysis of the Mode of Infinite Circulation and Sustainable Utilization of Cemetery Land 浅析公墓用地无限循环可持续利用模式 Peng Lu	97-116
Thailand's e-Commerce Capability towards China's "One Belt One Road" Policy ขีดความสามารถ e-Commerce ไทยตอนโยบาย “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” ของประเทศจีน Banthita Pathravishkul, Kobboon Viriyayingyong	117-159

Iran's Cognition of the "Belt and Road" Initiative from the Perspective of Cognitive Psychology Shiwu Liu	160-230
Characteristic of Chinese Serial Verb Construction and Its Thai Equivalent คุณลักษณะการเรียงกันของคำกริยาในภาษาจีนและการเทียบเคียง ลักษณะเดียวกันกับภาษาไทย Teeraparp Predeepoch	231-252
Book Review Suppakorn Khonkhlong	253-257

A Study on the Construction of Business English Teachers in Local Applied Undergraduate Universities — A Case Study of Yunnan Province

Peng Li, Xuemei Sun

School of Foreign Language, Sichuan Tourism College

459 Hong Ling Road, Longquanyi District, Chengdu, Sichuan, P.R.China 610100

Tel.: +86 15882469768 Email: reine_muzilee@163.com;

Panyapiwat Institute of Management

85/1 Moo 2, Chaengwattana Road, Bang-Talat, Pakkred, Nonthaburi, Thailand 11120

Tel.:+66 815928101 Email: km_sherry@hotmail.com

(received 18 March, 2021) (revised 21 April, 2021) (accepted 26 April, 2021)

Abstract

Business English major has been established widely in China; thus, the higher extent of requirements is put forward for Business English teachers because they are considered as the key element for the training of English business personnel. This study is based on applied undergraduate universities in Yunnan Province as well as applying descriptive analysis to investigate and evaluate Business English teachers' general understanding towards

Business English majors (directions), Business English skills-related abilities, business knowledge-related abilities, classroom teaching ability, practical guidance ability, scientific research ability, and demand. The results showed the lack of business knowledge had become a common problem for Business English teachers in applied undergraduate colleges in Yunnan Province even business knowledge plays a vital role in teaching and advising for students. Thus, those universities should strengthen internal and horizontal cooperation for the construction of Business English teachers.

Keywords: Business English; multi-skill teachers; construction of Chinese teachers; applied undergraduate university

地方应用型本科院校商务英语专业师资建设初探—— 以云南省为例

李鹏¹, 孙雪梅²

中国四川省成都市龙泉驿区红岭路四川旅游学院外国语学院 459 号 邮编 610100

电话: +86 15882469768 邮箱: reine_muzilee@163.com;

泰国暖武里府正大管理学院邮编 11120

电话: +66 815928101 邮箱: km_sherry@hotmail.com

收稿日期 2021. 3. 18 修回日期 2021. 4. 21 接收日期 2021. 4. 26

摘要

随着商务英语专业在全国范围内的广泛设立,对在商务英语人才培养过程中起关键作用的商务英语教师提出了更高的要求。本文基于云南省内的应用型本科院校,通过描述性数据,从商务英语教师对商务英语专业(方向)的宏观了解程度、教师商务英语技能相关的能力情况、教师商务知识相关的能力情况、教师课堂教学能力情况、教师实践指导能力情况、教师科研能力情况以及教师的需求情况等方面进行了调查研究和深入分析。结果表明商务知识的欠缺已成为当前云南省应用型本科院校商务英语教师普遍存在的问题,但商务知识又对课堂教学和实践指导起着非常重要的作用。因此,学校应为商务英语师资建设实施加强内部横向合作等措施。

关键词: 商务英语、复合型教师、师资建设、应用型本科院校

---

¹ Peng Li, Ph.D. 四川旅游学院外国语学院, 外国语学院挂职副院长。

² Xuemei Sun, Ph.D. 正大管理学院, 论文中心副主任与硕士生导师。

一、引言

商务英语专业设立的目的在于为社会培养具有较强英语语言功底和一定商务贸易能力，能在特定的经济社会、行业经济一线使用英语进行相关商务洽谈、生产经营、外事接待工作的高等应用型、技术型人才（Song，2010）。中华人民共和国教育部早在2004年就提出，在小学阶段就要开设英语课程，并且将该课程作为21世纪基础教育课程改革的重要组成部分。在高等教育方面，教育部提出了本科阶段英语课程教学要求，目的在于促进大学英语改革和提高英语课程质量。但是，对于本科生而言，学习英语仍然存在诸多问题。例如，据Zhang和Liu（2017）的研究表明，在大学英语教学过程中，经常导致中国大学生在使用英语时出现用语错误，而导致这一错误产生的主要原因是，许多人不能够理解英语国家的相关历史及文化背景，从而不能正确使用单词或句子来表达意思。从这一角度来看，英语教师在传授语言技能的同时，同时也应该教授与英语国家相关的历史、文化、经济等知识，以丰富学生的知识储备。这就要求各高校根据自身情况力求最大限度利用现有资源使教学效果达到最优，从而能够培养合格的优秀的商务英语专业人才。而在众多资源中，师资无疑是最关键的，如若不具备较好的师资力量并能尽其所用，人才培养就无从谈起。越来越多的学者开始注意到此问题并进行了一些研究，旨在分析当前商务英语教师师资的现状，并就存在的问题提出解决措施。

本研究旨在通过对云南省内已开设商务英语专业（及方向）的高校进行调查，了解商务英语教师师资队伍的基本现状以及存

在的主要问题，并结合商务英语学科的发展以及云南省当地的社会经济发展情况，深入分析当前存在问题的原因，从而找出适合云南省应用型本科院校商务英语专业师资队伍建设的途径。

二、商务英语教师师资现状的研究

通过对众多文献的整理，目前关于商务英语教师师资的研究主要集中在几个方面（Guo & Xu, 2014; Yuan, 2009; Li, 2014; Wu, 2016; Peng, 2010; Wang, 2011; Lu, 2013; Zhai, 2013）：（1）师资的构成情况。商务英语教师主要由英语语言文学专业或英语教育专业背景的教师构成。另一类是非英语专业背景的教师，如经济学、管理学、法学等。结论是这两类教师各有所长，但都不符合商务英语教师的复合能力要求。（2）教师职称和学历平均水平较低。除了对外经济贸易大学，广东外语外贸大学，上海对外经贸大学，西南财经大学几所重点院校外，其他地方院校的师资普遍都处于较低水平，助教和讲师占绝大多数。（3）科研能力不足。但只有为数不多的学者进行了实证研究（Wu, 2014; Yin, 2014; Wang, 2012; Yin & Li, 2015），有助于了解较为真实的商务英语教师师资情况。

上述研究结果虽具有一定的共性，但各地因为经济社会发展情况各异，师资状况也各不相同，需针对区域内的师资，分析存在问题的深层次原因，从而找到符合当地高校商务英语教师师资队伍建设的切实可行的途径。

三、研究方法

本次调查主要向已开设了商务英语专业（方向）的高校为对象，主要有昆明学院、云南财经大学、西南林业大学、云南大学滇池学院、云南师范大学商学院、曲靖师范学院等。因为云南省内具有商务英语专业的院校都为近三年开设，数量较少且专业师资较为缺乏，此次发放问卷共计 50 份，回收 29 份，回收率 58%。

本次研究主要采用定量研究方法，在已有调查问卷（Wu, 2014; Yin, 2014）的基础上，根据笔者的专业管理和教学实践指导经验，对量表进行了调整、补充、删减，然后再用于数据的收集和整理。调查问卷共分九个部分：（1）基本情况；

（2）对商务英语专业（方向）的宏观了解程度；（3）教师商务英语技能相关的能力情况；（4）教师商务知识相关的能力情况；（5）教师课堂教学能力情况；（6）教师实践指导能力情况；（7）教师科研能力情况；（8）教师需求情况；（9）教师专业发展情况。问题主要采用选择题和 Likert 五级量表，即：5=非常同意，4=同意，3=一般，2=不同意，1=非常不同意。据此，若平均值越趋近于 5，则教师的认可度越高；若平均值越趋近于 1，则教师的认可度越低。

四、研究结果

本研究采用 IBM SPSS 21.0 对数据进行分析，其主要结果如下：

4.1 师资基本情况

此次研究的调查对象基本情况如表 1 所示。

表 1：师资基本情况

项目	分类百分比
性别	男：31.03% 女：68.97%
年龄	21-39 岁：6.9% 31-35 岁：37.93% 36-40 岁：34.48% 41-45 岁：6.9% 46-50 岁：10.34% 51-55 岁：3.45%
学历	学士：6.9% 硕士：82.76% 博士：10.34%
职称	助教：6.9% 讲师：58.62% 副教授：31.03% 教授：3.45%
专业背景（1-3 项）	英语语言文学：79.31% 商务英语：37.93% 英语教学：24.14% 翻译：20.69% 管理学：13.79% 政治与历史：6.9% 经济与贸易：3.45% 其他：6.9%
有无行业从业经验	有：62.07% 无：37.93%
有无国内学习经历	有：68.97% 无：31.03%

项目	分类百分比
有无国外学习经历	有：44.83% 无：55.17%
获得除英语和教师资格证之外的职业资格证书	有：41.38% 无：58.62%

从以上数据可以看出：（1）教师仍以 31-40 岁的中青年为主。这部分教师有一定年限的教学经验，容易接受新的教学理念及方法，一般都具备使用现代电子设备及网络技术的能力；

（2）学历以硕士为主，已具备一定的研究能力，但学历水平仍需提高；（3）职称以讲师为主，这部分教师大多数同时又是硕士，亟待在职称和学历两方面都有所突破。令人欣慰的是副教授的比例居于第二，说明近年来在申报和建设商务英语学科方面，云南省高校开始意识到职称结构的重要性并作出了调整，高级职称的教师可以推动教学和科研的长足发展，且能起到对中青年教师的帮扶作用；（4）专业背景仍然是以传统的“英语语言文学”专业为主，但可以看出，很多教师已经在其他专业领域有所发展，专业背景也呈现多样化趋势；（5）行业从业经验相较预期有所提高，说明在当前建设应用型本科院校的趋势下，各高校已经意识到校企合作的重要性，并加大了教师的参与力度，教师本人也在积极探索行业一线的实践；（6）相比于国内学习经历，教师普遍缺乏国外学习经历。作为外语教师，应该有一定时期的国外生活和学习经历，零距离地接触异国文化特别是商务环境，从而切实提高自己的教学效果和实践指导能力；（7）除了教师资格证和英语相关证书，大部分教师不具有其他相关的职业

资格证书。考取职业资格证书，不仅有利于自身能力的提高，也有利于切实指导学生，从而培养出真正的应用型本科人才。

4.2 对商务英语专业（方向）的宏观了解程度

表 2:商务英语专业（方向）的宏观了解程度

题号	内容	平均值(m)
Q1	我很了解商务英语专业的学科定位及其专业特点。	m=3.48
Q2	我很了解商务英语的学科发展情况并随时关注其进展程度。	m=3.41
Q3	我很了解《商务英语专业本科教学质量国家标准》。	m=3.07
Q4	我很了解本校商务英语专业（方向）的培养方案。	m=3.79
Q5	我很了解本校商务英语专业（方向）各门课程之间的关联。	m=3.66
Q6	我很了解本校商务英语专业（方向）在读学生的学业情况。	m=3.45
Q7	我很了解本校商务英语专业（方向）毕业生的就业（深造）情况。	m=3.21

从上表可以看出，教师对于商务英语专业的学科发展了解达到的程度处于中等偏下，特别是一些宏观改革的措施，如《商务英语专业本科教学质量国家标准》。通过对个别教师单独询问，几乎都没有听说过或者只有模糊概念，说明商务英语教师欠缺对学科发展的关注度，无法从宏观层面把握整个专业的发展，也就无法向学生传达学科发展的最新动态，更不能将最新的研究成果应用于教学和实践当中，自身的科研水平也会停滞不前。另外，

商务英语教师对毕业生的就业及深造情况也知之不多, 导致在读学生无法从教师处了解到将来的发展情况, 产生专业思想不牢固的后果, 也必将影响学生的学习态度和效果。

4.3 教师商务英语技能相关的能力情况

表 3：教师商务英语技能相关能力

题号	内容	平均值(m)
Q1	我具有较强的通用英语听、说、读、写、译能力。	m=4.03
Q2	我的口语流利, 商务沟通能力强。	m=3.72
Q3	我能读懂并充分理解商务活动的各种英语书面文件。	m=3.69
Q4	我能用英语熟练撰写商务活动涉及的各项文书, 如商业计划和报告等。	m=3.14
Q5	我能用英语无障碍地与客户进行书面沟通。	m=3.76
Q6	我能较好地完成商务相关的笔译工作。	m=3.66
Q7	我能较好地完成商务相关的口译工作。	m=3.41
Q8	我能听懂商务活动相关的内容, 如新闻、汇报等。	m=3.62

从上述结果可以看出,教师们对于自己的基本英语技能较为满意,毕竟绝大多数教师的专业背景都是英语专业,经过多年的专业训练,其语言水平都达到了较高层次。但教师对自己将英语

运用到商务环境中的能力认可度偏低，也反映了大多数教师因为不具备商务英语专业背景而导致的对商科知识的欠缺。

4.4 教师商务知识相关的能力情况

表 4：教师商务知识相关能力

题号	内容	平均值 (m)
Q1	我能很好地进行跨文化商务交流。	m=3.72
Q2	我通晓某一商务领域，如会计、法律、贸易等。	m=2.72
Q3	我能理解公司业绩报表中的数据、图表、曲线等含义。	m=2.86
Q4	我很熟悉商务礼仪。	m=3.62
Q5	我能熟练进行办公室日常工作，如收发传真、对外接待等。	m=3.55
Q6	我熟悉外贸业务流程并能填写相关单据。	m=2.76
Q7	我熟悉企业运作基本常识，如设立、管理、融资等。	m=2.83
Q8	我了解并关注国内外经济发展的大事件。	m=3.31
Q9	我熟悉并关注本地区（云南省或昆明市）的经济发展状况。	m=3.17

不难看出，教师普遍对自己的商务知识感到欠缺，特别是某一具体领域。主要是因为大部分教师的专业背景都是英语语言文学和英语教育，且从大学毕业就直接进入高校任教，而在担任教师期间鲜有机会进入行业一线进行实践。即使部分教师有一些从

业（包括兼职）经验，但也主要涉及日常商务活动，而涉及专业领域的，如会计、法律、贸易以及外贸流程等行业经验就非常欠缺了。这些专业领域的从业人员都需要多年的专业培养及实践操作，而不是英语教师跨专业短期能够胜任的。故此，对这几项的认可度较低也是情理之中。另一方面，教师对于国家以及本地区的经济发展状况的了解程度较低。这是值得注意的问题，如果教师对当前国内外以及区域的经济的发展都不了解，又如何结合教材知识进行举例并融会贯通？如何让学生具有较为前瞻的视野？

4.5 教师课堂教学能力情况

表 5：教师课堂教学能力

题号	内容	平均值(m)
Q1	我能够熟练地将理论联系实际, 培养学生商务知识的应用能力。	m=3. 31
Q2	我能够很好地做到师生互动参与讨论或案例分析。	m=3. 34
Q3	我的课堂教学是以学生个人学习为主, 教师讲解为辅。	m=3. 72
Q4	我的课堂教学方式是采用博采众长的综合教学法。	m=3. 79
Q5	我能够熟练掌握教材内涵并根据实际情况灵活运用教材。	m=3. 83
Q6	我能够较好地把握重点难点并拓展和丰富知识点。	m=3. 76
Q7	我能够恰当地融入经济、管理和法律等相关学科知识。	m=3. 31
Q8	我能够有效地营造活跃的课堂气氛并创造性地诱导启发学生思考。	m=3. 72

Q9	我的课堂讲解条理清楚，用语规范，语言点解析深入浅出。	m=3.79
----	----------------------------	--------

因为具有一定的教学经验，多数教师对此类问题的认可度较高，但从中也可以发现，涉及商务知识运用的教学能力认可度还是偏低。这与上文讨论到的情况有关联性，在此不再赘述。

4.6 教师实践指导能力情况

表 6：教师实践指导能力

题号	内容	平均值 (m)
Q1	我熟悉并了解商务英语专业（方向）的专业实践活动。	m=3.41
Q2	我能够很好地指导商务英语专业（方向）的学生进行专业实践活动。	m=3.28
Q3	我熟悉并了解商务英语专业（方向）的毕业实习。	m=3.28
Q4	我能够很好地指导商务英语专业（方向）毕业生的毕业实习。	m=3.21
Q5	我熟悉并了解商务英语专业（方向）的毕业论文。	m=3.38
Q6	我能够很好地指导商务英语专业（方向）毕业生的毕业论文。	m=3.38
Q7	我能够很好地指导学生参加商务英语相关竞赛活动。	m=3.24

教师对于这部分自我评估普遍较低，说明当前商务英语教师对学生的实习和撰写论文的了解程度以及指导能力还比较欠缺。究其原因，主要是大多数教师是专业转型，对商务英语专业的实践要求不甚了解，且自身缺乏行业从业经验，无法进行切实

指导。当前商务英语专业（方向）的培养方案都有实践模块，指导教师的缺乏导致了学生的实践能力低下，从而不能很好地适应就业和深造，造成商务英语专业学生的发展瓶颈，这也是急需引起重视的问题。

4.7 教师科研能力情况

表 7：教师科研能力

题号	内容	平均值(m)
Q1	我具有较强的学术撰写能力。	m=3.41
Q2	我熟悉语言学、教育学相关领域的科研方法。	m=3.76
Q3	我熟悉前沿的商务英语学科相关的研究。	m=3.28
Q4	我熟悉教学科研项目 and 论文。	m=3.62
Q5	我经常撰写科研文章并发表。	m=3.17
Q6	我经常申报语言学、教育学等相关领域的科研课题并获立项。	m=2.72

商务英语作为新兴学科，其研究领域存在较大空白。尽管当前已有知名学者在学科定位及发展方面进行了前瞻性研究（王立非，2015；叶兴国，2014；仲伟合，2015），也尽力为中青年教师指出了未来的研究方向和可行性途径，但是常年奋战在教学一线的教师却很少有时间静下心来做脚踏实地的深入研究，多数研

究都属于文献综述类，缺乏创意及深度，也很难与其他学科的研究同台竞争从而获得课题立项。

4.8 教师需求情况及教师专业发展情况

这两部分的问题主要目的是了解当前商务英语教师对于自身能力的综合评估和职业规划的需求情况，总结较为显著的结果如下：（1）商务英语教师最迫切需要具备的素质为商务知识（44.83%）和相关行业经验（41.38%）；商务英语教师能融入相关学科知识的教学技巧最重要（68.97%）；商务英语教师自身的商务知识首先应该强调广博的商务知识（48.28%）和丰富的行业经验（34.48%）；（2）商务英语教学的重点是培养语言交际能力（65.52%）；选择商务英语教材首先考虑的是专业知识的难易度（62.07%）；（3）如果有机会去国内外的著名高校访学，最迫切学习的是商务专业知识（48.28%）和商务实践（34.48%）；大部分教师认为很有必要获得相关的职业资格证书（65.52%）；大部分教师认为很有必要组织定期的商务英语教师教学研讨会（86.21%）。

4.9 商务知识对课堂教学和实践指导的影响

从上述结果不难看出，商务知识的欠缺已成为当前云南省应用型本科院校商务英语教师普遍存在的问题，但商务知识又对课堂教学和实践指导起着非常重要的作用。通过对自变量“商务知识”以及因变量“课堂教学”的回归分析可以得出教师的商务知识对其课堂教学的影响是非常显著的（ $R^2=0.661$ ， $\beta=0.780$ ，

$P < 0.001$ ）。另一方面，通过对自变量“商务知识”以及因变量“实践指导”的回归分析可以得出教师的商务知识对其实践指导的影响是非常显著的（ $R^2 = 0.767$ ， $\beta = 1.182$ ， $P < 0.001$ ）。

五、对策

本研究提出如下解决措施，旨在抛砖引玉，希望能为商务英语师资建设的研究提供一些拙见。（1）学校内部应加强横向合作，由校方统筹协调资源，充分利用地方应用型院校多数为综合类院校的优势，使院系之间在师资调配和专业合作方面能够优势互补；（2）探索可行的校企合作模式，尤其是教师顶岗实习的具体操作方式，如可将教师在合作企业的工作计入正常工作量，并制定评价标准，从而核定其报酬，鼓励教师走出校门，深入行业一线，切实提高商务实践能力；（3）教学质量的提高，除生源外，教师将起到决定性的作用。建议通过“请进来”、“走出去”的方式更新现有师资队伍中的知识结构显得至关重要。可由国内商务英语专业的领军院校，如对外经济贸易大学、广东外语外贸大学、上海对外经济贸易大学等举办类似现在已有的“教学观摩周”专业培训，但可延长时间和扩充内容，特别是强调商务知识方面的课程教学；（4）教师所在学校应在引进人才时设置相关标准，如教师应具备商务知识基础或商务实践经验等，鼓励现有教师跨专业提升学历；（5）教师本人也应关注商务英语学科的宏观发展，如国内商务英语领域权威专家高屋建瓴的研究成果，另外还可关注本地区的经济社会发展情况，从而提升自己的科研水平；（6）地方应用型院校可充分利用自身的区位优势，

如云南省与东盟国家接壤或毗邻，对外贸易往来频繁，在派遣教师出国进修方面，可优先考虑东盟国家，而不要陷入英语教师就一定要去英美国家的思维定式，东盟国家在与中国的经贸往来和文化交流方面还是主要使用英语的；（7）院校应该有具体政策明确“双师型”教师的定位、评估及待遇，鼓励教师考取相关职业资格证书，成为“一专多能”的人才，从而适应学校培养应用型人才的定位以及长远发展的规划。

参考文献：

- Guo, G., & Xu, D. (2014). 《Lun gaoxiao shagnwu yingyu zhuanye jiaoshi nengli de peiyang – Jiyu guojihua he bentuhua shijiao》 [The cultivation of the ability of business English teachers in universities—Based on the perspective of internationalization and localization]. Modern Education Science, (5), 14-16.
- Li, D. (2014). 《Shangke yuanxiao shangwu yingyu benke zhuanye shizi jianshe yanjiu-Jiyu “gaodeng xuexiao shangwu yingyu zhuanye benke jiaoxue yaoqiu (shixing)》 [Research on the construction of business English undergraduate teachers in business universities—Based on the "undergraduate teaching

- requirements for business English in universities" (Trial)].
Journal of Heilongjiang College of Education, (11), 33-34.
- Lu, Y. (2013). 《Shifan yuanxiao shangwu yingyu zhuanke shizhi
jianshe de celue yanjiu》 [A strategic study on the
construction of teachers for business English majors in
normal universities]. Heilongjiang Researches on Higher
Education, (5), 95-97.
- Office of the Ministry of Education of China. (2004). Reform of
teaching and curriculum: fundamental courses
reforming (in Chinese). Retrieved from
http://www.moe.gov.cn/jyb_sjzl/moe_364/moe_302/moe_368/tnull_4404.html, September 15, 2020.
- Peng, Y. (2010). 《Shangwu yingyu shizhi duiwu de jianshe
shangdai jiada lidu》 [On business English major
teachers troop construction in vocational and technical
colleges]. Journal of Hubei Correspondence University,
(8), 135-136.
- Song, X. (2010). 《Daxue shangwu yingyu jiaoshi de sushi
peiyang》 [The quality training of college business

- English teachers]. The Border Economy and Culture, (8), 152.
- Wang, L., Ye, X., Yan, M., Peng, Q., & Xu, D. (2015). 《Shangwu yingyu zhuan ye ben ke jiao xue zhi liang guo jia biao zhun yaodian jiedu》 [An interpretation of the main points of the national standards for the teaching quality of business English majors]. Foreign Language Teaching and Research, (3), 297-302.
- Wang, L. (2011). 《Shangwu yingyu zhuan ye shi zi tuan dui jianshe yan jiu》 [A research on the construction of business English teacher team]. Journal of Yangtze University: Social Sciences, (10), 90-91.
- Wang, Z. (2012). 《Difang yuan xiao shangwu yingyu jiao shi zhuan yehua fazhan qing kuang diaocha yu yan jiu》 [A Study and Survey of Professional Development Conditions for Business English Teachers in Regional Institutions]. Journal of Qiongzhou University, (8), 116-117.
- Wu, J. (2014). 《Mianxiang zhongguo-dongmeng zimaoku de shangwu yingyu jiao shi zhuan ye fazhan zhuang kuang

diaocha yu yanjiu》[A study and Survey of Professional Development Condition for Business English Teachers in Institutions under the China - East Union Free Trade Frame]. Journal of Sichuan College of Education, 30(3), 84-89.

Wu, X. (2016). 《Shangwu yingyu jiaoshi zhuan ye fazhan xianzhuang ji lu jing》[The status quo and path of professional development of business English teachers], Journal of Zhengzhou Institute of Aeronautical Industry Management (Social Science Edition), 35(2), 192-194.

Ye, X. (2014). 《Woguo shangwu yingyu zhuan ye jiaoyu de qi yuan, xianzhuang he fazhan qushi》[The origin, current situation and development trend of business English education in my country]. Contemporary Foreign Languages Studied, (5), 1-8.

Yin, X. (2014). 《Shangwu yingyu hexin nengli xuqiu diaocha baogao – yixiang shizheng yanjiu》[An empirical study of key competency needs for business English teachers]. Journal of Jixi University, (6), 93-97.

- Yin, X., & Li, X. (2015). 《Shangwu yingyu jiaoshi hexin nengli fanchouhua ji neihan》 [Categorization and connotation of core competence of business English teachers]. *Journal of Guangdong University of Foreign Studies*, (9), 108-112.
- Yuan, R. (2009). 《Jiaqiang shangwu yingyu shizi jianshe de yanjiu》 [Study on Strengthening the Construction of Business English Teaching Staff]. *Journal of Changchun University of Science and Technology*, 22(3), 505-506.
- Zhai, Y. (2013). 《Yi shichang xuqiu wei daoxiang de shangwu yingyu jiaoxue tuandui jianshe yanjiu》 [Research on the construction of business English teaching team oriented by market demand]. *Journal of Liaoning Economic Management Cadre Institute*, 65(1), 90-91.
- Zhang, Y., & Liu, G. (2017). Study on the Intercultural Communicative Competence from the Perspective of the Silk Road Social Pragmatic Failures. In D. Y. Wang (Ed.), *International Conference on Humanities, Arts, and Language (HUMAL 2017)* (pp.27-32). Northwestern Polytechnical University, China.

Zhong, W., Zhang, W., & He, J. (2015). 《Gaodeng xuexiao
shangwu yingyu benke zhuan ye de dingwei》 [On
Positioning BA in Business English Program in Higher
Education]. *Foreign Languages in China*, (1), 4-10.

A Comparative Analysis of Chinese and Thai Grammar and Teaching Strategies

Chanokphorn Khaokham

Chinese Education Major, Faculty of Humanities and Social sciences,
Muban Chombueng Rajabhat University, Ratchaburi 70150 Thailand
E-mail: snow_princess3@hotmail.com Tel: +663 2720 5369

(received 18 February, 2021) (revised 14 March, 2021) (accepted 22 March, 2021)

Abstract

Thai and Chinese belong to the Sino-Tibetan language family; there are same, similarities and differences between them. From the perspective of linguistic typology, they are all isolated words, and they use the word order of SVO, which is the word order of "subject-predicate-object". Both use word order and function words as important means to express grammatical meaning. Understanding the similarities and the differences between them will help Thai students to reduce the interference of their mother tongue in Chinese grammar learning and avoid errors caused by the negative transfer of mother tongue.

This article based on the review of previous research results on Chinese and Thai grammar, summarizes the similarities and differences in the grammatical structure of the two languages, and proposes some specific teaching strategies for Thai students in the process of Chinese grammar learning in order to reduce Thai students' grammatical errors.

Keywords: Chinese and Thai grammar; Comparative analysis; Thai students; teaching strategies

汉泰语法对比分析及教学对策

黄晓丽¹

泰国庄棚皇家大学人文社会学院汉语教育专业 邮编 70150

邮箱: snow_princess3@hotmail.com 电话: +663 2720 5369

收稿日期 2021. 2. 18 修回日期 2021. 3. 14 接收日期 2021. 3. 22

摘要

泰语和汉语同属于汉藏语系,它们之间有相同点、相近点和差异性。从语言类型学上来讲,都属于孤立语,都用 SVO 的语序,也就是“主语——谓语——宾语”的语序。都是以词序和虚词作为表达语法意义的重要手段。了解它们之间的异同,将帮助泰国学生在学习汉语的过程中,减少母语对汉语语法学习的干扰,避免因母语负迁移造成的偏误。本文在回顾前人关于汉泰语法对比研究成果的基础上,总结出了汉泰语法的异同点,并针对泰国学生的汉语语法教学提出了相应的教学对策,以便减少泰国学生学习汉语语法的使用偏误。

关键词: 汉泰语法、对比分析、泰国学生、教学对策

一、引言

泰语和汉语都是属于汉藏语系的语言,在构词、语音、语法等方面都有不少共同点,而以语族来区分时,泰语属于藏泰语族,汉语自成另一族,这使两种语言在具体上的结构存在异同点。泰语和汉语之间的相同点对泰国学生学习汉语提供了优越的条件,他们容易借助母语跟汉语语法结构的相似点理解汉语语法的结构。但如果学生一味依赖母语去理解汉语,没有分别两种语言的异同,就容易造成学习过程中的语法偏误。

---

¹ 黄晓丽 (Chanokphorn Khaokham, Ph.D.), 女, 泰国庄棚皇家大学人文社会学院汉语教育专业讲师。

关于泰国汉语学习者汉语语法问题，过去已有不少研究。华玉明，黄艳梅（2000）分析了泰国学生学习汉语中受母语干扰的词类偏误和语序偏误，并提出了对泰汉语教学的一些对策。文章指出，词类偏误最为突出的是存在于量词和否定词的运用方面。语序偏误，指句子中的某个成分放错了位置。胡永梅（2008）以泰国春府公立东方中学的学生为例，则对泰国学生在汉语学习过程中常见的偏误类型进行分析，主要有误代、误加、遗漏和错序等四种，并指出了这些偏误现象的主要原因。李婷媛（2010）通过对泰国学生汉语学习过程中不同类型的偏误语料进行分析、归纳出了偏误类型、总结偏误原因、探寻了教学对策。赵丽梅（2011）对泰国学生汉语语法学习中产生的偏误进行了分析讨论，通过查找主要原因和探索趣味式教学，旨在为泰国学生语法学习过程中提供一定帮助。王乔丽（2014）通过对比分析、偏误分析对汉语语法难点进行分解，分为词语学习中常见错误分析和语序偏误与泰汉语序比较分析。研究发现，语序偏误是泰国学生学习汉语最主要的偏误之一。泰国学生在学习和运用汉语过程中，深受泰语基本语序的干扰，把汉语按照泰语的顺序来说。刘文静（2015）对泰国学生汉语初级阶段语法进行了实验调查，分析了语法偏误类型及成因，并提出了一些教学对策。文章指出，修饰语和中心语错序是泰国学生在学习汉语的初级阶段最经常出现的偏误情况，主要是因为泰语和汉语的语序差异造成的。同时 Nisita Maetmuang（2015）对泰国帕府娜丽拉中学高中生使用汉语语法的偏误分析，发现学生产生的偏误最高的是错序偏误，可以分为四个的类型，有定语的错误、状语错序、时间词错序和分数词的错误，其中，定语的错误是最高的。

从以上的研究成果中，可看出泰国学生学习汉语的过程中，在语法方面还主要存在着遗漏、误加、误代、错序共四大类偏误，其中最主要的偏误类型是错序偏误，而这几类偏误形成的原因之一就是汉语与泰语在语法结构方面存在的差异造成的。

语法是关于组词造句的规则，它同语音、词汇一起构成语言的三大要素。掌握一种语言的语法，对我们掌握和理解这门语言，将起到重要的辅助作用。为了避免或减少应语法差异引起的语法偏误，我们要深入了解泰语语法与汉语语法的异同。在这里，我们将在回顾前人关于汉泰语法对比研究成果的基础上，总结出了汉泰语法的异同点，并针对泰国学生的汉语语法教学提出相应的教学对策。

二、汉、泰语法系统概述

汉、泰语属于两种不同民族的语言，其语法也都形成了各自的语法体系。从语言谱系理论的划分来看，汉语和泰语都属于汉藏语系的语言，泰语属于壮侗语族壮傣语支。因此，从语法系统和类型学的角度来看，两种语言是有许多共性的特点。本文以 Nawawan Phanthumetha 的《泰语语法》和刘月华的《实用现代汉语语法》为参照，总结了一些汉泰语法系统如下：

汉语和泰语的语法单位都包括语素、词、词组、句子。汉语语素大多数是单音节的，写出来是一个汉字；也有少数是多音节的。汉语词大多是单音节、双音节的，也有少数是三音节及以上的。从数量上看，双音节词最多。泰语语素由音节构成。泰语的语素大部分是单音节。由一个语素形成的词是单纯词，由两个以上的语素结合在一起组成的词是复合词。总之，汉语与泰语的词汇都包括单音节词、双音节词和多音节词，都以单音节词根为主。

词法结构方面，汉语词的构造可以分为七种方式，有并列式、偏正式、动宾式、主谓式、动补式、叠合式和附加式。而泰语的复合词有八种方式，有简单复合、重叠、附加、萨玛复合、顺替复合、嬗变、多项复合和缩简。词法结构方面由于泰语中吸收了不少外来词，如梵语、巴利语和高棉语，因此词法中还有

“萨玛复合”、“顺替复合”、“嬗变”的内容，这是与汉语不同方面。

词类方面，汉语的词类可分为十四类，有名词、动词、形容词、数词、量词、代词、副词、助词、介词、连词、时间词、方位词、象声词、叹词。泰语的词类大致可分为十四类，有名词、时间词、方位词、代词、数词、量词、动词、形容词、副词、介词、结构助词、连词、叹词和语气词。根据词的功能，汉语和泰语把词分为实词和虚词两大类。因此泰国的汉语学习者通常可以分清楚哪个是名词、动词、形容词等。

句法结构方面，汉语句法结构分为五种，有联合结构、偏正结构、动宾结构、补充结构和主谓结构。泰语句法结构也有五种，有主谓结构、动宾结构、偏正结构、联合结构和连谓结构。与汉语比较，泰语只缺少了补充结构。

句子方面，汉语句子可以从不同角度、按不同标准进行分类，按语气可以分成：陈述句、疑问句、祈使句、感叹句。按结构可以分出三个层次的类别：有单句和复句，主谓句和非主谓句，动词谓语句、形容词谓语句、主谓谓语句、名词谓语句。以结构分类，泰语的句子可以分成两大类，有单句和复合句。按语气可以分成：陈述句、疑问句、祈使句、感叹句。

三、汉、泰语法结构的对比

关于泰语和汉语语法的基本结构，有学者们把两种语言的基本结构归纳如下：

王乔丽（2014）语序是语言单位排列的次序，是汉语和泰语的一种重要的语法形式或语法手段。泰语句子的基本语序是：主语——谓语——宾语。

杨光远（2010）汉语和泰国语都属于汉藏语系的语言，从语言类型学上来讲，都属于孤立语，都采用 SVO 语序，也就是“主

语——谓语——宾语”的词序，两种语言都是以词序和虚词语法意义表达的重要手段，因此主要句法结构框架有许多相同之处。

王微微（2010）对汉语否定副词及泰国学生使用汉语否定副词偏误进行研究指出，汉语和泰语是同属于汉藏语系但不属于同一语族的语言，二者在语言类型上有许多相似之处，如都属于汉藏语系的语言，都是有声调语言，都属于孤立语，缺少严格意义的词形变化，都以 SV0 为基本语序，都以语序和虚词作为表达语法意义的重要手段等等。

陈小燕（2013）汉语和泰语，从语言的来源上看，都属于汉藏语系；从语言形态来看，都属于孤立语，词型没有时态与数的变化，通过不同的语序、增减词等方式表达不同含义。在词汇方面，两种语言中大部分词语都有相同的构词理据；在语法方面，它们都没有或者缺少词的内部形态变化和形态标记。

Jaranya Wichaiprasertsri（2017）指出，汉语和泰语都是 SV0 型语言，且都缺乏形态变化，经常要靠词汇和语序的手段来表示语法意义。两种语言的比较句中修饰语与比较客体的语序却截然相反，并且有一些泰语比较句中的表达方式跟汉语的不大相同。

胡发宣（2008）汉语和泰语同属于汉藏语系，但两种语言在语法结构上还存在着较大的差别。例如汉语中表示修饰的成分通常放在被修饰成分的前边，表示补充说明的成分放在被补充成分的后边；而在泰语中不管表示修饰还是表示补充的成分都放在被修饰和被补充成分的后边。同时，华玉明、黄艳梅（2000）指出，汉语中，定语和状语一般位于中心语前边，而泰语一般放在中心语后边。另外 Sudawadee Thawongklang（2015），指出汉语和泰语的句法结构具有共同特征又有不同的特点。汉语和泰语都是 S-V-O 结构，而汉语的定语和状语位于中心语之前，泰语定语和状语却出现在中心语之前，有时候出现在中心语之后。刘文静

(2015)，还指出汉语的结构一般是修饰语在前，中心语在后，而泰语则恰恰相反。

Manlika Boriphan(2011) 汉语中的介词短语在句子里经常处在谓语前作状语，泰语中的介词短语放在句子中的名词之前，谓语句之后。

Apinya Chomphichit(2015)泰语和汉语同属汉藏语系，汉藏语系中最特殊的词类就是量词。虽然泰语和汉语都是有量词的语言，但由于两种语言的语言系统的不同，无论在哪个方面上，都存在一定的差异。同时华玉明、黄艳梅（2000）文章还指出，泰语也是一种有量词的语言，但泰语中量词的使用比汉语要简单、宽泛得多。泰语中否定词用法比较简单，泰语中“不”和“没”对应的是同一个词，即“ไม่”。

Ornisa Wiriyathananon (2015)，指出虽然汉语和泰语有许多共同点，如汉语和泰语都是孤立语、缺乏形态变化、句子的基本语序是、主语+谓语+宾语等，但是由于不同民族不同文化在思维认知方面总是存在差异，并且这些差异往往是通过语言变现出来的。

综上可知，汉语和泰语都属于孤立语，在语法方面的基本语序相同，都是“S+V+O”型语言，即按照主语—谓语—宾语的顺序排列，另外，两种语言都是以词序和虚词语法意义作为表达的重要手段。可泰语又分属于侗泰语族，使汉、泰语中语言单位的具体语序也存在着一一定的差异。

3.1 汉泰语法相同点

1. 基本语序，汉语和泰语基本的语序都是主谓宾结构（SV0）。

例句：	ประธาน	กริยา	กรรม
	主语	谓语	宾语
	เขา	ทาน	ข้าว

他 吃 饭。

译文：他吃饭。

2. 语法形式，与汉语相似，缺乏严格意义上的形态变化。

例如：我去 你去 他去

ฉันไป คุณไป เขาไป

3. 重视词序和虚词，汉语和泰语都以词序和虚词作为表达语法意义的重要手段。

例如：很不好 (ไม่ดีมาก ๆ (แย่ มาก)) ---- 不很好 (ไม่ดีมาก (พอ ใช้ได้))

买东西 (ซื้อของ) ---- 买的东西 (ของที่ซื้อ)

把鱼吃了 (กินปลาไปแล้ว) ---- 被鱼吃了 (ถูกปลากินไปแล้ว)

4. 短句可以扩展为长句（但主—谓—宾的顺序不变。）

例句：อาจารย์ ที่ มาจาก ประเทศจีน สอน ไวยากรณ์ พวกเรา

老师 的 来自 中国 教 语法 我们。

译文：从中国来的老师教我们语法。（双宾语：“我们”、“语法”）

5. 量词很丰富，汉语和泰语的词类划分中都有量词这个系统，只不过汉泰语言的量词系统细化之后分类和范围不尽相同，但是比起母语中没有量词这一概念的学习者来说，泰国学生更容易理解量词的功能。

3.2 汉泰语法不同点

1. 定语、状语和中心语的语序区别，在泰语中无论是单句做定语还是词组或短句子做定语，一般都放在它所修饰的名词（中心语）的后边。但在汉语里通常都放在前面。例如，

（1）合成词

早饭（汉语）——饭早（泰语）

เช้า ข้าว

ข้าว เช้า

火车站（汉语）——站车火（泰语）

รถไฟ สถานี

สถานี รถไฟ

(2) 短语

慢慢说 (汉语) —— 说慢慢 (泰语)

ช้าช้า พูด

พูด ช้าช้า

下雨的时候 (汉语) —— 时候的雨下 (泰语)

ตกฝน ที่ ตอน

ตอนที่ ฝน ตก

(3) 句子

(汉语) 王先生从清迈来。

หวาง คุณ จาก เชียงใหม่ มา

(泰语) 先生王来从清迈。

คุณ หวาง มา จาก เชียงใหม่

另外，梁源灵（2009）还指出泰语副词作状语时，其位置最为复杂，有的置后，有的置前，有的则置于中间，而汉语状语都放在谓语部分。例如，

放在句子后面：เขาดีใจเป็นอย่างยิ่ง   他非常高兴。（汉语）

放在句子前面：ต่อไป เราต้องระวังในเรื่องการคัดเลือกคนมาร่วมงาน

我们今后在挑选合作者上一定要注意。（汉语）

放在句子中间：คุณหลี่เพิ่งกลับมา   李小姐刚回来。（汉语）

2. 都有表示领属关系的助词，修饰词也可以扩展，稍长的词组往往要用结构助词“的”，相当于汉语“的”助词。

泰语有不同的词，如表示领属关系的 ของ, แห่ง 更为书面化；

例如：พจนานุกรม   ของ   พวกเรา

词典   助词   我们

译文：我们的词典。

表示限制性的定语，助词多数用 ที่, อัน 也有用的。

例如：ผลสำเร็จ ที่   ได้รับ   ในเวลา 10 ปี ที่   ผ่านมา

成就 助词   取得   十年来 助词   过去

译文：过去的十年来所取得的成就。

อัน 作助词的例子：

อากาศ อัน เยือกเย็น

天气 助词 严寒

译文：严寒的天气。

3. 表示时间、地点的介词结构相对于谓语动词的词序不同。

例如：

พวกเขา อ่านหนังสือ อยู่ ใน ห้องเรียน

他们 看书 在 里 教室

译文：他们在教室里看书。

พวกเรา ออกเดินทาง เก้าโมง

我们 出发 九点

译文：我们九点出发。

泰语句子的顺序是谁、做什么、在哪个地方、什么时候，而汉语是谁、什么时候、在哪个地方、做什么。

4. 泰国语中也有单位量词，与数词组合之后放在名词性成分之后，而汉语放在名词前面。例如：

หนังสือ 1 เล่ม

书 一 本

译文：一本书

另外，虽然汉语和泰语都有丰富的量词，但汉泰语言的量词系统细化之后分类和范围不尽相同。比如动物量词，在泰语中不管是什么动物，除了大象以外，都用 ตัว 一个字，而在汉语中不同的动物用不同的量词。

5. 汉语可以用两个相同的疑问代词表示不确指，如：“你想买什么就买什么”。泰语要用不一样的词来复指前面的疑问代词，如：“你想买什么就买那样的”。疑问代词在泰语中也可以重叠，泰语用两个相同的疑问代词重叠表达让步语气，汉语用副词来表示。如：我什么什么可以（汉语：我什么都可以）。（李婷媛，2010）

6. 泰语的补语可以放在宾语后，如：吃饭完、洗衣服好。而汉语往往要紧跟在动词后面补充说明动作结果。

7. 泰语中虽然能够表达否定意义的词语有十几个，但这其中最常用也最为基本的一个就是（ไม่），其他否定词或否定形式的运用往往与特定的语气、特定的语体、否定连用等因素存在着密切的关系。而汉语中“不”和“没”的用法是不同的。

8. 汉语时间名词、地点名词的排列次序是“从大到小”，而泰语是“从小到大”。

表 1 汉泰语法的异同

相同点	不同点
基本句型都是主-谓-宾（SV0）格式	修饰成分与中心成分的语序相反
缺乏形态变化	泰语用不同的领属关系助词，而汉语只用“的”
语法关系主要靠词序和虚词表现	表示时间、地点的介词结构的词序不同
短句可以扩展为长句	时间名词、地点名词的排列次序不同
有丰富的量词	单位量词，与数词组合放在名词性的位置不同
	汉语量词的分类和范围不同
	补语的位置不尽相同
	汉语的混淆与规则过渡泛化，如“不”和“没”的用法

从表 1 来看，我们可知，虽然汉语和泰语基本的语序都是主谓宾结构（SV0），但是两种语言在语法结构上却存在着较大的差别。修饰语，一律后置是泰语与汉语在词序上最大的区别点。

另外，由于汉语本身结构、语义的复杂性，尤其量词的用法，造成汉语和泰语在语法结构上较大的异同。

四、对汉语语法教学的启示和对策

汉语作为第二语言的语法教学，最重要的基础之一就是要掌握学习者学习汉语语法的基本规律。要让学生了解两种语言的差异，减少母语负迁移，这就需要教师通过改进自己的教学方法帮助学生体会两种语言的差异。为了能提高汉语语法教学效果，减少学生的语法偏误，我们结合自己的实地调查后发现的现象与他人的研究成果相结合，总结如下：

首先，教师应对泰国学生汉语语法的偏误类型及原因有一个比较清楚的认识。林才均（2017）提出，只有这样，才能对学习者可能出现的偏误有一定的预测，打好“预防针”，尽可能将偏误率降到最低。

其次，利用对比找出难点。华玉明、黄艳梅（2000）文章指出，在对外汉语教学的实践中，前贤已注意到了采用汉、外语言对比方法教学的重要性。同时，李经（2014）指出，对比法是最有效的学习语言的方法，找出与学习者母语或所熟悉的语言的区别，拓展教学，让学生了解汉语内在规律。我们对此表示认同，因为泰国学生在刚开始学习汉语语法知识时，受母语的负迁移比率位居首位。因此要求教师在教的过程中要引导学生不能盲目地借用母语所学的语法知识，最好使用对比法，教师每次发现问题就应给予学生指导，让学生大量练习。这样可能慢慢减少学生的偏误。另外教师可以通过对汉泰两种语言的语法对比，利用两种语言的共同性促进有益转移，利用差异性帮助学生克服有害转移。

最后，课后及时归纳总结学生的偏误。胡永梅（2008）指出，教师下课后要从课堂练习和课后作业中选择学生所出现的一些比较典型的偏误，并注意与学生交流，探寻出现偏误学生的思

考经历, 以及及时得到他们的反馈信息, 仔细分析总结学生出错的背景和原因, 并把典型的偏误在下节课展示给学生, 请学生们在错误句子和正确句子中思考对比, 明白汉语和泰语相对应语法点的异同, 并鼓励他们自行改错, 加深他们对汉语词汇、句式特点的认识和理解。我们认为这样的对策对学生也有好处, 因为学生能自己观察和找出语法错误, 能提高他们辨别和区分汉语和泰语在什么方面有差异, 有针对性地克服汉语语法的难点。

另外我们还对一些汉语教师进行调查, 询问他们如何教汉语语法, 哪个方法对泰国学生有针对性。调查表明, 高中学校的汉语教师平时上课, 习惯先解释语法的规律, 举例子, 一起做练习, 然后归纳产生的偏误, 并要求学生提出汉语和泰语语法的差异。大学的汉语教师, 跟高中教师有相似的地方, 也是先解释语法的意义和用法, 举相关的例子, 让学生做大量练习, 然后归纳产生的偏误。有的也用情景化教学, 创造一定的语言运用场景, 让学生根据具体的实际情况, 运用所学的语法回答问题或举出例子。关于哪个方法对学生更有针对性, 高中学校的汉语教师也有同样的做法, 那就是少说专业术语, 不用过多的讲语法规则, 而是应该培养学习者的语言交际能力, 在交际过程中能灵活运用汉语语法。大学的教师建议, 要看学生的具体水平, 然后选用合适的教学法, 但大多数都认同应该强调培养学习者的语言交际能力, 在语言运用过程中潜移默化地习得汉语语法。语法内容先易后难, 精讲多练, 以练习为主, 然后用对比法来归纳总结汉语和泰语语法的异同。

总之, 我们还是支持对比法, 尤其是在汉语学习的初级阶段更应该重视。教师讲课时把两种语言的语法结构之异同总结, 让学生自己找出不同点, 然后举出例子。Metcha Sodsongkrit (2015) 还指出学习外语最难摆脱的就是母语的影响。尤其是语法, 学生往往会犯母语语法外语词的错误。不管教师怎么解释和强调, 学生仍是置之脑后, 明知再犯。关键是应用, 语法讲解后不断地举例相关的词语并反复地学了就比, 比了就用。只有在使

用的过程中，才能更好地掌握语言。这是从事对外语言教学的老
师们必须掌握的教学方法之一。

五、结语

基于汉语和泰语同属于汉藏语系，但在语法结构上有同有
异：它们的共同点都采用 SV0 语序、缺乏形态变化、用词序和虚
词的 语法意义作为表达的重要手段、有丰富的量词。由于泰语
又分属于侗泰语族，因此汉、泰语中语言单位的具体语序也存在
着一定的差异。例如修饰的成分不同，表示时间、地点的介词结
构相对于谓语动词的词序不同等等。正是由于汉泰语法存在诸多
异同点，因此我们认为在针对泰国学生教授汉语语法时，应该要
先弄清其偏误原因，注重语法结构的对比分析帮助学生体会两
种语言的差异，课后把学生所出现的偏误进行归纳总结。同时语
法教学应该少用专业术语，讲解简短，讲解后紧跟做大量的练习。

参考文献:

- Boriphan, M. (2011). 《Han Tai bufen chang yong jingshi jieci bijiao
yanjiu》 [Comparison and Research of some Situation
Prepositions of Chinese and Thai in Common Use]
(Master's thesis). Xiamen University, Fujian.
- Chen, X. Y. (2013). 《Han Tai bijiaoju duibi yanjiu ji dui Tai chu、
zhongjieduan jiaoxue qishi》 [A Comparative Study of
Chinese and Thai Comparison Sentences and Strategies for
the Teaching of Thai Beginner/Intermediate Learners]
(Master's thesis). Shandong University, Shandong.

- Chomphichit, A. (2015). 《Taiyu mingliangci “sen”⁴¹ he Hanyu mingliangci “tiao”de mingci dapei leixing bijiao》 [A Comparative Study of the use of the classifier “sen”⁴¹ in Thai and “tiao” in Mandarin Chinese]. *Liberal Arts Review*, 10 (20), 13.
- Hu, F. X. (2008). 《Taiguo xuesheng Hanyu buyu xide yanjiu》 [A Study on Chinese Complements’ Acquisition of Thai Students] (Master’s thesis). Guangxi University for Nationalities, Guangxi.
- Hu, Y. M. (2008). 《Taiguo xuesheng Hanyu xide pianwu xianxiang jixi》 [The Analysis of Error Committed by Thai Students during Their Acquisition of Chinese] (Master’s thesis). Shandong University, Shandong.
- Hua, Y. M. & Huang, Y. M. (2000). 《Taiyu ganrao he dui Tai Han jiaoxue duice》 [The Interference of Thai Language and the Countermeasures of Teaching Chinese in Thailand]. *Journal of Shaoyang Teachers College (Shaoyang shifan gaodeng zhuanke xuexiao xuebao)*, 6, 55-59.
- Li, J. (2014). 《Qianxi HanTai yufa gongtong dian dui Taiguo Hanyu ketang jiaoxue qishi》 [A Brief Analysis of the

Common Grounds of Chinese and Thai Grammar and Strategies for Chinese Classroom Teaching in Thailand]. *Zhishi jingji*, 7,156.

- Li, T. Y. (2010). 《Taiguo Songka Wangzi Daxue xuesheng Hanyu xuexi pianwu fenxi diaocha yu yanjiu》 [An Analysis on Chinese Grammatical Errors of Prince of Songkla University Students in Thailand] (Master's thesis). Yunnan University, Yunnan.
- Liang, Y. L. (2009). *TaiHan fanyi lilun yu shijian* [Thai-Chinese Translation Theory and Practice]. Chongqing: Chongqing Daxue ChuBanShe.
- Lin, C. J. (2017). 《Chuji jieduan Taiguo daxuesheng Hanyu “gei”de xide kaocha 》 [A Study on the Acquisition of Chinese“gei”by Thai University Students at Primary Stage]. *Chinese Studies Journal* , 10, 180.
- Liu, W. J. (2015). 《Taiguo xuesheng Hanyu chuji jieduan chang jian yufa pianwu fenxi》 [An Analysis on Common Chinese Grammatical Errors of Thailand Students on Primary Stage] (Master's thesis). Hunan Normal University, Hunan.

- Liu, Y. H. (2001). *Shiyong xiandai Hanyu yufa* [Practical Modern Chinese Grammar]. Beijing: Shangwu Yinshuguan.
- Maetmuang, N. (2015). A study of using Chinese grammar error of highschool student. *Graduate School Journal*. 8: 123-131.
- Pei, X. R. (2001). *Taiyu yufa xinbian* [New Thai Grammar]. Beijing: Beijing Daxue ChuBanShe.
- Phanthumetha, N. (2011). *Waiyakon Thai* [Thai Grammar]. Bangkok: Faculty of Arts Chulalongkorn University.
- Ren, J. W. (2008). *Bijiao Hanyu Yufa* [A Comparative Chinese Grammar]. Bangkok: Amarin Press.
- Sodsongkrit, M. (2015). A Comparative Analysis of Chinese and Thai Grammar's Reverse-Sequence Structures and Its Teaching Approach. *International Symposium on «Chinese grammar and its acquisition – syntax and semantics»* University Paris Diderot - Paris 7, June 4-7.
- Thawongklang, S. (2015). 《Han Tai qingtai dongci “neng, hui, keyi” yu “DAI”de jufa jiegou bijiao yanjiu 》 [A Comparative analysis on the grammatical of modals

- “Neng, Hui, Keyi” in Mandarin and “DAI” in Thai].
Chinese Studies Journal, 1, 102.
- Wang, Q. L. (2014). 《Taiguo xuesheng xuexi Hanyu chang jian yufa cuowu yanjiu》 [The Most Common Grammar Mistakes that Thai Students Usually make] (Master’s thesis). Ningbo University, Zhejiang.
- Wang, W. W. (2014). 《Hanyu fouding fuci ji Taiguo xuesheng shiyong Hanyu fouding fuci pianwu》 [Chinese Negative Adverbs and the Errors in Chinese Negative Adverbs of Thai Students] (Master’s thesis). Yangzhou University, Jiangsu.
- Wichaiprasertsri, J. (2017). Error Analysis of Thai Students’ Acquisition of Chinese Comparative Sentence. *Overseas Chinese Education*. 4, 510-524.
- Wiriyananon, O. (2015). 《Han Tai biaoda fangwei Gainian “shang” de yufa tezheng ji renzhi yuyi tezheng duibi chutan—yi “shang” yu [bon³³], [nia²⁴], [k^hin⁴¹] weilu》 [A Comparative Study on the Grammatical and Cognitive Semantic of Spatial Concepts “On” : A Case Study of the Prepositions Shang in Mandarin Chinese and [bon³³],

[nia²⁴] and [k^hin⁴¹] in Thai]. *Chinese Studies Journal*, 1, 39-40.

Yang, G. Y. (2010-11-28). 《Taiyu yufa gailun jiaoxue dagan》
[Syllabus of Introduction to Thai Grammar] Yunnan
Minzu Daxue.

<https://wenku.baidu.com/view/5f0950e69b89680203d82594.html?re=view> (2020-08-01)

Zhao, L. M. (2011). 《Taiguo xuesheng Hanyu yufa xuexi zhong de pianwu diaocha》 [A study of learning Chinese grammar error of Thai student.]. *Journal of Economic Research Guide (Jingji yanjiu daokan)*, 14, 289-290.

Chinese Perspectives on the Jews of China

Marta Aureli

Shanghai International Studies University,
Department of International Relations and Diplomatic Affairs,
West Dalian Road 550, Shanghai 200083, China.
E-mail: marta.au89@gmail.com

(received 22 November, 2020) (revised 22 March, 2021)

(accepted 23 March, 2021)

Abstract

This article approaches the theme of Jewish presence in China and provides a new point of view, as it tries to analyze such presence through a Chinese perspective. After the Opium Wars, foreign communities established concessions in open port cities, and among them were an important number of Jews. The most relevant Jewish communities were located in the open-port cities of Shanghai and Tianjin and in the former Russian city of Harbin.

The Jewish world has always praised China for the help received after the Russian Revolution and especially in the wake of Nazism in Europe, but academic and

political recognition of this history occurred especially in conjunction with the beginning of the diplomatic relations of the PRC and the State of Israel in 1992. New interest in the Jews of China was again produced as a side effect by the “Belt and Road Initiative” in recent years. As this piece of history tends to be exploited by both parties when particular needs arise, we are left wondering how the Chinese average man considers the Jewish past of its country. For such purpose the article analyses the results of a survey conducted to Chinese nationals who were asked to reflect upon Jewish presence in their homeland. Doing so, the article tries to understand how many people in China are aware of its Jewish past and what kind of consideration they have of it.

Keywords: Jewish presence in China; Jewish Studies; Chinese Jews; Shanghai; Tianjin; Harbin

1. A Concise Historical Background

Jews and Chinese first met presumably around the Han dynasty as it has been engraved in a stele left by these foreign people in the Synagogue of Kaifeng already in 1512 (Kupfer, 2008). Many are the relics and the

artefacts left behind by Jews in China that confirm such an early stage of Jewish presence inside the Chinese Empire, for example the first one is a carved translation of a Bible dated 781 BC found in the area surrounding Xi'An (Ehrlich, 2008). Nevertheless, is to the Kaifeng Jews we refer to when mentioning Jewish presence in Imperial China, as in this city was based a well-established community that prospered from the 10th until the 19th century. The understanding we have of this earliest stage of Jewish presence in China changed drastically when the Jesuit Matteo Ricci met the Jew Ai Tian in 1605 in Beijing and suddenly this concealed community was discovered by the outer world (Laytern et al.,2017). However, the Jews of Kaifeng faced a gradual process of assimilation into the Chinese surrounding culture. As they started taking part into the official Confucian imperial exams, as they started to play a role in the Chinese governmental machine, as they adopted the Chinese language, as they forgot the Hebrew language; the Jews of Kaifeng that were once considered visitors during the Tang dynasty, became first foreign residents on Chinese soil during the Song

dynasty and finally a minority in the multicultural Yuan empire (Leslie, 2000).

Quite different fate was waiting for the Jewish communities established in China in the second half of the 19th century and that gradually got dismantled after the foundation of the People's Republic of China. Jews started to arrive in modern times first into the open-port cities of Shanghai and Tianjin, and then in the Russian new towns freshly built along the railway tracks of the Chinese Eastern Railway. The Shanghainese Jewish community started to take shape in 1842, after the opening of the city as an open port, and it soon hosted one of the most diverse Jewish communities in China, as it was made up of Sephardi and Ashkenazi Jews alike. The first Sephardi Jewish settlers to arrive were originally from Baghdad, Basra and Aleppo but then escaped political and religious persecution in British colonies, so from India they entered Shanghai as members of the British community (Meyer, 2000). The Sephardi Jews came to Shanghai to exploit its great business opportunities and so they arrived here with the clear intention to make

Shanghai their new home (Betta, 2003). Soon this group will be joined by the Ashkenazi Jews escaping the aftermath of the Russian Revolution in 1917. As Jews used the Chinese Eastern Railway to escape from their motherland, most people stopped in Harbin, an international city that was hosting a vibrant Jewish community; nevertheless, many believed that the Shanghai concession could provide more protection for the future, so they reached the southern city (Krasno, 2000). At last, the Jewish community of Shanghai peaked when Jewish Refugees escaping the Nazi persecution were arriving from Europe. The United States, Britain, France, Canada, Australia, and many other countries stated that they could not accept Jewish refugees, even Switzerland, which had remained neutral for a long time, was reluctant to shelter Jews (Friedlander, 1997). At that time, Shanghai was in a situation of disputes between foreign powers, in fact there were four administrative areas: the Chinese area ruled by Chiang Kai-shek's National Government, the Hongkou area occupied by the Japanese army, the French Concession and the international colonial area jointly

managed by eleven countries. This status allowed Jewish refugees to enter Shanghai without a visa and so Shanghai became the most promising escape route for European Jews in danger (Eber, 2012).

Different was the situation of the Jews arriving to Tianjin after the opening of the city in the aftermath of the loss of the second Opium War in 1860. Russian Jewish entrepreneurs started to arrive in Tianjin to benefit from the economic growth of the town and officially they founded the Tianjin Hebrew Association already in 1904 (Pan, 2019). Their main place of residence in Tianjin was in the several Western concessions and their number was always relatively small, yet the community witnessed a relative growth when receiving refugees escaping from the Russian Revolution in 1917 and also during the rise of the Nazi regime in Europe (Fang, 2000). The main source of income for the Jewish community in Tianjin was the fur business and the trade of other meat-related products, businesses that were facilitated by the strategic position of the town and its port; at the same time many were the Jews of Tianjin who dedicated their lives to small retail

activities such as grocery stores, delicatessens, bakeries, butchery's, dairy shops, restaurants, and even real estate, and pharmacies (Goldstein, 1999). Basically, the Jewish community in Tianjin was a self-sufficient little world.

The same could be affirmed in regard to the Jews of Harbin. Harbin witnessed a quite different historical development compared to the open-port cities of Shanghai and Tianjin. The birth and the development of the city of Harbin after 1898 were closely connected with the Russian Empire expansionism in Manchuria represented by the Chinese Eastern Railway (CER), a company that managed the administration of the Chinese section of the Trans-Siberian railway (Patrikeeff at al., 2007). The Russian government was administrating the railway under the name of the CER and all the land that it was crossing, so Harbin was born as a Russian town on Chinese soil (Chiasson, 2003). Imperial Russia had been discrimination and legislating for so many years against the rights of the Jewish ethnicity: Jews were limited in their daily life by a rigid set of anti-Semitic laws and so the idea of starting a new and free life in China was very

appealing to them (Aronson, 1990). Ashkenazi presence in Harbin was steadily growing in China, after the establishment of the town (Goldstein, 1999), after the end of the Russo-Japanese war in 1905 (Wang et al., 2013), after the Russian Revolution of 1917 (Romanova, 2012), and so the community prospered and flourished.

From the second half of the 19th century until the second half of the 20th century, Shanghai, Tianjin, and Harbin hosted the biggest Jewish communities in mainland China. These communities were very different, but they all similarly came to an end when the People's Republic of China was founded and, almost at the same time, the State of Israel was born (Ember et al., 2004). Therefore the Jewish communities in China extinguished once more, this time within a century from their establishment, and for this reason they were never included in the new social system that saw China as a country made of 56 ethnic groups.

This was not the end of Jewish presence in China, in fact a new wave of immigration towards China was registered after the Opening and Reform era. Economical

exchanges between the RPC and the State of Israel started in 1979 in the wake of the Reform Period and if at that time just a bunch of selected Israeli businessmen was working in China, by 2008 260 Israeli commercial and technical trading companies had already opened an office inside the Middle Kingdom (Yang, 2013). In 2017 a census conducted by Sergio DellaPergola on the Jewish population worldwide found out that over 3.000 Jews were living in China at the time, of course this is not a big number, but is still a significant one since it raised moderately fast in the last few years (DellaPergola, 2020). At the moment in China we can count 16 active communities spread in 8 different cities: four in Beijing, five in Shanghai, two in Shenzhen, and then one in each of the following cities Guangzhou, Foshan, Ningbo, Yiwu, Chengdu.

2. The Rise of Jewish Studies in China

On the 23rd of January of 1992, China and Israel recorded the beginning of their new stage of international relations and so the interaction of these two populations reached a new and more promising level. As the two

states were getting closer, the interest in rediscovering and celebrating the past of the Jews of China grew exponentially.

As the diplomatic relations between the PRC and Israel were about to start, the Israeli Ministry of Foreign Affairs urged the Chinese Ministry of Education to start some academic courses of Hebrew, that is why the course on Hebrew studies that opened in Beijing in 1985 in the notorious Peking University was significantly implemented and funded (Chen, 2013). Now this program of the Peking University, located under the department of Oriental Languages, offers both a bachelor's degree and a master's degree program (Peking University, n.d.). In the late 1990's other universities similarly tried to establish a Hebrew course or courses on Jewish Studies, but unfortunately these trials were short-lived, and the courses were suppressed by lack of enrolled students or of number of professors after a trial academic year (Anoushiravan et al., 2017). Among these universities, the first one to attempt building a course on Jewish Studies was the Beijing University of Communications back in

2005 (Yang, n.d.). In 2008 three universities will establish courses on Jewish Studies and they are the Shanghai International Studies Universities, the Beijing Foreign Studies Universities and the PLA University of Foreign Languages, but just the course in Shanghai will survive to the graduation of its first class of students (Yang, n.d.). In Shanghai International Studies University, the course on Hebrew studies is part of the School of Asian and African Studies, and it comprehend both a bachelor's and a master's degree (Shanghai International Studies University, n.d.). Beijing Foreign Studies University also started a bachelor's degree program in Hebrew under the School of Asian and African Studies (Beijing Foreign Studies University, n.d.). About the program by PLA University of Foreign Languages we have now left very few and fragmented information. Even if Jewish related studies developed later in China, now they are growing at a remarkably high speed, especially as a consequence of the One Belt, One Road Initiative: such program renewed the interest for this field of studies as part of its attempt to promote the development of “less-taught” languages.

In the wake of this new interest in Jewish Studies, Fudan University started to offer Modern Hebrew courses since March 2016 after the establishment of its Multilingual Center (Fudan University, n.d.). In the same year, also the Sichuan International Studies University started offering a bachelor's degree program of Hebrew and connected studies under the Chongqing college of Multi-Languages (Sichuan International Studies University, n.d.). In the same year, Beijing Foreign Studies University started to re-establish its old curricula on Jewish Studies. In 2017 Beijing International Studies University initiated a bachelor's degree program on Hebrew language (Beijing International Studies University, n.d.) and the same did Tianjin Foreign Studies University (Tianjin Foreign Studies University, n.d.).

Within the Institution of Universities, we can sometimes find thin-thanks or centers fully devoted to the studies and research of Jewish related topics, the most famous ones are definitely the *Center for Jewish Studies* of Shanghai and the *Institute of Jewish Studies* in Nanjing. The *Center for Jewish Studies* of Shanghai was

founded in 1988 by Pan Guang, one of the biggest experts on Jewish Studies in China, and it was located under the Shanghai Academy of Social Science. Its focus has always been about the history of the Jews of China especially in the 20th Century, particularly about the Jews who were sheltered in Shanghai during the World War II (Center for Jewish Studies, n.d.). While the *Institute of Jewish Studies* -consequently renamed *The Diane and Guilford Glazer Institute for Jewish and Israel Studies* to pay homage to the philanthropists who helped the Institute to gain more funds- opened in 1992 in Nanjing University under the leadership of the luminary professor Xu Xin (Nanjing University, n.d.). Similarly, in 2002 Henan University established the *Center for Israel Studies* which focus lays on Jewish and Israel history and critical Middle Easter issues (Henan University n.d.). Now the center is able to provide undergraduate programs as well as master's degree programs, PhD and post-doctoral programs and thanks to its hard work in 2015 it succeeded in founding the Cultural Association for Jewish Studies. In Harbin there has been a big effort to celebrate the historical Jewish

background of the town and to collaborate with the former Jewish residents, and for this reason in 2002 the *Center of Jewish Study* at the Social Science Institute of Heilongjiang was founded under the lead of prof. Dan Ben-Canaan (Institute of West-Asian and African Studies, n.d.). A similar institution, focused more on the research of the religious aspects of Judaism, opened again in Shandong University in 2003: the *Center for Judaic and Inter-Religious Studies*, previously named *Institute of Jewish Culture* of Shandong University and in this form, it was established in 1994 (Shandong University, n.d.). In 2006 Sichuan International Studies Universities founded the *Center of Judaic and Chinese Studies* as an interdivisional research institute, which aim was to publish cross-disciplinary conversations and research with students engaged in Jewish and Israeli Studies (Jewish and Israel Studies at Sichuan International Studies University, n.d.). Other courses related to Israel and Jewish History are found under the *Middle Eastern Studies Institute* at Northwestern University and the *Institute of International Relations* at Yunnan University (Ehrlich, 2008).

The renewed interest towards Jewish studies was, as mentioned before, due to the One Belt, One Road Initiative, but at the same time in recent years also the Israeli Government decided to fund and promote through this form of soft power a pro-Israeli trend in Chinese academia (Anoushiravan et al., 2017). In this sense, the most influent institution is surely the Sino-Israel Global Network and Academic Leadership: a non-profit organization formed in 2011 and part of China's Silk Road Think Tank Association (SRTA). This institute not only actively participated in opening new Jewish-studied courses in Chinese Universities -for example the one in Sichuan International Studies University- but they also supported Chinese scholars interested in these studies in their career's development (SIGNAL, n.d.).

3. The Survey

A retrospective on the booming of Jewish studies and its consequent impact on the research of the topic of the Jews of China raised several questions. As this piece of history was rediscovered just when a political or diplomatic reason arouse, some aspects of the lives of

the Jews of China were highlighted and some were neglected. For instance, the Shanghai Jewish European Refugees became the true protagonists of most of the academic papers connected to this topic, and yet in these pieces several were the occasions when authors failed to mention that Shanghai was able to host up to 18.000 refugees for a mere technicality. When some of the features of Jewish presence in China have been manipulated, is interesting to understand what Chinese people actually think of the Jews of China. What is the Chinese perception of the Jews that inhabited their homeland form more than a century? At the same time, when the academia is tightening its grip on the matter of the Jewish past in China since China and Israel are strengthening their cooperation, we are left wondering how many Chinese nationals are actually aware of the great contribution that their country has given to the Jews of all over the world. In order to reply to these and other questions as well as to estimate how Chinese actually value the role played by “the Jews of China” this research will now analyze the results of a survey done to

a research sample of more than 500 people.

The sampling frame only request was the nationality: all the people in the samples are in fact Chinese nationals, living both inside the country and outside. After deciding that the only condition that truly mattered was the nationality, the sampling method acquired was a random one; as gender, age, and education were all examined elements but irrelevant to the aim of the survey itself. Among the full sample, the 69, 26% of the candidates were female and the remaining 30% were male. 46% of the sample is made up of people whose age is between 26 and 35 years old, a 20% was made up of people younger than 25 years old and another 20 % was composed of people between the age of 36 and 45 years old and finally the remaining 12% were candidates above the age of 45 years old. Let's now examine their educational background: exactly half of the whole sample holds a bachelor's degree diploma, a 21% retains a master's degree or an even higher educational level, a 13% graduated in college for professional training, and the remaining 13% ended its education at high

school or even earlier. Another factor that was examined was the location of residence of the participants to the survey, since the goal was to estimate a cross and inclusive point of view of China as a whole: all the four municipalities of Beijing, Shanghai, Chongqing, and Tianjin are represented in the survey, even if the Shanghai area was reached with a much higher intensity. 20 of the provinces of mainland China were also reached, as candidates who took part in the survey respectively according to numbers of residents -from the higher to the lower- live in Inner Mongolia, Liaoning, Zhejiang, Shandong, Guangdong, Jiangsu, Fujian, Heilongjiang, Henan, Shaanxi, Hainan, Hubei, Xinjiang, Jiangxi, Anhui, Sichuan, Gansu, Yunnan, Hunan and Guangxi. A very small number of candidates also comes from Hong Kong and Taiwan. The Chinese diaspora is also represented as answers to the survey arrived from the United States, Europe, Australia, Japan, Korea and Kyrgyzstan, countries are again listed according to the number of questionnaires filled in these countries, respectively from the highest presence to the lowest.

Having shortly examined the candidates, let us now list the questions they have replied to. Here there are the 12 questions that composed the survey, after the initial investigation about the personal background.

1. Have you ever had contacts with a Jew?
2. In your point of view, can we identify a Jew as a westerner?
3. Are you aware of a Jewish presence in China before the foundation of the People Republic of China?
4. If yes, in which city was this presence settled?
5. Have you ever visited the Jewish Refugees Museum of Shanghai or the Harbin Museum of Jewish History and Culture?
6. If not, would you be interested in paying a visit?
7. Are you aware of the fact that in China there was a Jewish presence since the Tang Dynasty particularly active in the town of Kaifeng?
8. Do you think that the Jewish Communities in China have enriched and influenced in a

positive way the cultural-economic development in the PRC of the 20th century?

9. Do you think that being opened to other communities in the past century was an advantage for the Chinese culture, or was it a weakness for China?
10. Are you aware that from the middle of the 1800 till 1916 China has hosted and freed Jewish refugees coming from Russia?
11. Are you aware that China has hosted and sheltered Jewish Communities escaping the Nazism of Hitler, especially in the town of Shanghai?
12. Are you aware that Japan -Nazis Ally- during the occupation of Shanghai and the creation of the puppet state of Manzhouguo, has not limited the life of the Jews of Shanghai, Harbin and Tianjin?

4. Who is a Jew?

The aim of this survey is clearly to understand how much this piece of history is known among Chinese

citizens, at the same time it also tries to understand how people in China think about Jews and foreigners in general. The first attempt is to understand if the “Jewish person” is a known element for the candidates, therefore the simple question “Have you ever had contacts with a Jew?” actual aims to a deeper subtext of what defines a Jewish person. Many debates worldwide can argue about who is a Jew today and who does not fit to this category. Several are the academic research on Jewish identity, an identity that tends to vary and adapt to every culture that has hosted or came to terms with a Jewish community, for example a research on who is a Jew in America tends to be very different from the same research settled in the UK or in Israel. To better understand the extension of this “confusion” it is enough to quote an episode happened in the United States of America on the 11th of December 2019. Former president Trump, in order to fight anti-Semitism, signed an executive order allowing the federal government to punish universities for proliferating anti-Semitism in campus -usually as a consequence of debates over the Palestinian-Israeli conflict. This decision

surely is a good-faith attempt, as Rabbi Jonah Pesner - head of Reform Judaism's Religious Action Center - defined it in an interview to the Washington Post (Zazumer, 2019), but is at the same time very controversial. The punishment that the guilt party would receive is, according to Trump's decision, due to the Title VI of the Civil Rights Act, a clause that deals with crimes of race, ethnicity, and nationality (Office of the Assistant Secretary for Administration & Management, 1964). This executive order raised a big polemic, especially in the USA, since a Jew was now being defined according to elements of race and ethnicity, but not according to a religious element. The discontent of American Jews was so high, that the hashtag #MyJudaismIs went viral on Twitter, pushing many Jews all over America to define themselves according to their own standards, and not by the ones of someone who is alien to their community. This confusion or controversy stands upon the fact that the Jewish identity is difficult to define as it can include characteristics of ethnicity, religion, culture, and nationality all together at once (Cohen, 2010). For such reason, the interviewed

shall have asked itself “who is a Jew?” before answering about an encounter with such person.

The main focus of the research regarding the Jewish identity falls upon whether or not a Jew simply belongs to the much bigger category of “westerners” in the point of view of a Chinese person. Jews are not a monolithic block, they actually divide in 3 main subcategories: Ashkenazi, Sephardic and Mizrahi or Oriental Jews. The Ashkenazi are descendants of the Jews that under the Roman Reign settled in Germany and northern France, the Sephardic are the Jews who at the same time settled in Spain and witnessed a peak of their civilization under the Muslim conquest of the peninsula in 711 and they forcibly left for the Ottoman Empire when the Christians regained control of the area, and lastly the Mizrahi Jews were the first Jews to be expelled from the land of Israel and lived under Islam in the East (Zion, 2005). If the topic of discussion is the race, is easy to understand that as a matter of fact the “white -and therefore western- Jews” can only be the Ashkenazi Jews, while the rest of the Jews can be linked to different races.

However, is important to note that even the Ashkenazi never fully identified themselves as Europeans, in fact as Professor Eric Goldstein¹ puts it: «*What you have is a group that was historically considered, and considered itself, an outsider group, a persecuted minority*» but following the professor considerations this group - especially in America- “became white” as it integrated and gain more and more success into the society and in fact in the same interview for *The Atlantic* he will state that «*It wasn't the skin color of Ashkenazi Jews of European descent that changed, though; it was their status*» (Green, 2016).

Of the interviewed people, just the 31% have encountered with a Jew in their life, the remaining 68% have not. Moreover, a strong 41% consider a Jew as a Westerner, 38% states that they can somehow be considered as westerners and a mere 19% recognize to

---

¹ Eric Goldstein is an Associate Professor at Emory University, joint appointment in the Department of History and Institute for Jewish Studies. Author of *The Price of Whiteness: Jews, Race, and American Identity* (Princeton, 2006). Articles include, "Different Blood Flows in Our Veins': Race and Jewish Self-Definition in Late Nineteenth Century America," *American Jewish History* (1997).

Jews a more complex identity. Looking at these data, a rough 80% of people in China tends to see Jews just as people coming from Western countries and this is reasonable as the relations between China and the Jewish world are much feebler than the ones that link both European and Arabs to the Jews. In the historical background it was noted how Jewish presence in China started as early as in the Han dynasty and therefore this past is long-lasting, nevertheless it is not comparable to the history of Jews in Europe or in the Middle East area and this also justify the misconception that a high percentage of Chinese can have towards the Jewish identity; an identity that is complicated to define even in Western countries. What is clear to westerners and to Jews but not to Chinese, is that the Jews always represented a group of people that were different from the rest, and probably for this reason Jews have been fighting against racial discrimination for such a long time in Western countries.

An interesting deduction we can get from such results on the Jewish identity for Chinese nationals is

which role this misconception of the Jews played in the tolerance shown towards them in the 20th century in China. We have seen that these people came to the Middle Kingdom to both find shelter from an increasingly more and more intolerant Russia and to escape the horrors of the Nazi persecution in Europe. This tolerance has been praised both by the Chinese government and the Israeli one to reinforce the diplomatic relations between the two countries, and as a matter-of-fact Jews worldwide are appreciative for the help that they have received in China. Usually, the biggest praise is for having saved roughly 18.000 Jews fleeing the Nazi's persecution in Shanghai, but as we have seen this was possible because of the city's fragmented condition and the consequent lack of a central and unified ruling government. Even if the Jews could enter the city because of such cavi, still they knew no harm from the Chinese citizens, similarly to what was already happening in China before the World War II period in Shanghai as well as in Harbin and in Tianjin. There is no episode of racial discrimination experienced by Jewish residents in

China by the hand of Chinese nationals, the only anti-Semitism that Jews knew in China was for example the results of actions of groups of fascist White Russians in the Northeast area. Can this tolerance be the result of honest ignorance regarding the peculiar identity and history of the Jews? It is difficult to admit that it is the direct consequence but considering how still today 80% of the population finds it hard to differentiate Jews from Westerners, it is definitely a relevant factor.

5. How Known are the Jews of China in China?

The second aim of the survey is to understand what position the history of the Jews of China retains in the collective memory of Chinese people. Is relatively easy to understand why Jews are cherishing the memories of the help received by China, especially when many of the other countries were or discriminating upon them or refusing to open their doors to them even in a time as dark as the raise of Nazism and Fascism in Europe. But what about China, how many Chinese know about the Jewish past in their homeland?

A 38% of the population is aware of a Jewish

presence during the Imperial period and another 29% admits knowing something about this remote Jewish past, just a 31% declares itself completely ignorant about it. This means that in China 67% of people are fairly aware about this long-lasting Jewish past in the middle kingdom. Before the questions getting specific, the survey presents an open question where the interviewed is invited to write down which cities witnessed a Jewish presence independently from the time frame. Just the 53% of interviewed people answered this question. Some of the given answers were incorrect: a margin of people misinterpreted the question and gave wrong answers, and some others mistakenly named Chinese cities such as Beijing, Guangzhou, Qingdao, Ningbo, Xi'an, Wenzhou or areas such as Xinjiang, Fujian and the Yangtze River Delta. Two candidates respectively correctly named Hongkong and Macao, but this research was referring just to Mainland China, so these data will not be taken into consideration. Shanghai was written among the answers 149 times, and three of these candidates even specified that Jews used to live in the Hongkou district. Kaifeng is

also very well known as 111 people named it in their answers and another 3 people indicated Henan as the region where Jews were living. Harbin was named 19 times and Tianjin just two. We can't have percentages about these data, as each candidate was welcomed to name as many cities as wanted, but still we can consider that among the 53% of people that filled the question, the Jewish Community that is more largely known is the Shanghainese one, while Harbin and especially Tianjin are way less known. This can also be linked to the extension that the Jewish communities reached in these three cities: it is an undeniable fact that Shanghai hosted the most varied and active community, and much publicity is given to the Jews of Shanghai also by the global achievement of the city in sheltering the European Jews persecuted by the Nazi. This last feature can be even confirmed by the fact that the Hongkou area was named three times among the received answers, this specific area was devoted to the European Jews and such a detailed answer suggests that this event has a resonance over the perception of the Jews of China inside the nation. Is also

relevant to add here a reflection about question number five: 21% of the candidates admitted having visited the Jewish Refugees Museum of Shanghai or the Harbin Museum of Jewish history and culture, and with the much higher presence of interviewed people living in Shanghai comes a much higher probability that people have visited the Jewish Refugees Museum of Shanghai. This data once more confirms a trend of a fair recognition to the Jews of Shanghai and their history. At the same time, the relatively ignorance towards the Jews of Tianjin does not surprise as this community was a carbon copy of the much bigger one in Harbin to some extent, and usually was a connection point between the Jewish community of the north and of the south: for many of the Chinese Jews Tianjin was an in-between accommodation where to reside while waiting to move to Shanghai. The Jews of Harbin are also relatively not known, even if the community they built was strong in numbers and in activism, but probably being settled in a much more isolated area of China, it attracted less interest to their historical memory.

What does not surprise is the good rate of appearance of Kaifeng and Henan in the answers to this question, especially because the 67% of the candidates has already declared being aware of a Jewish presence in China in Imperial time, probably some of them were answering that question already having Kaifeng in their minds. Deepening the considerations about the Jews of Kaifeng and how are they remembered today in China, question number 7 was specifically inquiring about Kaifeng: candidates were asked to reply on how familiar they were with the Jewish presence in China during and after the Tang dynasty, with special reference to the Jewish community of Kaifeng. 9% of people states to be familiar with this piece of history and another 21% declares to partly know about it, while the 69% declares to completely ignore the presence of a Jewish community in Henan at that time. This data seems to be in conflict with the ones resulted from the question number 3. In fact, if roughly 67% of people declares to know at least something about a Jewish presence in Imperial China, then just 30% admits having some

knowledge of the Jewish community settled in Kaifeng. What can be deducted is that most likely people in China are aware of a Jewish past in ancient times in their own country, but most of them would have difficulties in localizing this presence both spatially and temporally.

To finish the evaluation on the extent of how the Jews of China are remembered today in China, the focus will now shift exclusively to the Jewish presence that took place in the 20th Century, especially referring to the second and third wave of Jews arriving to China respectively in concomitance with the Russian Revolution in 1917 and the raise of Nazism and Fascism in Europe in the 30's. These two timeframes were selected because they represent the moments when the numbers of the Jews residing in China peaked, therefore the moments when their presence was easier to identify. When the answers to these following questions will be analyzed, the spatial difference between the communities of Shanghai, Harbin and Tianjin will stop being considered, we will look at the situation in China generically. Firstly, the focus was on how China welcomed Jews escaping

from the Russia of the post Revolution: the free pass into the nation through the CER for the Jews was inestimable, but in contrast with its historical importance, in China just a 10% of people is nowadays fully aware of this great contribution. 34% of Chinese states to be partly aware of the help given to Jews escaping from the Russian intolerant environment, but more than half of the population is unaware of all of this.

Secondly, the analysis moves on the refugees from World War II. As anticipated before, the percentage of people aware of China's involvement in saving roughly 18.000 Jews from Hitler's madness is much higher than compared to what people know about Jewish presence in China in different timeframes. 41% of Chinese admits being informed about these events, and another 23% says to have some knowledge about it, only 34% of Chinese citizens says they are not aware of it. Nevertheless, these numbers change drastically if we add more information to the question asked regarding the same events in the same timeframe. When candidates are required to reply about how much they know on how safe China was at

that time for Jews in spite of the Japanese occupation of all the three cities that hosted Jewish presence and in spite of the Japanese alliance with Hitler's Germany, then the memory of this part of history also gets more elitist and less inclusive. Just 19% of Chinese is fully conscious about it and a 24% is relatively aware of it while a big majority of 55% of the population does not know about it. This contrast can allude to an important factor: the history of the Jews saved in China from the holocaust is actually well known in China, Chinese people do take pride in the part they played in a dramatic chapter of the world's history. How much and how in detail do people know about the situation that was going on in Shanghai, Harbin and Tianjin is very different. This is because probably even when Chinese states to be aware of the situation of the European Jewish refugees in their nation, actually they are merely just aware of the fact that these events took place, and they do not know why these people reached China, how it was possible for them to reach the country and what were the challenges that they faced in the country.

In the end, this research proves that China retains a certain collective memory of its Jewish past. Some parts of this past are more known, some parts are still more hidden to the majority of people. What is interesting is to see that a country that, for several reasons, came to rescue so many lives and even succeeded to improve the quality of life for so many Jews for over 50 years in the 20th Century, yet does not celebrate its great contribution enough. China started to emphasize on this past at the beginning of the 1990's, when the time for diplomatic relations with the young Israeli nation were about to blossom. The hope is for such an important chapter of history to be spread and told to the collective memory of the Chinese people, not for any political or diplomatic agenda, but just to remember how in difficult times there was a nation that stepped up, that did not join any politics of oppression of who has always been considered different and has always been marginalized. Yet, is true that maybe this mercy emerged from the inability to distinguish a Jew from a generic foreigner, but isn't this what matters the most? Without labels people are just

people, when decontextualized, the ones that were marginalized in one society, can just be accepted or even considered of great value in another one. This survey proves that prejudice is limited, and can't reach everyone, especially when reading a research as *Chinese Perceptions of the Jews' and Judaism: A History of the Youtai* by Zhou Xun² and realizing that the elite and the government in China has always had a clear idea of who the Jews were and used their perception and adapted it over the years in a propagandistic way, yet the people acted according to their own perceptions and to their own minds.

6. The Evaluation of the Jews of China

What is left to analyze is how people in China think of the Jews of China and how do they consider foreigners in their homeland. For this purpose, questions 3 and 4 as well as 8 and 9 will be taken into consideration. Let us start from the most direct questions, the ones

---

² The author analyzed how the perception of the Jews changed in China in different times and how the government or the intellectuals emphasized on different aspects of the Jewish identity and their achievements over the years in order to use them in a propagandistic way.

regarding the contribution of foreigners and Jews to the development of the nation. What has been found out is that 63% of people considers the effect brought by foreign presence in the country on Chinese culture throughout the 20th century as a somehow positive one, another 26% recognizes it a very positive effect while 7% sees it as somehow negative and a mere 3% as a complete negative one. Is safe to state, looking at these data, that Chinese nationals still today appreciate what resulted of their interaction with foreigners. The contribution that foreign communities have left in China are of different forms and is remarkable to see that Chinese nationals feel the same way about it, especially because the introduction of foreign presence in China was more than controversial. The loss in the Opium Wars declared the beginning of flourishing International communities inside of China, and this led to a big dissatisfaction among people³, as the beginning of a semi-colonial situation started in the country. Foreigners brought with them innovations, as it was seen in the

---

³ Dissatisfaction that peaked in the Taiping revolts and the Boxer one.

physical space of the concessions, for example in the modern villas that still today enrich the cityscape of Shanghai or in the communication network of the CER itself. Probably the highest form of cultural development resulted not from what foreigners brought, but more on how what they brought interacted and mixed with the Chinese tradition. For example, the famous Chinese traditional dress *qipao* is a representation of this mixture of cultures because in the 30's what was the real traditional dress got highly influenced by Western fashion trends such as a split that cut the skirt high until the tights, a collar that got modified or even removed for a more revealing neckline, sleeves that also got reduced or removed and so the most iconic and representative dress of the golden age of Shanghai is de facto a result of an encounter of Chinese tradition and Western influence (Goggin, 2017). Even the *Shikumen*, one of the true landmarks of Shanghai, are the results of this mutual influence, in fact they are designed by European architects to include European features as slate-gray bricks and French widows with the typically Chinese

housing features as courtyards or the stone gates (Ren, 2011). Having this in mind, is truly important to recognize the positive effect that the encounter of different cultures can produce. Even if politically one does not rejoice of the foreign presence in China after the forced opening of port cities in the second half of the 19th century, what this presence left on Chinese soil is undoubtedly valuable, so valuable that actually today only a 10% of the population sees it in a negative way.

The analysis gets more specific with the question 8, when the discussed matter is how the Jewish presence in China has influenced the economic and cultural development of the country in the 20th century, a question asked with the specific intent of understanding how Chinese people value their Jewish past. 51% percent of the population recognizes to the Jews a certain grade of positive influence, 27% sees the Jews as great contributors to their own development and 20% thinks that the role they played in the development of the country is not relevant. The great achievements of the Jewish communities of Shanghai, Tianjin, and Harbin are

greatly recognized by Chinese nationals; in fact more than half of the population assigns to the Jews a positive function on the overall economic and cultural development. This encouraging attitude shown in the regards of the Jews of China is a great acknowledgment itself, it is probably connected to the friendly welcoming they always received in China and also to the relatively lack of antisemitism in the nation. Even the authorities back then, having received the influence of Western ideas, since the 20's started to spread the idea of Jews as a superior race in China, inclined to succeed in business, and to achieve greatness in the sciences and in the arts (Zhou, 2013). This idea, that has always surrounded the prejudices around the Jews worldwide, reinforced the image of Jews as “great contributors” to the economy and to the culture of the nation and it has most likely influenced the public opinion regarding Jews. An opinion that seems to be confirmed by the data collected in this survey. Nevertheless, the Jewish past in China, in this sense, can be defined of mutual benefits: Jews were able to live a free life in China, to make their communities

flourish with no limitation to their lives -prior to the beginning of World War II- and China gained something in return, such as new businesses, new schools, new ideas circulating, exquisite new musicians playing in the theaters and so on. This recognition comes in spite of the semi-colonialism that China was suffering, and it is so even more astonishing to think that if politically speaking there should have been resentment, in reality we have positive credit.

To mark and to celebrate this chapter of the Jewish diaspora in China two museums were built inside the country, one in Shanghai and one in Harbin. The Shanghai Jewish Refugees Museums stands upon the number 62 of Changyang Road and gave a new life to the old Ohel Moshe Synagogue in the emblematic Hongkou district and it is valued with AAA by the China National Tourist Attractions Quality Evaluation Committee. The old synagogue was restored and turned into a museum in 2007 and next to the religious site there are two galleries assigned as exhibition hall, the number 2 is a stable exhibition made up of memorabilia of the Jews of

Shanghai, such as photographs, documents, objects that these people left behind, while the No.3 exhibition hall usually hosts temporary exhibitions and is not always open to the public (Shanghai Jewish Refugee Museum, 2018).

The Museum of Jewish History and Culture of Harbin was established in the site of the New Synagogue in Jingwei Street at the civic number 162 Daoli District. Originally, the construction work for the New Synagogue, also called Beith Hamidrash, started in 1918 and were completed in 1921. The history of this building has been a long-lasting one, as even after its closure in 1956 it started to be used as a club in the 1990's by the Harbin Municipal Government and in 2004 it finally began to function as a Jewish Museum (Baidu Baïke, 2007). The majestic building that hosts the museum is divided in three floors: the first floor hosts a collection of Jewish local artworks, while on the other two floors visitors can enjoy a collection of memorabilia and material regarding the lives of the Jews of Harbin as well as their activities.

In the survey, candidates were asked if they have

visited one of these two museums and unfortunately the majority has not: 78% of people did not visit the Jewish museums in China, even when more than 200 participants to the survey were living in the city of Shanghai at the moment of the survey. This reflects the general trend we have already outlined; the Jewish past is not celebrated enough in China. With the hope that not just the academia will rediscover the past of the Jews of China, the survey added a question regarding whether there is an intention to visit these museums and is encouraging to see how 64% of the people admits they want to pay a visit, another 10% declares they might be interested and finally a last 25% has no intention to go to visit the museums. Having such a big majority of people interested in visiting and knowing more about the lives of the Jews of China gives hope that these communities retain a special place into the collective memory of Chinese citizens, and the willingness to a deeper understanding of their lives is also connected to a positive evaluation of the Jewish past of China.

7. Conclusion

As seen, when in need both China and Israel will refer to the history of the Jews of China to strengthen their bonds, to rediscover their diplomatic relations or to try to develop shared economic interests; making it clear what big role can history play in our present society. Nevertheless, the events that occurred in China in the last century are not very popular, especially in China, so the hope is for this Jewish past to finally receive a more prominent place on history books and to turn such a neglected past into a more widespread one. Understanding the elements and features of foreign cultures should be a prerogative of not only scholars, but of all citizens of the world, so to build a better political and social environment in the era of globalization. The coexistence of two or more populations in the same space has created many conflicts all over the globe, when talking about the Jews our minds cannot prevent but thinking of the hardship that Israelis and Palestinians experience daily as they are forced to share the Holy Land with extreme poor results. However, here in China

we witnessed a different outcome for a similar situation, we saw how even in the limbo of semi-colonialism peaceful coexistence was achievable. Even when waves of rebellions spread throughout the Middle Kingdom with the Boxers and their anti-foreign feeling, the impact on the daily life of foreigners living in the country at the time was mild. Luckily, the world has changed fast in the last century and even though many are the hotspots for malcontent around the world, now most countries grow to be multicultural and multiethnic though a natural process of immigration and free and legal movement of citizens. For example, if we reflect upon Chinese culture and the Jewish one, we will easily connect them also thanks to their shared experience of the two biggest scale diasporas the world has known. Chinese diaspora occurred under different circumstances from the Jewish one, but they probably created similar features of adaptability and resistance into the cultural DNA of Jews and Chinese alike.

As the survey has emphasized there is still a big deal of ignorance when talking about the Jews of China:

ignorance towards the Jewish complex identity and ignorance towards this part of the Chinese history. As what happened to the Jews of China is a lesson in welcoming and sheltering people when they are in need, in creating a livable environment for everyone, the hope is for this Chinese miracle to gain visibility inside and outside of China.

References:

Manuals and Articles:

- Anoushiravan and Niv. (2017). *China's Presence in the Middle East: The Implications of the One Belt, One Road Initiative*. London: Routledge.
- Aronson, M. (1990). *Troubled Waters: Origins of the 1881 Anti-Jewish Pogroms in Russia*. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press.
- Betta, C. (2003). From Orientals to Imagined Britons: Baghdadi Jews in Shanghai. *Modern Asian Studies*, 37(4), 999-1023.
- Chiasson, B.R. (2003). *Administering the Colonizer: the Chinese Takeover of Russian Harbin, 1920-1932*. Ann Arbor: UMI.

- Cohen, E.H. (2010). Jewish Identity Research: A State of the Art. *International Journal of Jewish Education Research*, 1, pp.7-48.
- Eber, I. (2012). *Wartime Shanghai and the Jewish Refugees from Central Europe: Survival, Co-Existence, and Identity in a Multiethnic City*. Berlin: Walter de Gruyter.
- Ehrlich, A. (2008). *The Jewish-Chinese Nexus: A Meeting of Civilizations*. London: Routledge.
- Ember, Ember, and Skoggard. (2004). *Encyclopedia of Diasporas: Immigrant and Refugee Cultures Around the World. Volume II: Diaspora Communities*. Berlin: Springer Science & Business Media.
- Fang, J.C. (2000). Jews in Inner Mongolia, Liaoning, Beijing, Tianjin, Qingdao. In M. Roman (Ed.). *Monograph Series: Jews in China, From Kaifeng... to Shanghai* (1st ed., pp. 229-275). Augustin: Monumenta Serica Institute and the China-Zentrum.

- Friedlander, S. (1997). *Nazi Germany and the Jews Vol 1- The Years of Persecution, 1933-1939*. New York: HarperCollins.
- Goggin, M. (2017). *Material Women 1750-1950: Consuming Desires and Collecting Practices*. New York: Routledge.
- Goldstein, J. (1999). *The Jews of China: Historical and Comparative Perspectives*. New York: M.E.Sharpe, Inc.
- Krasno, R. (2000). History of Russian Jews in Shanghai. In M. Roman (Ed.). *Monograph Series: Jews in China, From Kaifeng... to Shanghai* (1st ed., pp. 331-343). Augustin: Monumenta Serica Institute and the China-Zentrum.
- Kupfer, P. (2008). *Youtai - Presence and Perception of Jews and Judaism in China*. Bern: Peter Lang.
- Laytern and Paper. (2017). *The Chinese Jews of Kaifeng: a Millennium of Adaptation and Endurance*. Lanham: Lexington Books.
- Leslie, D.D. (2000). Integration, Assimilation, and Survival of Minorities in China: The Case of the Kaifeng Jews. In M. Roman (Ed.). *Monograph Series: Jews in*

- China, From Kaifeng... to Shanghai* (1st ed., pp. 45-76). Augustin: Monumenta Serica Institute and the China-Zentrum.
- Meyer, M. (2000). The Sephardi Jewish Community of Shanghai and the Question Identity. In M. Roman (Ed.). *Monograph Series: Jews in China, From Kaifeng... to Shanghai* (1st ed., pp. 345-373). Augustin: Monumenta Serica Institute and the China-Zentrum.
- Pan, G. (2019). *A Study of Jewish Refugees in China (1933-1945): History, Theories and the Chinese Pattern*. London: Springer Nature.
- Patrikeeff and Shukman. (2007). *Railways and the Russo-Japanese War: Transporting War*. Abingdon: Routledge.
- Ren, X. (2011). *Building Globalization: Transnational Architecture Production in Urban China*. Chicago: University of Chicago Press.
- Wang and Li, (2013). *20 Shiji Shangbanqi Haerbin Youtairen de Zongjiao Shenghuo yu Zhengzhi Shenghuo*. Beijing: Renmin Chubanshe.

Yang, G. (2013). *China – Middle East Relations: Review and Analysis, Volume 1*. Reading: Paths International Ltd.

Zion, Z. (2005) *Sephardic and Mizrahi Jewry: From the Golden Age of Spain to Modern Times*. New York: NYU Press.

Zhou, X. (2013). *Chinese Perceptions of the Jews' and Judaism: A History of the Youtai*, New York: Routledge.

Websites and Online Material:

Baidu Baike. (2007). *Haerbin Youtaijiao Xinhuitang*.

Retrieve from <https://baike.baidu.com/item/哈尔滨犹太教新会堂>

Beijing Foreign Studies University. *Bachelor's Programs*.

Retrieved from https://global.bfsu.edu.cn/en/ACADEMICS1/Bachelor_s_Programs.htm

Beijing International Studies University. *Beijing Dier*

Waiguoyu Xueyuan Xinzeng Beian Bage

Xiaoyvzhong Zhuanye. Retrieved from

https://zs.bisu.edu.cn/art/2017/3/20/art_7141_133209.html

- Center for Jewish Studies. *Shanghai Youtai Yanjiu Zhongxin Jieshao*. Retrieved from <http://www.cjss.org.cn/a/zhongxinjianjie/2013/0717/94.html>
- Chen, Y.Y. (2013-04-01). Interview with Dr Yiyi Chen on Hebrew Jewish Studies in China and Sino-Israel Relations. *Middle East Institute*. Retrieved from <https://www.mei.edu/publications/interview-dr-yiyi-chen-hebrewjewish-studies-china-and-sino-israel-relations>
- DellaPergola, S. (2020, September). *Jewish Population by Region*. Retrieved from <https://www.jewishvirtuallibrary.org/jewish-population-of-the-world#asia>
- Fudan University. *A Brief Introduction of Multilingual Center*. Retrieved from <http://dfll.fudan.edu.cn/Data/View/1058>
- Green, E. (2016-12-05). Are Jews White?. *The Atlantic*. Retrieved from <https://www.theatlantic.com/politics/archive/2016/12/are-jews-white/509453/>

Henan University. *Center for Israel Studies of Henan University*. Retrieved from

<http://lsxyen.henu.edu.cn/info/1027/1080.htm>

Institute of West-Asian and African Studies, Chinese Academy of Social Sciences. *Heilongjiangsheng Shehui Kexueyuan Yutai Yanjiu Zhongxin*. Retrieved from

http://iwaas.cass.cn/xszy/xsyjg/201508/t20150819_2609953.shtml

Nanjing University. *Diane and Guilford Glazer Institute for Jewish and Israel Studies*. Retrieved from <https://www.nju.edu.cn/EN/8c/3b/c7549a166971/page.htm>

Office of the Assistant Secretary for Administration & Management. (1964). *Title V, Civil Rights Act of 1964*. Retrieved from <https://www.dol.gov/agencies/oasam/regulatory/statutes/title-vi-civil-rights-act-of-1964>

Peking University. *Xibolaiyu Zhuanye*. Retrieved from <https://sfl.pku.edu.cn/jxgl/bks/zyjs/50574.htm>

- Romanova, V. (2012-03-19). The Tiny Island of Russian Jews. *Association of Former Residents of China Israel*. Retrieved from <http://www.jewsofchina.org/the-tiny-island-of-russian-jews>
- Shandong University. *Center for Judaic and Inter-religious Studies of Shandong University*. Retrieved from <http://www.cjs.sdu.edu.cn/>
- Shanghai International Studies University. *Zhuanyue Jieshao*. Retrieved from <http://www.saas.shisu.edu.cn/p2262c2071/list.psp>
- Shanghai Jewish Refugee Museum. (2018). *Shanghai Jewish Refugees Museum*. Retrieved from <http://www.shhkjrm.com/english/content/ClassNo410455711132.html>
- Sichuan International Studies University. *Xibolaiyu Zhuanyue*. Retrieved from <http://cqfityy.sisu.edu.cn/info/1016/1003.htm>
- IGNAL: Sino-Israel Global Network & Academic Leadership. *About*. Retrieved from <http://en.sino-israel.org/about/>

Tianjin Foreign Studies University. *Undergraduate*

Programs. Retrieved from

<http://www.tjfsu.edu.cn/bindex/yxszyyxy.shtml>

Website for Jewish and Israel Studies of Sichuan

International Studies University. *Sichuan Waiguoyu*

Daxue Zhongyou Wenhua Yanjiusuo. Retrieved

from <http://column.sisu.edu.cn/cjis/info/1069/>

1039.htm

Yang, Y. *The Development of Hebrew Teaching, and Israel*

Studies in China. Retrieved from [https://cpb-us-](https://cpb-us-e1.wpmucdn.com/blog.umd.edu/dist/b/504/files/2017/11/Yang.-Development-of-Hebrew-Teaching-and-Israel-Studies-in-China.-2iuvmx3.pdf)

[e1.wpmucdn.com/blog.umd.edu/dist/b/504/files/2](https://cpb-us-e1.wpmucdn.com/blog.umd.edu/dist/b/504/files/2017/11/Yang.-Development-of-Hebrew-Teaching-and-Israel-Studies-in-China.-2iuvmx3.pdf)

[017/11/Yang.-Development-of-Hebrew-Teaching-](https://cpb-us-e1.wpmucdn.com/blog.umd.edu/dist/b/504/files/2017/11/Yang.-Development-of-Hebrew-Teaching-and-Israel-Studies-in-China.-2iuvmx3.pdf)

[and-Israel-Studies-in-China.-2iuvmx3.pdf](https://cpb-us-e1.wpmucdn.com/blog.umd.edu/dist/b/504/files/2017/11/Yang.-Development-of-Hebrew-Teaching-and-Israel-Studies-in-China.-2iuvmx3.pdf)

Zazumer, J. (2019-12-19). Is Judaism an Ethnicity? A Race?

A Nationality? Trump signs an order and provokes

and identity crisis. *The Washington Post*. Retrieved

from [https://www.washingtonpost.com/religion/](https://www.washingtonpost.com/religion/2019/12/19/is-judaism-an-ethnicity-race-nationality-trump-signs-an-order-provokes-an-identity-crisis/)

[2019/12/19/is-judaism-an-ethnicity-race-nationality-](https://www.washingtonpost.com/religion/2019/12/19/is-judaism-an-ethnicity-race-nationality-trump-signs-an-order-provokes-an-identity-crisis/)

[trump-signs-an-order-provokes-an-identity-crisis/](https://www.washingtonpost.com/religion/2019/12/19/is-judaism-an-ethnicity-race-nationality-trump-signs-an-order-provokes-an-identity-crisis/)

A Brief Analysis of the Mode of Infinite Circulation and Sustainable Utilization of Cemetery Land

Peng Lu

School of International Relations and Public Affairs,
Shanghai International Studies University, Shanghai 200083

E-mail: winstonlulanto@sina.com

(received 19 January, 2021) (revised 9 April, 2021) (accepted 20 April, 2021)

Abstract

Current our country southeast coastal city cemetery land area of tension, ecological pattern blocked, cemetery land covers an area of curing and inadequate protection of the laws and regulations, through draw lessons from foreign cemetery land use pattern advanced concepts, the contrast of domestic existing cemetery land use patterns it puts forward the model of the tomb of infinite loop sustainable utilization, and from the funeral culture transformation, public construction, establishing land for cemetery construction standards and clear cemetery land property and the 10-year four infinite loop cemetery land is given from the Angle of sustainable

utilization mode of promotion measures.

Keywords: Cemetery utilization mode; Infinite cycle
sustainable utilization; the transformation of funeral
culture

浅析公墓用地无限循环可持续利用模式

Peng Lu¹

中国上海市大连西路上海外国语大学 550 号邮编 200083
电话: +86 18521775789 邮箱: winstonlulandto@sina.com

收稿日期 2021. 1. 19 修回日期 2021. 4. 9 接收日期 2021. 4. 20

摘要

当前中国东南沿海城市存在公墓用地面积紧张、生态葬模式推广受阻、公墓用地占地永固化以及法律法规保障不足等问题,通过借鉴国外公墓土地利用模式先进理念、对比中国已有的公墓土地利用模式提出无限循环可持续的墓地利用模式,并从殡葬文化转型、公益化建设、建立公墓用地建设标准以及明确公墓地使用权性质和年期四个角度给出了公墓用地的无限循环可持续利用模式的推广措施。

关键词: 墓地利用模式、无限循环可持续利用、殡葬文化转型

一、引言

据 2014–2015《中国殡葬事业发展报告》称中国墓地紧张、墓穴短缺,大部分省市的墓穴将在 10 年内用完(李伯森, 2015)。墓地的供需矛盾在中国浙江、福建、江苏、广东等省份特别是人多地少的东南沿海地区尤为突出。近几年,随着殡葬行业的兴起,墓地价格越来越高,矛盾纠纷越来越多,社会怪现象也层出不穷,

---

¹吕鹏(1989 —),男,上海外国语大学博士,从事公共外交,战略传播等研究。

中国的殡葬改革事业遇到空前的挑战，各种生态葬的改革治标不治本，传统殡葬思想的改革也不是短期内能实现的，那么用有限的墓地供给来解决无限的城市居民殡葬需求之间的矛盾，是不切实际的，是行不通的。深化改革旧的丧葬制度、节约稀有的土地资源、优化改良生态环境等是人多地少的东南沿海地区所面临的共同课题，对于这些地区来说解决供需矛盾具有紧迫性、使命性、历史性。传统公墓管理的政策可追述到 20 世纪 90 年代，民政部发布《公墓管理暂行办法》，规定公墓墓区土地所有权依法归国家或集体所有，丧主不得自行转让或买卖，且经营性公墓的墓穴管理费一次性收取最长不得超过 20 年。这意味着购买墓地后只存在租赁关系，没有产权关系，购买者只有使用的权利而没有所有权。（李伯森, 2015）

上述问题存在的根本原因在于墓地作为稀缺资源，在代际之间无法循环利用的现状一直在不断扩张。那么，如何在这个“生态葬”还没有被完全接受的过渡期，解决中国土地资源紧张与人们“入土为安”理念的墓地刚需之间的矛盾，从而引发了本文的思考。

二、中国东南沿海城市公墓用地利用中存在的问题

（一）落后的殡葬文化理念与墓地刚需之间的矛盾

首先，在东南沿海人多地少的城市中，以杭州为例。据杭州市民政局工作人员讲，相对周边城市而言，杭州市可以满足未来

2-3 年的墓地需求。虽然现在推出了草坪葬、树葬、塔葬和壁葬等生态葬模式，但是就长远来看，墓地供给仍显不足，即便是新型的生态葬模式依旧占地，不能彻底解决城市墓地刚需的矛盾。同时，上海地区的居民也来杭州买墓，侧面反映出，超大城市墓地紧缺现象更趋严重的现实。笔者还了解到一些奇特的现象，很多城市出现买小面积商品房来存放骨灰的事情，并且默默的被大家所接受并效仿，原因归咎于墓地价格高，商品房空置。其次，让公墓管理人员头疼的事还有每年扫墓之时，亡人的亲属要烧蜡烛和纸元宝等物品以作祭奠、告慰先人，显露出“死后尽孝”、“借魂还债”等薄养厚葬的陋习，而这些行为还会造成不同程度的安全隐患和环境污染。这些不良行为都是旧有的传统习惯和固化的殡葬理念所导致的。

（二）城市公益性公墓缺位以及政府在殡葬行业的公共服务缺失

近些年随着越来越多的民营资本进入公墓用地供给市场，公墓用地开发经营者利用供需双方信息不对称以及在人们攀比蔚然成风的心理作用下哄抬墓价，导致公墓市场成为中国十大暴力行业之一。公墓用地开发经营者不仅从每平方米 1 万元到 10 万元不等甚至更高的价格出售，而且还垄断市场价格。同时公墓价格还受到墓地的方位、风水、交通、环境、服务和稳定性等诸多因素影响。以杭州市为例，据调查，杭州市只有美女山公墓为城市公益性公墓，其余基本都是城市经营性公墓，在东南沿海很多城市

都有类似公益性少经营性多的情况。虽然城市公益性公墓价格相对低于经营性公墓，但是价格差别并不大，公益性公墓没有做到真正的公益化，尚未解决城市中低收入家庭“一穴难求”的局面。同时，政府部门提供的殡葬事业相关公共服务严重不足。政府即是公墓供给者又是监督者，政府担负的管理角色缺乏公平性和透明性，使得当前公墓用地的出售处于非市场也非公益的模糊状态。总之，一方面基于公益性公墓推出的“生态葬”模式没有被广泛接受，另一方面城市公益性公墓用地供给又严重不足，两者共同构成了城市公益性公墓用地供需不平衡的现实矛盾。

（三）公墓用地利用管理不规范且缺少统一参考标准

公墓用地建设不规范且存在永久性占用问题。首先，不规范建设体现在建造超大豪华墓和艺术墓，墓穴设计使用大量石材和高昂的装饰品，坟墓修建固化性严重，占用了大量土地资源，出现了青山硬化现象。其次，城市公墓用地的土地使用年限不明确，使得公墓用地成为永久性占地，例如 20 世纪 60 年代的一些坟墓以及那些墓地使用权到期后未续期的坟墓基本处于死墓状态，而不能重新利用。第三，公墓用地占地面积超标以及缺少统一规范。独立墓穴的占地面积从 0.3 m^2 – 1 m^2 （双穴是 0.8 m^2 – 2 m^2 ）大小不等，各地区的规范不一致，法规条例中也没有给出面积大小不等的具体操作依据，容易使大家造成攀比和不公平的心理。最后，多大面积视为超标，在全国范围内特别是人多地少的东南沿海城市地区没有统一的规范标准。

（四）公墓用地利用相关法律法规不健全

目前,中国虽然出台了一些列殡葬相关的法律法规,包括 1992 年颁布的《民政部关于公墓管理暂行办法》、两办关于《党员干部带头推动殡葬改革的意见》的通知、《国务院殡葬管理条例》、《关于推行节地生态安葬的指导意见》以及各省区的殡葬管理条例等地方法规,但对于很多墓地纠纷以及墓地违规经营等现象依旧不能进行处理,原因在于没有现实的具体参考规范以及墓地产权模糊不清。例如墓地使用权性质和使用年限模糊不清。民政部《通知》中规定:“墓地和骨灰存放格位具有使用年限,在原则上以 20 年为一个使用周期。”城市经营性公墓陵园要求消费者每 20 年为一个周期交纳的费用究竟是墓地管理费还是墓地使用权费?《上海市公墓管理办法》规定,“墓穴使用期限最长不得超过七十年。”这样的说法是考虑到墓地的一个循环使用问题,但是关于墓地使用权是债权还是物权?墓地使用权权限是多少年?到期后是否可以继续使用?这些问题都没有给出具体法律规定。

总之,在人多地少地区的城市公墓用地紧张,供需矛盾尤为突出。矛盾的焦点主要集中在传统殡葬理念与新型殡葬理念之间、公益性公墓的墓穴缺位与经营性公墓的价格垄断之间、墓穴永久占有性和不规范性与墓穴循环使用性和统一标准之间、公益性公墓使用有偿性和公墓用地使用权缺少法律保障与公益性公墓循环使用界定年限和公墓用地使用权的归属权之间。

三、公墓用地无限循环可持续利用模式研究

国外在墓地利用模式方面从生态葬模式进入了墓地循环使用模式的探索,德国的匿名葬,从生态保护和少占地(或不占地)的角度出发,将骨灰(遗骸)集体葬在一起并建立一个象征性的标志,不建坟不立碑(ANDREW CLAYDEN & KATIE DIXON, 2007);德国家庭葬是一家人都要埋在一起并且严格限制2平方米的墓穴面积,不得扩大。英国方面,在1969年提出了公墓再利用的意见,1993年兴起自然安葬以及坟墓再利用计划,就是允许地方政府在一段时间(暂定为100年)后对原有的坟墓空间进行再度利用,同时坟墓中的所有遗物都会装入一个小盒子埋在坟墓下面(安迪·克莱登,菲奥娜·斯特林,2008)。在中东、东南亚等国家,例如阿联酋、马来西亚等国家的城市殡葬问题中也有类似本文将要提出的无限循环可持续性的殡葬利用模式。中国以公墓用地利用模式为对象的研究很少,有学者将殡葬用地的利用模式分为两种,粗放模式和集约利用模式,其中集约利用模式包括立体式、生态式和虚拟式(杜军,2012)。还有学者总结了上海“浦东”模式和“闵行”模式,将小型、分散的农村公益性公墓进行集约化搬迁,在迁入的公墓用地区采用紧挨式、密集型的安葬方式,1平方米大概可埋葬5-6只骨灰盒,不留坟头不立碑,既节约了土地又满足了人们“入土为安”的心理需求(吕春玲,2005)。总之,全世界探索的实践模式内容包括墓地搬迁、墓地集约处理、墓地可持续利用等几个方面,为本文墓地无限循环可持续利用模式的研究提供了一定的研究基础和借鉴作用。

(一) 公墓用地利用模式类型划分

公墓用地利用模式,就是指在人地矛盾日益紧张的条件下,在有限可供应土地前提下,为了实现可持续发展,社会所应采用的公墓用地的利用方式(汤庆元, 2009)。也就是对人们逝去后具体安葬模式的抽象总结。若按照公墓用地在使用一定期限后能否再次利用或不能再次利用来划分,可分为循环模式和不循环模式。若不能再次利用,此公墓将永久性占地成为不循环、不可持续性墓地即有限不循环模式;若能再次利用,就能成为循环型墓地,按照有限次数还是无限次数来划分,可分为有限循环模式和无限循环模式。随着中国城市化的进程以及人地矛盾的加剧,墓地的安葬模式有了新的发展和表现形式,即从有限不循环模式到有限循环模式再到无限循环模式的发展态势。具体表现在安葬方式上就是从传统平面分散模式发展到立体集约模式、生态葬模式,最后到目前各国都在探索的无限循环模式。

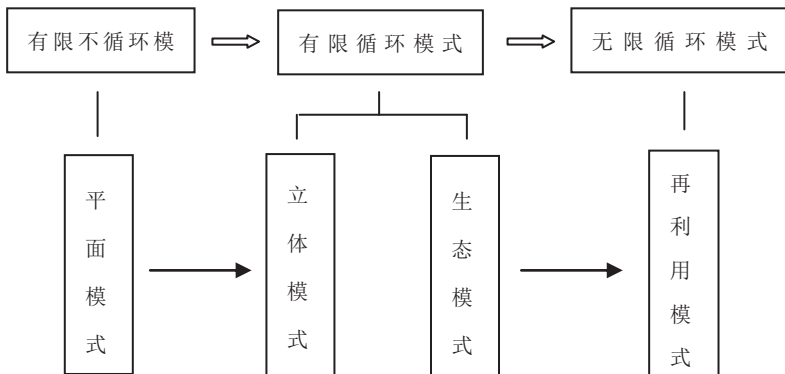

图 1: 公墓用地利用模式类型演变图

1. 有限不循环模式

公墓用地有限利用模式，就是在人们的传统理念中墓地只能一次性使用，永久占用或在短期内不能再利用的有限不循环模式。在历史的长河中，该模式已成为人们固化的传统理念。中国传统的土葬就是该模式的类型之一，一旦使用就不能再移动，迁移视为大不敬，“死者为大”的理念根深蒂固，墓地应被子孙后代守护而变得神圣不可“侵犯”。由于这种模式的长期性、复杂性从而导致当前公墓的主要问题是占地面积大、永久性占用、布局混乱不堪、缺少合理规划等。要想解决公墓用地这一顽疾，就要从更新固化的传统理念入手，探索出一种适合中国国情的新模式。

2. 有限循环模式

随着公墓用地面积持续紧缺，人们开始探索更加集约、循环的土地利用模式，用火葬代替土葬，并出现了立体的公墓用地利用模式和生态葬模式。其中立体葬分为塔葬和壁葬，塔葬是将骨灰盒有序的存放在骨灰塔内；壁葬是将骨灰盒嵌在墙壁内。立体葬在空间上呈现出一种集聚模式，提高了墓地单位面积的入葬率。该模式的优点是方便骨灰盒迁入迁出，在存放周期届满后，骨灰塔可以有限循环使用。同时它还可作为墓地建筑，增加墓地的人文景观。

生态葬模式作为有效的殡葬模式是当前世界上最流行的公墓用地利用模式之一。它是基于保护环境和生态美观的理念，用树木花草来代替原有的传统坟墓形式，旨在处理好人与自然和谐发展

展的关系。虽然这种殡葬模式用可降解、可循环、不污染的材料来减少对环境的污染。但是作为有限循环模式，其初次处理尸体时依旧要进行火化。因此相对于有限不循环利用模式而言有如下弊端：第一，资金、人力成本高。个体层面需要花费包括租车费、遗体整容费、遗体冷藏费、火化费、骨灰盒费用等一些列费用；国家层面需要配置一定的火化设施、配套资金和管理人员。第二，资源消耗与环境污染。这与火化机类型以及火葬场大小相对应，当前中国火化燃料包括煤、柴油、城市煤气、天然气、液化石油气等，尽管设备在不断的更新，但是对资源的消耗以及对环境大气污染是不可避免的，二噁英、碳排放对全球气候以及雾霾天气的影响也不可忽视。为了增强环保意识、减少碳排放量，加拿大阿尔百塔省正在尝试收取碳排放税。第三，考虑生态链的可承载能力以及存储回归容量的有限性。最后，生态葬很难释放和表达逝者家属的情感寄托。尽管有限循环模式仍存在局限性，但是在全球环境恶化的当下也算是一种无奈的选择。

表 1 三种公墓用地利用模式优缺点比较

用地模式	表现形式	优点	缺点
有限不循环模式	土坟	符合“入土为安”的传统理念	乱占乱埋，占地面积大，永久占地
有限循环模式	塔葬、壁葬、生态葬、海葬等	节约用地可持续、美观生态	不符合“入土为安”的思想，依旧占地，承载力有限

无限循环模式	合葬、混埋、二次处理	实现“入土为安”、减少环境污染与无限循环节约墓地面积的三者平衡	理念挑战大、政策法规实施难
--------	------------	---------------------------------	---------------

总之，通过表 1 比较三种模式的优缺点得出：有限不循环模式虽然对环境不造成污染但是随着时代的发展、理念的进步、墓地的供需矛盾等因素将会逐步被淘汰，退出历史舞台；为节约用地，有限循环模式是当前较为适合的公墓用地利用模式，但随着中国墓地资源紧缺的进一步加剧、供需矛盾的进一步扩大，这种模式并不能从根本上解决人地矛盾的根本问题。原因就在于它依旧需要新占规划用地，并对环境造成一定的污染。从长远来看并不能彻底缓解公墓用地不足的现状。那么能不能探索出一种可节约墓地面积、减少环境污染、满足人们情感寄托的一种新模式呢？

（二）公墓用地无限循环可持续利用模式介绍

在中国全面城镇化改革进程中，随着农村土地制度改革，农村墓地以及城市公墓用地都要进行重新整顿和规划，其中有两条路径可选：一是重新建设或改造原有墓地；二是迁入已有的公墓用地。用搬迁、集约化统一安葬的方式来节约土地、将墓地重新复垦为耕地等，可以降低搬迁成本，也可以有效解决很多地区乱埋乱葬以及逼近“死墓”的难题。

1. 公墓用地无限循环可持续利用模式的内涵

公墓用地无限循环可持续利用模式的精神内涵是指，人类本是同根生，相差无毫厘。纵观人类足迹，上至人类始祖，下至列

圣先贤，皆缘起同宗同源，逝者血肉之躯葬于大地，复转为泥土，被植物吸收利用是一件很自然、很清静的事，从而达到生态平衡循环往复，成为生物链中环节，这也充分体现了亡故之后人人平等。中国是一个多民族的国家，不同的民族有着不同的殡葬文化，但作为华夏儿女的一员，有着共同的历史和命运，树立人类命运共同体之思维，不分高低贵贱，在国家面临城市墓地紧缺、人地矛盾和大气污染日益加重之际，人们都应该从国家的整体利益考虑，摒弃固化的传统理念，用无限循环可持续利用模式的新理念来解决现实的矛盾问题。

公墓用地无限循环可持续利用模式的实用内涵是指，某个特定区域内，公墓用地能够承载法定期限内所有亡故人口的无限循环可持续利用模式。墓地作为一种特殊的建设用地，资源是有限的，不像住宅等一般建设用地可以让人们隔代循环使用。那么，墓地无限循环模式理念就试图用无限循环的墓地使用方式让墓地可以隔代集体循环使用。本文所提出的无限循环可持续模式就是规定墓地使用权年限为 40 年，在 40 年到期后不能续期，并为新的逝者尸骨“腾位”，使之成为一种可持续性的再利用模式。在改革过程中，40 年的墓地使用权期限可与民政部《通知》中规定的“20 年为丧主和公墓经营管理单位签订的服务性合同的期限”进行有效衔接，40 年的墓地使用权期限，保障了用益物权性质的墓地土地使用权权限，同时兼顾了墓地的可循环使用性，同时，40 年的具有代际年龄优势，可加强墓地循环使用的接受度。

2. 无限循环可持续利用模式具体特征

第一、首次安葬要“裸葬”，便于墓穴将来循环利用。在了解相关文化与民俗之后，笔者认为，亡人过世达到一定期限后，由于尸首腐烂、化于无形等因素则可以进行迁移、合埋、混埋的二次处理，以便“腾出”墓穴供给后来者。这就需要第一次入土安葬时要做到封土不固化，并且提倡简单环保的“裸葬”、“速葬”、“薄葬”形式。所谓“裸葬”，是指用可降解的材料（例如白纱布等）代替大理石、混凝土等不可降解的材料，并在墓穴中不放置金银细软等陪葬品，将逝者土埋殡葬。所谓“速葬”是指减少遗体在空气中的暴露时间，充分减少因腐臭带来对环境污染的掩埋。所谓“薄葬”是指不立碑不留坟，不装饰不铺张，降低相关殡葬费用，同时方便逝者使用期限到期时再次迁出，合埋深埋，让出空穴以便后来者使用，从而实现墓穴的无限循环可持续利用。

第二，对到期的遗骸进行二次处理。在遵循环保、少占地甚至不占地的原则基础上，根据家属意愿对到期的遗骸进行多样化处理，将遗骸统一深埋、合埋在一处集体安葬（所谓集体安葬，就是把某个特定区域达到法定期限的亡故人口遗骸统一进行埋葬），目的是方便集体祭奠，共同缅怀对逝者们的哀思，加深彼此间的友爱之情。让祭奠者永远铭记死亡，参悟人生，珍爱生命，共享太平。

综上所述，无限循环可持续利用模式，既能保证亡故之人“入

土为安”的期盼，又能避免环境污染而带来的麻烦；既能保证原有公墓用地的无限循环可持续利用从而在人口地少的城市地区达到节约土地之目的，又能减免新增规划公墓用地而带来的人地供需矛盾、恶性投资和故意炒作的不可控性进一步激增；既能保证亡灵有所归宿、告慰亲人思念之情，又能避免生者无所寄托、枉费生者意义；当然，这种新的理念会对传统殡葬理念构成挑战，所以要想实施无限循环可持续利用模式就必须进行积极的舆论引导、适当的方法指导、有力的政策扶持等各方协同努力才能够实现。

四、公墓用地无限循环可持续利用模式推广

（一）殡葬文化转型是推广无限循环利用模式的基础

文化转型指人类在面对社会转型而产生的一系列风险与挑战，为了发展的需要，为了解决当前的危机和找到以后的出路，在文化创造方面逐步改变原有的不可持续的文化成分，通过与其他文化的不断自主适应，在多元文化世界里做出适应新环境与新时代的文化选择(郭林, 2015)。那么殡葬文化的转型要由原来单一、固有、保守、矛盾、不可再生的理念和传统殡葬文化转变成多元、绿色、共享、和谐、可持续发展的理念和创新的殡葬文化。

首先，由传统的个人墓祭文化向绿色共享的家祭、公祭文化引导。伴随着城镇化、工业化和信息化的脚步，人们家庭文化、邻里关系、社会民族纽带日渐淡薄，反映在殡葬文化上，就是无

组织的清明烧纸、扫墓烧香等个人行为所造成的交通拥堵、安全隐患和环境污染。固化的传统理念一般是个人以有形的、不可迁移的墓碑来作为载体对逝者慰祭。而家祭文化和公祭文化（社区、公益团体等）可以用无形的精神内涵来告慰亡灵，以降低个人墓祭行为的存在性，挖掘中国优秀的祭祀文化，为无限循环可持续墓地利用模式奠定文化基础。其次，从传统的薄养厚葬、铺张浪费方式向生态环保、无限循环的简葬、速葬、混合安葬模式转变。最后，从传统单一的殡葬文化转型为多元共享的殡葬文化。中国是一个多民族多文化的国家，不同的民族和习惯呈现出多元的殡葬文化，要想彻底解决人们固化的传统理念和习俗，就要移风易俗、改弦更张，用“为政之要，辨风正俗，最其上也”的理念来因势利导、教育劝化，才能使公墓用地无限循环可持续模式得以推广。

（二）公益化推广是无限循环利用模式的方向

墓地作为一种稀缺、特殊的建设用地，不能完全市场化，民营资本高额利润追逐性必定导致墓地价格“飙升”甚至高于商品房价格，还会引起土地资源的大量浪费。随着城镇化与户籍制度改革步伐，就要破除城乡“二元”的墓地供给市场，要逐步建立以城市公益性公墓为主导，个别经营性公墓为辅的墓地供给市场和殡葬服务市场。

首先，要加大城市公益性公墓的供给，来替代经营性公墓为主体的局面。城市公益性公墓的供给和销售应该由政府来主导，

由政府定价,收取低廉的成本费用以及服务管理费用,城市公益性公墓的供给和管理也可以考虑做成公益慈善事业,由公益机构和民政相关部门来具体负责。这样才能引导群众接受公墓用地无限循环使用的理念。其次,殡葬服务事业应该作为人们养老、医疗等基本保障的有机组成部分,真正需要政府的有形的手来进行引导和服务。殡葬服务收费价格既要体现地方政府关切民生的应有公益性,又要符合市场化价值规律(肖旭,2013)。只有在政府提供并负担大众“死有所依”的公墓提供以及殡葬服务后,才能引导民众响应政府号召,走新型的“生态葬”模式,以及为无限循环可持续模式的实施奠定一定的基础。

（三）建立城市公墓范式是推广无限循环利用模式的要求

城市公墓范式标准要在殡葬理念转型与政府殡葬公共服务供给的基础上建立。无论采用什么样的丧葬方式,都要坚持一定的规则,第一,面积控制原则。骨灰盒埋葬控制在 0.3-0.5 平方米之间;土葬按人均控制在 2 米左右。第二,墓穴占地修建要规范,真正做到封土不固化。这种范式的优点就是易于坟墓的合葬、修缮、迁移等后续工作的展开。为城市公墓的循环使用或者说可持续性使用打下良好的基础。这种模式可以节省很多费用,比如墓碑费、设施费、绿化费等等。第三,要明确墓地的土地使用权年限为 40 年,40 年期满就要进行二次处理。

（四）法律法规是推广无限循环利用模式的保障

《物权法》和《土地管理法》对公墓用地使用权性质和期限

没有给予明确规定。因此，笔者建议以法律形式明确公墓用地使用权性质、使用年限及其他相关问题。第一，明确公墓用地具备物权的基本特征，是权利主体支配物的绝对权，是在他人所有物上设定的他物权，是一种有限制的用益物权（臧博和何永新，2012）。第二，公墓用地属于建设用地，可参考《城镇国有土地使用权出让和转让暂行条例》第12条规定关于建设用地使用权的年限的规定，“居住用地70年，工业用地50年，教育、科技、文化、卫生、体育用地50年，商业、旅游、娱乐用地40年，综合或者其他用地50年。”那么城市公墓用地使用年限可以界定为40年。第三，应该对经营性墓地使用权届满后续问题加以规定。应该允许给予消费者一个过渡期或即宽限期（笔者认为期限一年），为了更好的维护墓地购买者的合法权益。第四，对于城市公墓用地的墓地使用费以及管理费的收取可参考住宅用地。城市公墓用地管理费相当于物业费，可以40年一次性缴清或者按年度缴纳；城市公墓土地使用权出让金的本质是累计若干年租金的累计总和，所以可实行年租制，按年收取墓地使用权费用。关于城市公益性公墓就类似于经济适用房和廉租住房，可考虑不收取墓地租金，只收取相关管理费用，或者相关税收（以税代费）以便使公墓循环使用或可持续性延用，这样，城市公益性公墓用地相关税收可以取之于民而用于民。

总之，无限循环可持续利用模式可平衡民俗与法律、生态葬与“入土为安”之间的理念矛盾，可推动墓地利用模式的创新改

革，可根本性解决公墓用地供给不足的现实矛盾。本文只起抛砖引玉之作用，至于城市公益性公墓用地无偿性使用、墓地管理费改税以及公墓使用期限是否合理有待更深层的探究。

参考文献：

Andrew Clayden, Katie Dixon. (2007). Woodland Burial:

Memorial Arboretum Versus Natural native
woodland. *Mortality*, 12(3), 240-260.

Andy Clayden, Fiona Stirling. (2008). The Changing Landscape
of the Dead: New Developments in the United
Kingdom in the Design and Management of Burial
Grounds. *Landscape and Urban Planning*, 4, 70-78.

Du Jun. (2012). *Study of the Intensive Utilization of Burial
Land in Wuhan City*. Wuhan: East China Normal
University Press.

Guo Lin. (2015). A Study of Urban Cemetery Crises and the
Cultural Transformation of Sacrifice. *Zhejiang Social
Sciences*, 1, 80-85.

Li Bosen. (2015). Report on Funeral Development of China,
Green Book of Funeral, 2014-2015, (p.188). Beijing:
Social Sciences Literature Press.

- Lyu Chunling. (2005). The Construction Mode of Rural Cemetery in the Process of Urbanization in Shanghai. *China Social Welfare*, 12, 30-31.
- Tang Qingyuan. (2009). *Sustainable Land Use is one of the Core Contents of Sustainable Development*. Hunan: Hunan Normal University Press.
- Xiao Xu. (2013). The Funeral Reform should Return to the Public Interest Orientation. *Chinese Civil Affair*, 4, 48.
- Zang Bo, He Yongxin. (2012). Study on Problem of Cemetery from Viewpoint of Property Law. *Journal of Dalian Maritime University (Social Sciences Edition)*, 2, 60-64.

Thailand's e-Commerce Capability towards China's “One Belt One Road” Policy

Banthita Pathravishkul
Kobboon Viriyayingyong

School of Sinology, Mae Fah Luang University
333 Moo1 Thasud, Muang, Chiang Rai Province 57100
Email: banthita.pat@mfu.ac.th; kobboon.vir@mfu.ac.th

(Received 5 April, 2021) (Revised 12 May, 2021) (Accepted 14 May, 2021)

Abstract

Currently doing e-Commerce in Thailand is a popular digital business model and it provides benefits for Thailand. In China, the business is supported by the government. The development of infrastructure, technology, and a comprehensive service system increase the competitiveness of the competition. The Chinese government has adopted the “One Belt One Road” policy to drive China to connect with other countries in the region, including Thailand to cooperate with China, causing more Chinese people to operate in Thailand,

related to e-Commerce is the main trend at present. As a result, Thai entrepreneurs have to face competitive challenges from Chinese entrepreneurs on account of a product from China that is cheap and low cost as well as an influx of Chinese goods. Therefore, this article studies the "One Belt One Road" policy in the area of e-Commerce business development, e-Commerce business in Thailand, knowledge of Thai entrepreneurs, factors that promote e-Commerce business, advantages and disadvantages, and capacity enhancement of Thai e-Commerce business under the policy of "One Belt One Road" to promote the cooperation of the whole country exam and increasing the capabilities of e-Commerce in Thailand to be competitive.

Keywords: capability; e-Commerce; One Belt One Road

ขีดความสามารถ e-Commerce ไทยต่อนโยบาย

“หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” ของประเทศจีน

บัณฑิตา ภัทรวิชญกุล¹

กอบบุญ วิริยยิ่งยง²

สำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย 57100

อีเมล banthita.pat@mfu.ac.th, kobboon.vir@mfu.ac.th

(วันรับบทความ 5 เมษายน 2564) (วันแก้ไขบทความ 12 พฤษภาคม 2564)

(วันตีพิมพ์บทความ 14 พฤษภาคม 2564)

บทคัดย่อ

ปัจจุบันธุรกิจ e-Commerce เป็นรูปแบบการทำธุรกิจบนโลกดิจิทัลที่ได้รับความนิยม และสร้างผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจให้แก่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก ในประเทศจีนเองธุรกิจดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี และระบบการให้บริการที่ครบวงจร เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขัน รัฐบาลจีนใช้นโยบาย “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” ผลักดันให้จีนเชื่อมต่อกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค รวมถึงประเทศไทย ก็ให้ความร่วมมือกับประเทศจีน ทำให้ชาวจีนเข้ามาประกอบกิจการใน

---

¹ อาจารย์ประจำสำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

² อาจารย์ประจำสำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ไทยมากขึ้น โดยแนวคิดเกี่ยวกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-Commerce เป็นกระแสนิยมหลักในปัจจุบัน ส่งผลให้ผู้ประกอบการไทยต้องเผชิญกับความท้าทายในการแข่งขัน และรับมือกับผู้ประกอบการชาวจีน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสินค้าจากประเทศจีนที่มีราคาถูกและต้นทุนต่ำ รวมถึงการทะลักเข้ามาของสินค้าจีน ฉะนั้น บทความนี้จึงศึกษานโยบาย “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” ต่อการพัฒนาธุรกิจ e-Commerce ของไทยความสามารถของผู้ประกอบการไทย ปัจจัยที่ส่งเสริมการทำธุรกิจ ข้อได้เปรียบ และข้อเสียเปรียบ รวมถึงการเพิ่มขีดความสามารถของธุรกิจ e-Commerce ไทยภายใต้นโยบาย “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” เพื่อส่งเสริมความร่วมมือของทั้งสองประเทศ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในการดำเนินธุรกิจ e-Commerce

คำสำคัญ ขีดความสามารถ e-Commerce หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง

บทนำ

นโยบาย “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” (One Belt One Road, OBOR) เป็นนโยบายการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศที่จีนริเริ่มภายใต้การนำของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง (习近平) ในปี 2556 เพื่อเชื่อมต่อจีนกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ นโยบาย “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” เป็นนโยบายของจีนที่ต้องการสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคม พลังงาน การค้า การสื่อสารเพื่อเชื่อมโยงเส้นทาง

การค้าในภูมิภาค เพิ่มบทบาทของบริษัทจีนในระดับสากล และเพิ่ม
การเข้าถึงตลาดโลก

ปัจจุบันรูปแบบการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-Commerce เป็นกระแสนิยมทั่วโลก และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยจีนพยายามผลักดันธุรกิจ e-Commerce ให้กลายเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของประเทศ กระทรวงพาณิชย์ของจีน ระบุว่า ยอดค้าปลีกออนไลน์ของจีนในช่วงครึ่งแรกของปี 2563 สูงถึง 5.15 ล้านล้านหยวน (ราว 23.02 ล้านล้านบาท) เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.3 จากปีก่อนหน้า(The Standard, 2563) แสดงให้เห็นถึงการเจริญเติบโตของธุรกิจ e-Commerce ที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก การที่รัฐบาลจีนออกนโยบาย “ก้าวออกไป” (走出去) เพื่อผลักดันให้นักลงทุนชาวจีนไปลงทุนในต่างประเทศ ผ่านรูปแบบการขายสินค้าบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ก็เป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้ผู้ขายชาวจีนเข้ามาดำเนินธุรกิจประเภทนี้ในไทยเป็นจำนวนมาก โดยมีการลงขายสินค้าในแพลตฟอร์มออนไลน์ของไทย ซึ่งได้รับผลตอบรับที่ดีจากผู้บริโภค เช่น ในแพลตฟอร์ม Lazada Shopee JD Central เป็นต้น ทำให้ตลาดการค้าออนไลน์ในไทยเกิดการขยายตัวอย่างรวดเร็ว

การเข้ามาทำธุรกิจการค้าอิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-Commerce ของชาวจีนที่มากขึ้น ส่งผลให้ผู้ประกอบการชาวไทย

เผชิญกับความท้าทายในการแข่งขัน ดังนั้น เพื่อรับมือกับผู้ประกอบการชาวจีน และสินค้าจากประเทศจีนที่เข้ามามากขึ้นผู้ประกอบการชาวไทย รวมทั้งภาครัฐ จำเป็นต้องมีการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน พัฒนารูปแบบของสินค้า ปรับปรุงการบริการก่อนและหลังการขาย มีใช้สื่อประชาสัมพันธ์ และการทำโปรโมชั่นที่เหมาะสม และรัฐบาลควรออกกฎหมายรับรองในการทำธุรกรรมออนไลน์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจ e-Commerce ของผู้ประกอบการไทย เช่น การกำหนดเงื่อนไขบัญชีผู้ขายที่เป็นชาวต่างชาติ การออกมาตรการรองรับสินค้าของจีนที่ทะลักเข้ามา มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านที่เกี่ยวข้อง เช่น การพัฒนาระบบการชำระเงินครบวงจร ระบบการขนส่ง ระบบปลอดภัยของข้อมูลผู้บริโภค เป็นต้น เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถของ e-Commerce ไทยให้มีความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืน

1. e-Commerce ภายใต้นโยบาย “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง”

1.1 ความเป็นมาของนโยบาย “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง”

“หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” เป็นนโยบายการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศที่จีนริเริ่มภายใต้การนำของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง (习近平) เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของจีนที่ต้องการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการค้าระหว่างจีนกับประเทศที่อยู่บนเส้นทางระหว่างจีนกับยุโรป และเพิ่มบทบาทของบริษัทจีนใน

ระดับสากล รวมทั้งสร้างความร่วมมือข้ามพรมแดน เพื่อเปิดตลาดการค้าใหม่ เพิ่มการหมุนเวียนเงินทุน ยกกระดับความร่วมมือด้านวัฒนธรรม การแลกเปลี่ยนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นโยบายมหภาค ก่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันของประชากรในภูมิภาค โดย “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” ประกอบด้วย 2 เส้นทาง คือ “แถบเศรษฐกิจเส้นทางสายไหมใหม่” เน้นเรื่องการสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งทางบก และ “เส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ 21” เน้นที่การสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งทางน้ำ

ในช่วงหกปีที่ผ่านมา ขัอริเริ่ม “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” ได้รับการตอบรับอย่างแข็งขันจากนานาประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ รัฐบาลจีนได้ลงนามเอกสารความร่วมมือกับ 125 ประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ 29 แห่ง รวม 173 ฉบับ เพื่อร่วมกันสร้างขัอริเริ่ม “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” เป้าหมายของรัฐบาลจีนภายใต้ขัอริเริ่ม “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” คือ การสร้างถนน ท่าเรือ และทางรถไฟ เพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการค้าระหว่างภูมิภาค โดยจีนให้เหตุผลว่า การที่แต่ละประเทศมีเครือข่ายการคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงกันจะทำให้การค้า และการเดินทางของประชาชนระหว่างประเทศสะดวกสบายยิ่งขึ้น (Huy  n Hoa, 2562)

1.2 นโยบาย “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” กับการพัฒนา e-Commerce

ตลอดหลายปีที่ผ่านมา ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือเรียกว่า อีคอมเมิร์ซ (e-Commerce) กลายเป็นกระแสนิยมทั่วโลก และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการเข้าถึงเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ตที่สะดวกมากขึ้นผ่านอุปกรณ์สื่อสาร ทั้งโทรศัพท์มือถือ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ จุดเด่นของธุรกิจ e-Commerce คือ สามารถเพิ่ม และขยายช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการ ผ่านการประชาสัมพันธ์บนโลกออนไลน์ ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ นอกจากนี้ ยังช่วยอำนวยความสะดวก และประหยัดเวลาสำหรับผู้บริโภค ช่วยขจัดอุปสรรคในการทำธุรกิจเรื่องระยะทางและเวลาที่ต่างกันได้ สำหรับธุรกิจ e-Commerce ในจีน แม้จะเพิ่งเกิดขึ้นได้ไม่นาน แต่หากเทียบกับประเทศอื่นแล้วกลับมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และมีระบบการให้บริการที่ครบวงจร

นโยบาย “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” มีบทบาทสำคัญในด้านโลจิสติกส์ สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากเส้นทางการขนส่งในการดำเนินธุรกิจ e-Commerce ข้ามพรมแดน เพื่ออำนวยความสะดวก และกระตุ้นให้ผู้ประกอบการรายย่อยของจีนเพิ่มศักยภาพตนเองในการแข่งขันระดับโลก นโยบายนี้มีจุดหมายเพื่อปลดล็อก

ศักยภาพของผู้ประกอบการรายย่อย การเสริมศักยภาพเชื่อมโยงธุรกิจ e-Commerce จึงถือเป็นช่องทางสำคัญในการบรรลุเป้าหมายของจีน (MGR Online, 2560) นอกจากนี้ จีนกำลังสร้าง Economic Platform ที่ใหญ่ที่สุดในโลก ครอบคลุมประชากร 4.5 พันล้านคน ใน 65 ประเทศของทวีปเอเชีย ยุโรป และแอฟริกา และยังมีนโยบายการสร้างเชื่อมโยงด้านข้อมูลและดิจิทัล โดยเฉพาะนโยบาย Internal Plus และ Information Highway หรือทางด่วนข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาเศรษฐกิจด้านบุคลากรและนักธุรกิจ จีนมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้ประกอบการ Start Up เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยใช้ประโยชน์จากการบริหารจัดการข้อมูลต่าง ๆ ผ่านระบบดิจิทัลและอินเทอร์เน็ต การใช้ประโยชน์จากช่องทางการค้าสมัยใหม่ผ่าน e-Commerce และระบบชำระเงินดิจิทัลครบวงจร (ไทยรัฐออนไลน์, 2561)

ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศและโครงข่ายอินเทอร์เน็ตแห่งชาติจีน (CNNIC) รายงานข้อมูลผู้ใช้อินเทอร์เน็ตชาวจีนจนถึงเดือน ธ.ค. 2561 พบว่า มีผู้ใช้งานจำนวน 829 ล้านคน ดัชนีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของประชากรจีนอยู่ที่ร้อยละ 59.3 โดยกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตชาวจีนจำนวนกว่า 817 ล้านคน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 98.6 ของผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตทั้งหมด เข้าถึงอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์มือถือ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตมากกว่าร้อยละ 25 เป็น

นักเรียนนักศึกษา และผู้ประกอบการอาชีพอิสระ ผู้ใช้งานราว 222 ล้านราย หรือร้อยละ 26.7 เป็นชาวชนบท (ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศและโครงข่ายอินเทอร์เน็ตแห่งชาติจีน, 2561) จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในจีนที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ช่วยขยายการทำธุรกิจซื้อขายสินค้าออนไลน์ในตลาดจีน

เถาเป่า (taobao.com) เว็บไซต์ซื้อขายสินค้าออนไลน์ที่ใหญ่ที่สุดในจีน ระบุว่า การซื้อสินค้าออนไลน์มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นความต้องการสินค้าของผู้บริโภค โดยเฉพาะกับผู้ที่อยู่ห่างไกลในหัวเมืองชั้นรอง จากการเก็บข้อมูลจากในหัวเมืองชั้นรองในจีนรวม 2,006 แห่ง พบว่า มีจำนวนผู้ซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์เถาเป่ารวมทั้งสิ้นประมาณ 30 ล้านคน มีมูลค่ารวม 1.79 แสนล้านหยวน หรือราว 2.92 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ เมืองที่มียอดการซื้อขายสินค้าออนไลน์มากที่สุด คือ เมืองอู่ฮู่ (义乌) ในมณฑลเจ้อเจียง มียอดมูลค่าการทำธุรกรรมการเงินรวม 3.4 พันล้านหยวน ในขณะที่อำเภอชิงหลิว (清流县) มณฑลฝูเจี้ยน เป็นหนึ่งในกลุ่มผู้ใช้เงินซื้อสินค้าออนไลน์มากที่สุด โดยใช้เงินประมาณร้อยละ 72.6 ของรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง (Disposable Income) ซื้อสินค้าผ่านเว็บไซต์ ในขณะที่มหานครใหญ่ อาทิ กรุงปักกิ่งและนครเซี่ยงไฮ้ ตัวเลขดังกล่าวอยู่ที่ร้อยละ 27 เท่านั้น ข้อมูลข้างต้นสอดคล้องกับการศึกษาของบริษัทที่

ปรึกษาธุรกิจ McKinsey & Co ที่ระบุว่า การซื้อสินค้าออนไลน์มีบทบาทสำคัญต่อการกระตุ้นการบริโภคในจีน โดยเฉพาะในหัวเมืองชั้นรองและพื้นที่ห่างไกล ซึ่งจะเห็นได้ว่าธุรกิจ e-Commerce จีนยังมีศักยภาพเติบโตได้อีกมาก โดยมีการคาดการณ์ว่าภายในเวลา 5 ปี ยอดมูลค่าการค้าปลีกในจีนมากกว่าร้อยละ 30 จะทำผ่านช่องทางออนไลน์ (ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน, 2556)

จากสถานการณ์ข้างต้น ทำให้ทราบว่าประเทศจีนใช้ประโยชน์จากนโยบาย “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” ผลักดันให้จีนเชื่อมต่อกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค รวมถึงประเทศไทย การเข้ามาประกอบกิจการในไทยของชาวจีนที่เพิ่มมากขึ้นจากนโยบายดังกล่าว จะส่งผลอย่างไรต่อผู้ประกอบการไทยในการดำเนินธุรกิจ e-Commerce และผู้ประกอบการไทยจะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในธุรกิจอย่างไร เป็นประเด็นที่มีความน่าสนใจที่จะศึกษาให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2. สถานการณ์ e-Commerce ไทยในปัจจุบัน

ในปัจจุบันการซื้อสินค้าและบริการสามารถเกิดขึ้นได้บนโลกออนไลน์ เป็นการเพิ่มโอกาสให้ผู้ประกอบการใช้ช่องทางดิจิทัลเป็นตัวช่วยในการทำธุรกิจ สำหรับธุรกิจ e-Commerce ในประเทศไทย ปัจจุบันได้รับความนิยมจากผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก และมีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะนักลงทุนจาก

ประเทศจีน ทำให้เกิดการแข่งขันทางการค้า ส่งผลให้ประกอบการ
ไทยจำเป็นต้องพัฒนาขีดความสามารถของตัวเอง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-Commerce

องค์การการค้าโลก (World Trade Organization, WTO) ให้คำนิยามพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-Commerce ว่า คือ การผลิต การกระจาย การตลาด การขาย หรือการส่งสินค้าและบริการโดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งใกล้เคียงกับคำนิยามขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development, OECD) ที่ระบุว่า ธุรกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ คือ การซื้อหรือขายสินค้าหรือบริการที่ดำเนินการผ่านโครงข่ายคอมพิวเตอร์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการรับส่งคำสั่ง แต่การชำระเงินของสินค้าหรือบริการนั้นไม่จำเป็นต้องดำเนินการผ่านทางออนไลน์ ซึ่งสามารถเป็นการดำเนินธุรกรรมระหว่างบริษัท บุคคล บ้านเรือน ภาครัฐ หรือองค์กรต่าง ๆ (สำนักการค้าบริการและการลงทุน, 2560)

ขณะเดียวกัน สวทช. (2563) ให้คำนิยามของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ว่า คือ การทำธุรกรรมซื้อขาย หรือแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการบนอินเทอร์เน็ต โดยใช้เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันเป็นสื่อในการนำเสนอสินค้าและบริการต่าง ๆ รวมถึงการติดต่อกันระหว่างผู้

ซื้อและผู้ขาย สามารถเข้าถึงร้านค้าได้ง่ายและตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่ง e-Commerce ถือเป็นส่วนหนึ่งของธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Transaction)

ภัทรพร เม้ามศรี, จริญญา กองแก้ว และวิชุดา ไชยศิวิมมงคล (2559) ระบุว่า พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ครอบคลุมถึงกิจกรรมในการ บริการลูกค้า และธุรกรรมต่าง ๆ ภายในและภายนอกธุรกิจ ระหว่าง บุคคล องค์กร หรือระหว่างบุคคลและองค์กร ได้แก่ ธุรกรรม การแลกเปลี่ยนข้อมูล (Electronic Data Interchange: EDI) ธุรกรรม การชำระเงิน (E-payment & E-wallet) และธุรกรรมเกี่ยวกับการ จัดส่งสินค้า (E-logistic & Fulfillment)

จึงสรุปได้ว่า พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ คือ การทำธุรกรรมซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นการดำเนินธุรกรรมระหว่างบุคคล องค์กร ภาครัฐ โดยสามารถเข้าถึง ได้สะดวก รวดเร็ว มีบริการตลอด 24 ชั่วโมง ประกอบด้วย ธุรกรรม การแลกเปลี่ยนข้อมูล ธุรกรรมชำระเงิน และธุรกรรมเกี่ยวกับการ จัดส่งสินค้า

2.2 ประเภทของ e-Commerce ในประเทศไทย

ประเภทของ e-Commerce ในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 5 ประเภทหลัก ดังนี้

1. ผู้ประกอบการกับผู้ประกอบการ (Business to Business, B2B) คือ การค้าระหว่างผู้ขายกับผู้บริโภค แต่ผู้บริโภคในที่นี้อยู่ในรูปแบบของผู้ประกอบการ ครอบคลุมเรื่องการขายส่ง การทำการสั่งซื้อสินค้าผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบห่วงโซ่การผลิต (Supply Chain Management) เป็นต้น
2. ผู้ประกอบการกับผู้บริโภค (Business to Consumer, B2C) คือ การค้าระหว่างผู้ค้าโดยตรงถึงผู้บริโภค
3. ผู้ประกอบการกับภาครัฐ (Business to Government, B2G) คือ การประกอบธุรกิจระหว่างภาคเอกชนกับภาครัฐ ส่วนใหญ่เป็นการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ (E-Government Procurement)
4. ผู้บริโภคกับผู้บริโภค (Consumer to Consumer, C2C) คือ การติดต่อระหว่างผู้บริโภคกับผู้บริโภค ซึ่งมีหลายรูปแบบ หลายวัตถุประสงค์ เช่น เพื่อการติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในกลุ่มคนที่มีการบริโภคเหมือนกัน หรืออาจจะทำการแลกเปลี่ยนสินค้ากันเอง เช่น ขายของมือสอง เป็นต้น
5. ภาครัฐกับประชาชน (Government to Consumer, G2C) คือ การบริการของภาครัฐผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งปัจจุบันในประเทศไทยเองก็มีให้บริการแล้วหลายหน่วยงาน เช่น การคำนวณและเสียภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต การให้บริการข้อมูลประชาชนผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

3. ความสามารถทางการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของไทย

3.1 แพลตฟอร์มผู้นำร้านค้า e-Commerce ของไทย

สำหรับในประเทศไทย แพลตฟอร์ม e-Commerce ครอบคลุมลักษณะธุรกิจทั้ง 5 ประเภท (B2B B2C B2G C2C และ G2C) ทว่าแพลตฟอร์มที่เป็นที่นิยมของผู้บริโภคชาวไทย ส่วนใหญ่มีลักษณะธุรกิจแบบ B2B B2C และ C2C ประกอบด้วย

Lazada แพลตฟอร์ม e-Commerce ที่ตั้งจาก Alibaba Group เน้นการให้บริการแบบ B2C มีความน่าเชื่อถือสูง มีฟีเจอร์หลากหลายที่ช่วยร้านค้าทำการขาย เช่น ตัวช่วยโฆษณา Lazada Sponsored Affiliate หรือ ศูนย์การค้าดิจิทัล LazMall เป็นต้น

Shopee เป็นอีกหนึ่งแพลตฟอร์มใหญ่ของวงการ e-Commerce รูปแบบการให้บริการจะเน้นแบบ C2C ที่ง่าย สะดวก รวดเร็ว มีความโดดเด่นด้านกิจกรรมเกมสนุกสนานชวนผู้ใช้งานเข้ามาเล่นเพื่อเก็บของรางวัลต่าง ๆ มากมาย รวมถึงมีโค้ดส่วนลดค่าจัดส่งสินค้าให้แก่ผู้ใช้บริการทุกเดือน

JD CENTRAL เป็นแพลตฟอร์ม e-Commerce ที่เกิดจากการร่วมมือกันของ CENTRAL Group เครือห้างสรรพสินค้าชื่อดังของไทย และ JD.com บริษัท e-Commerce ของจีน

Central Online เป็นรูปแบบ e-Commerce ของห้างเซ็นทรัล เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับลูกค้าที่ไม่สะดวกในการ

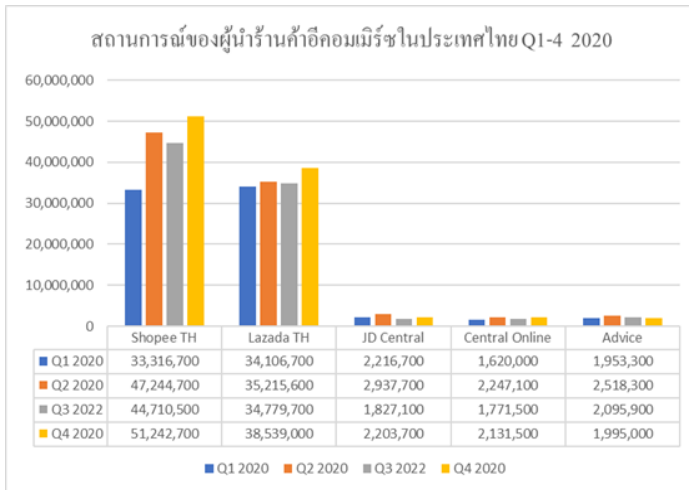
เดินทางมาซื้อสินค้าในห้าง และลูกค้าต่างจังหวัดในพื้นที่ที่ห้าง
เซ็นทรัลยังไม่เปิดให้บริการ ลูกค้าสามารถซื้อสินค้าและบริการผ่าน
Central Online และมีแพลตฟอร์มรูปแบบ Omni Channel³ ที่จะ
ขยาย Market Place ผ่าน JD.co.th (ผู้จัดการออนไลน์, 2563)

Advice เป็นแพลตฟอร์ม e-Commerce ประเภท IT E-
Retailer เป็นการทำธุรกิจในรูปแบบ B2B และจะมีการปรับให้เป็น
ในรูปแบบของ B2C โดยมีการพัฒนาโปรแกรม SOP+ เพื่อสร้าง
ความสะดวกในการซื้อ-ขายสินค้าให้แก่ดีลเลอร์ สร้างความสะดวกใน
การศึกษารายละเอียดสินค้า สต็อกสินค้า หรือตรวจสอบคำสั่งซื้อทาง
ออนไลน์ได้ (ผู้จัดการออนไลน์, 2563)

ตารางที่ 1 ตารางแสดงสถานการณ์ของผู้นำร้านค้า e-Commerce
ในประเทศไทยไตรมาสที่ 1-4 ปี 2020

---

³ Omni Channel คือ ช่องทางการสื่อสารและบริการลูกค้าที่หลากหลายและเชื่อมโยงกันให้
เป็นหนึ่งเดียวทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์

แหล่งข้อมูล รวบรวมจาก

<https://ipricethailand.com/insights/mapofecommerce>

3.2 ปัจจัยที่ส่งเสริมการเติบโตของธุรกิจ e-Commerce ของประเทศไทย

ในช่วงที่ผ่านมารูปแบบการค้า e-Commerce ของไทยได้รับความนิยมอย่างมาก และมีการเติบโตขึ้นอย่างชัดเจน ปัจจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนทำให้ธุรกิจ e-Commerce เติบโตเพิ่มขึ้นทุกปีมีดังนี้

ผู้ประกอบการด้าน e-Commerce มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจากจำนวนผู้บริโภคที่นิยมใช้ช่องทางการซื้อผ่านทางออนไลน์มากขึ้น และกลุ่มลูกค้าที่ช่วงอายุน้อย มีฐานผู้ซื้อเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ธุรกิจต่าง ๆ ทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาด

เล็ก ต้องเปลี่ยนกลยุทธ์ด้านการตลาด มาเป็นรูปแบบออนไลน์หรือในรูปแบบ e-Commerce เพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภค

การทำการตลาด ประชาสัมพันธ์ และโปรโมชั่นของธุรกิจ e-Commerce จากการแข่งขันทำโปร-โมชันของธุรกิจ Marketplace (สพธอ., 2563) ในช่วงเทศกาลต่าง ๆ หรือแคมเปญ เช่น 11.11 และ 12.12 เป็นต้น ทำให้ธุรกิจออนไลน์ส่วนใหญ่ เช่น เว็บไซต์ และแพลตฟอร์ม e-Commerce ต่าง ๆ หุ่่มงบประมาณทำการตลาดทางออนไลน์ และซื้อสื่อผ่านแพลตฟอร์ม เพื่อสร้างคความนิยมและยอดขายให้ได้มากที่สุด

การพัฒนาอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมและทันสมัยมากขึ้น ส่งผลให้ผู้ขายสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้มากขึ้น รูปแบบการซื้อของผ่าน Live Streaming แบบเรียลไทม์ เช่น ทาง Facebook live ที่เป็นกระแสนิยมในปัจจุบัน และไม่มีข้อจำกัดในการขายสินค้า ทำให้สามารถสร้างฐานลูกค้าประจำให้ติดตามร้านได้ อีกทั้งยังช่วยลดช่องว่างระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย และทำให้ลูกค้าสามารถตัดสินใจซื้อสินค้าได้เร็วยิ่งขึ้น

พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยเพิ่มมากขึ้น จากผลสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี 2562 ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) พบว่า ปัจจุบันไทยมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 47.5 ล้านคน หรือราว 70% ของจำนวน

ประชาชนทั้งหมด โดยใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยวันละ 10 ชั่วโมง 22 นาที (สพธอ., 2563) ทำให้ธุรกิจบนแพลตฟอร์ม e-Commerce มีโอกาสเข้าถึงลูกค้าบนโลกออนไลน์สูงขึ้น การทำ Digital Marketing และกลยุทธ์เชิงธุรกิจอื่น ๆ ของผู้ประกอบการผ่านช่องทางออนไลน์ อาจช่วยสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ส่งผลกระทบต่อการทำธุรกิจ ทำให้รายได้จากการขายหน้าร้านลดลง จนทำให้ร้านค้าต้องปิดตัวลงทั้งแบบชั่วคราวและแบบถาวร ดังนั้นกิจการต่าง ๆ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการขาย และสร้างกลยุทธ์ใหม่ขึ้นมา เพื่อเพิ่มยอดขาย และประคองธุรกิจของตัวเองในช่วงสถานการณ์ที่ยากลำบาก โดยผู้ประกอบการส่วนใหญ่เลือกใช้แพลตฟอร์ม e-Commerce ในการฟื้นฟูธุรกิจ

3.3 ข้อได้เปรียบของธุรกิจ e-Commerce ของประเทศไทย

ธุรกิจ B2C ของไทยมีอัตราการเติบโตเป็นอันดับหนึ่งในกลุ่มประเทศอาเซียน ปัจจุบันการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภค และการให้บริการอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็ว ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ เป็นปัจจัยส่งเสริมการทำธุรกิจ e-Commerce ในหลาย ๆ ประเทศ ให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ไม่เพียงแต่ประเทศไทยเท่านั้น โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจแบบ B2C ในกลุ่มประเทศอาเซียน ข้อมูลจากสำนักงาน

พัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) ระบุว่า ในปี 2562 ประเทศไทยมีมูลค่า e-Commerce เติบโตมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยมีมูลค่าอยู่ที่ 46.51 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมา คือ ประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม และ สิงคโปร์

มูลค่า e-Commerce แบบ B2B มีการเจริญเติบโตสูงสุด

6 ปีซ้อน ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) ระบุว่า มูลค่า e-Commerce ไทยเติบโตครองอันดับหนึ่งในกลุ่มประเทศอาเซียน เมื่อจำแนกประเภทตามผู้ประกอบการ พบว่า กลุ่มธุรกิจแบบ B2B สามารถสร้างมูลค่าสูงสุดต่อเนื่อง 6 ปีซ้อน จากการขายสินค้าและบริการผ่านทางออนไลน์ โดยในปี 2561 มีมูลค่า 1,8000,733.45 ล้านบาท และในปี 2562 ขยับมูลค่าเพิ่มขึ้นมาที่ 1,910,754.36 ล้านบาท อันดับสอง คือ ธุรกิจ B2C มีมูลค่า 1,497,193.15 ล้านบาท อันดับสาม คือ ธุรกิจ B2G มีมูลค่า 619,330.31 ล้านบาท (Chuda.l., 2563)

จากสถานการณ์ข้างต้น สรุปได้ว่า ธุรกิจ e-Commerce ไทยมีมูลค่าการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยในปี 2562 มีมูลค่าสูงสุดในกลุ่มประเทศอาเซียน เมื่อจำแนกตามประเภทผู้ประกอบการ กลุ่มประเภทธุรกิจแบบ B2B และ B2C มีสัดส่วนสูงสุดในตลาด e-Commerce สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่เป็นข้อ

ได้เปรียบสำหรับการดำเนินธุรกิจ ส่งผลให้ผู้ประกอบการไทยมีโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันระดับภูมิภาคมากขึ้น อีกทั้งปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้บริโภคภายในประเทศที่เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย และการเข้ามาของเทคโนโลยีการสื่อสาร อินเทอร์เน็ต เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาธุรกิจ e-Commerce ของไทยมากยิ่งขึ้น

3.4 ข้อเสียเปรียบของธุรกิจ e-Commerce ของประเทศไทย

การสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคในการซื้อสินค้าและบริการผ่านช่องทางออนไลน์ สำหรับธุรกิจ e-Commerce ของไทย แม้ว่าจะได้รับความนิยมและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่หากเทียบกับประเทศอื่น ๆ แล้ว ถือเป็นธุรกิจที่ค่อนข้างใหม่ และยังพบปัญหาอุปสรรคต่างๆ เช่นผู้บริโภคถูกหลอกลวง การได้รับสินค้าไม่ตรงตามโฆษณา มีขั้นตอนการสั่งซื้อการชำระเงินที่ยุ่งยาก รวมถึงขาดระบบรักษาความปลอดภัยทางด้านข้อมูลส่วนตัว และข้อมูลบัตรเครดิตที่มีเสถียรภาพ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภค ในด้านการชำระเงินค่าสินค้าและบริการ ประเทศไทยยังไม่มีธนาคารที่พร้อมจะแบกรับความเสี่ยงสำหรับการชำระเงินผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งในปัจจุบันยังจำเป็นต้องใช้บริการผ่านธนาคารของต่างประเทศอยู่ หรือ

ต้องผ่านผู้ให้บริการชำระเงิน (PSP)⁴ นอกจากนี้ ประเทศไทยยังขาดโครงสร้างพื้นฐานด้านกฎหมายในการทำธุรกรรมออนไลน์ ซึ่งถือเป็นอุปสรรคและความท้าทายให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจ e-Commerce ฉะนั้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปฏิรูปด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของธุรกิจ e-Commerce ทั้งด้านกฎหมาย ระบบขนส่ง ระบบการชำระเงิน ฯลฯ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค เช่น การสร้างกฎหมายคุ้มครองการทำธุรกรรมออนไลน์ การลดขั้นตอนการขนส่งที่ไม่จำเป็น การปรับปรุงการบริการก่อนและหลังการขาย การพัฒนาระบบการชำระเงินออนไลน์ครบวงจร เป็นต้น

สัดส่วนสินค้าจีนทะลักเข้ามาบนแพลตฟอร์ม e-Commerce ไทย ถึงแม้ว่าธุรกิจ e-Commerce ของประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมูลค่า e-Commerce ไทยเป็นอันดับหนึ่งในอาเซียน ทว่าสัดส่วนของสินค้าที่อยู่บน e-Marketplace ใน 3 แพลตฟอร์มใหญ่ของไทย ทั้ง Lazada Shopee และ JD Central ส่วนใหญ่เป็นสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ จำนวนสินค้าของไทยมีสัดส่วนอยู่บนแพลตฟอร์มค่อนข้างน้อย ในปี 2562 ทั้ง 3 แพลตฟอร์มมีสินค้านำเข้ารวมกันมากถึง 174 ล้านชิ้น มากกว่าปี 2561

---

⁴ ผู้ให้บริการชำระเงิน (PlayStation Portable, PSP) หรืออาจจะเรียกว่า บริษัทประมวลผลการชำระเงินบุคคลที่สาม ให้การสนับสนุนแก่ผู้ค้าที่ต้องการเข้าถึงการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่บัตรเครดิต กระเป๋าเงินดิจิทัล และอื่น ๆ

ที่มีสินค้า 74 ล้านชิ้นอยู่ 2.4 เท่า โดยจำนวนสินค้าที่เพิ่มมากขึ้นมากกว่า 77% เป็นสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศจีน(Natthorn Subhasaram, 2563) สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ผู้ประกอบการไทยต้องเผชิญหน้ากับการแข่งขันที่สูงขึ้น ดังนั้นผู้ประกอบการไทยควรที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเองให้มีเอกลักษณ์โดดเด่น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และทดแทนเรื่องราคาสินค้าจากจีนที่มีต้นทุนต่ำ และมีลักษณะเป็น Mass Production⁵ เตรียมพร้อมรับมือกับสินค้าของประเทศจีนที่เข้ามาสู่ตลาดไทย

อิทธิพลของตลาดสินค้าออนไลน์จีนต่อตลาดสินค้าออนไลน์ของประเทศไทย จากมุมมองในการแข่งขันระหว่างประเทศ การพัฒนาธุรกิจ e-Commerce ของไทยเมื่อเทียบกับประเทศจีนแล้ว มีการพัฒนาที่ค่อนข้างช้า และยังเป็นธุรกิจที่ค่อนข้างใหม่ แต่หากมองจากมุมมองภายในประเทศ ถือว่ามีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เห็นได้จากกระแสการตอบรับของสังคมต่อการซื้อของออนไลน์ผ่านทางโซเชียลมีเดีย

ประการแรก หากพิจารณาถึงตลาด e-Marketplace รายใหญ่ในประเทศทั้ง 3 แพลตฟอร์ม คือ Lazada Shopee และ JD

---

⁵ Mass Production คือ การผลิตสินค้าครั้งละจำนวนมาก เพื่อใช้ข้อได้เปรียบในเรื่องของต้นทุนเฉลี่ยต่อหน่วยที่ต่ำกว่าการผลิต

Central จะพบว่า Lazada ที่มี Alibaba Group เป็นบริษัทแม่ และ JD Central ที่เกิดขึ้นจากการร่วมทุนของ JD (Jingdong) กับกลุ่ม Central ของไทย มีผู้ลงทุนเป็นชาวจีน ส่วน Shopee เป็นของ Garena จากประเทศสิงคโปร์ จึงเห็นได้ชัดว่าประเทศไทยกำลังเผชิญกับการเข้ามาทำธุรกิจดิจิทัล และ e-Commerce ของนายทุนชาวจีน (ปิยวัช วสุศิริกุล และ Rainer Hans Stasiewski, 2559)

ประการที่สอง ธุรกิจตัวแทนรับพรีออเดอร์สินค้าจากประเทศจีน และบริษัทขนส่งระหว่างไทย-จีนที่เริ่มมากขึ้นตามความต้องการของสังคม และนโยบายการขนส่งระหว่างภูมิภาคในการพัฒนาการขายสินค้าแบบไร้พรมแดน เป็นปัจจัยที่ทำให้สินค้าของจีนเข้ามาสู่ตลาดของประเทศไทยได้โดยตรงและสะดวกมากขึ้น ประกอบกับผู้บริโภคภายในประเทศที่นิยมสั่งซื้อสินค้าผ่านช่องทางนี้ เพราะมีราคาถูก รูปแบบสินค้าหลากหลาย และการขนส่งที่ใช้ระยะเวลาสั้น

ประการที่สาม ผู้ประกอบการชาวจีนเข้ามาทำการตลาดในไทยด้วยตนเองมากขึ้น โดยเข้ามามีส่วนที่ร้านค้าตามห้างสรรพสินค้า หรือการออกซุ้มประชาสัมพันธ์บริษัทตามงานประชุมต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งการเข้ามาเปิดร้านค้าออนไลน์ขายและนำเข้าสินค้าด้วยตัวเองเพิ่มขึ้น

จากสถานการณ์ข้างต้น ทำให้พบว่า ผู้ประกอบการไทยต้องเผชิญหน้ากับการแข่งขันในธุรกิจ e-Commerce ที่ดุเดือด ทั้งจากผู้ประกอบการไทยด้วยกันเอง จากผู้ประกอบการชาวจีน และจากนายทุนต่างชาติ ซึ่งถือเป็นความท้าทายของผู้ประกอบการชาวไทย ภาครัฐ และภาคเอกชน ที่จำเป็นต้องหาแนวทางร่วมกันในการรับมือและพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในการดำเนินธุรกิจ e-Commerce

4. การเพิ่มขีดความสามารถของธุรกิจ e-Commerce ไทยภายใต้นโยบาย “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง”

ในประเทศจีน ธุรกิจ e-Commerce เป็นหนึ่งในธุรกิจสำคัญที่ช่วยสร้างรายได้ให้กับประเทศ การซื้อสินค้าออนไลน์ และการทำธุรกิจ e-Commerce เป็นกระแสที่กำลังเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทำให้จีนพยายามพัฒนาการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาเทคโนโลยี และสร้างระบบการให้บริการที่ครบวงจร เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งการสร้างโครงสร้างพื้นฐานเป็นภารกิจสำคัญของนโยบาย “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” ที่ผลักดันให้จีนเชื่อมต่อกับประเทศต่าง ๆ ในระดับภูมิภาค

ประเทศไทยเองก็มีความร่วมมือกับจีนในการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมต่อระหว่างประเทศ เช่น การสร้างรถไฟความเร็วสูงสายตะวันออกเฉยงเหนือ เพื่อพัฒนาระบบขนส่ง โดยเชื่อมต่อระหว่าง 3

ประเทศ ได้แก่ ไทย ลาว และจีน (กรุงเทพมหานคร – หนองคาย – เวียงจันทน์– นครพนม) รวมถึง การพัฒนาเทคโนโลยีด้าน e-Commerce และการพัฒนาระบบการชำระเงินระหว่างประเทศ เป็นต้น กระแสการพัฒนาธุรกิจ e-Commerce ในประเทศไทยก็เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับประเทศจีน คือ เป็นธุรกิจน้องใหม่ที่ช่วยสร้างรายได้ให้กับประเทศ มีการพัฒนาและเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยไทยพยายามเร่งพัฒนาการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาเทคโนโลยีด้าน e-Commerce ที่หลากหลาย และสร้างระบบการให้บริการที่ครบวงจร เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ e-Commerce ในเวทีโลกเช่นกัน

ว่าการเข้ามาทำธุรกิจ e-Commerce ของชาวจีนในประเทศไทย ทำให้ผู้ประกอบการไทยต้องเผชิญกับความท้าทายในการแข่งขัน ทั้งการรับมือกับผู้ประกอบการชาวจีน และการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนที่มากขึ้น ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยรวมทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน จึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งในด้านรูปแบบของสินค้า ปรับปรุงการบริการก่อนและหลังการขาย การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ การทำโปรโมชั่น ด้านการสนับสนุนจากรัฐบาล เช่น การกำหนดเงื่อนไขบัญชีผู้ขายที่เป็นชาวต่างชาติ การออกมาตรการรองรับสินค้าของจีนที่ทะลักเข้ามา หรือการอำนวยความสะดวกในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เช่น การพัฒนาระบบการชำระเงิน การขนส่งไปรษณีย์ ข้อมูลความปลอดภัยของผู้บริโภค เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของ e-Commerce ไทยให้มีความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืน

สำหรับตลาด e-Commerce ในประเทศไทย ผู้ประกอบการไทยยังคงมีข้อได้เปรียบมากกว่า เนื่องจากผู้บริโภคชาวไทยส่วนใหญ่เลือกซื้อสินค้าจากร้านค้าออนไลน์ภายในประเทศมากกว่าร้านค้าออนไลน์ภายนอกประเทศ จากปัจจัยหลาย ๆ ด้าน ทั้งความเร็วในการขนส่ง ความเชื่อมั่นที่มีต่อร้านค้า หรือการรับประกันสินค้า เป็นต้น ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยควรนำข้อได้เปรียบในส่วนนี้มาพัฒนา ปรับปรุงการให้บริการ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

ผู้ประกอบการไทยควรเสริมสร้างจุดแข็งและส่งเสริมการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้ประกอบการไทยควรหาจุดเด่น จุดแข็งของตัวเองให้เจอ และพัฒนาสิ่งนั้นอย่างต่อเนื่อง เช่น ด้านรูปแบบของสินค้า เนื่องจากคนไทยมีความโดดเด่นด้านความคิดสร้างสรรค์ สินค้าของไทยส่วนใหญ่มีความเป็นเอกลักษณ์ แตกต่างจากผู้อื่น หากใช้จุดนี้ในการพัฒนา รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ การทำกิจกรรมส่งเสริมการขายที่เหมาะสม อาจเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้บริโภคมีความสนใจในสินค้าเหล่านั้นมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ เทรนด์การบริโภคสินค้าและบริการที่ปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ทำให้ผู้ประกอบการต้องปรับตัว

ให้เข้ากับพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ผู้บริโภคในยุคปัจจุบันพิจารณาเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ คำนึงค่านิยม มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีประโยชน์ใช้สอยที่หลากหลาย สามารถตอบสนองไลฟ์สไตล์ส่วนตัวได้ ดังนั้น ผู้ประกอบการควรเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจตัวเองให้เติบโตและพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านการให้บริการก่อนและหลังการขาย เนื่องจากบุคลิกลักษณะของคนไทยในสายตาต่างชาติ คือ เป็นคนที่ยิ้มแย้มเสมอไม่ว่าจะพบเจอเรื่องใด มีการพูดคุ้ยหรือคะ ในท้ายประโยคเพื่อความสุขภาพ ทำให้ภาพลักษณ์ในสายตาวกเขา คือ เป็นประเทศที่มี Service Mind ในระดับค่อนข้างสูง (TERRABKK, 2562) ซึ่งพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคในสมัยนี้ นอกจากจะดูที่คุณภาพของสินค้าแล้ว ยังดูที่การให้บริการอีกด้วย หากสามารถเพิ่มความพึงพอใจให้กับกลุ่มผู้บริโภคได้ อาจจะเป็นการเพิ่มยอดขายให้เราได้เช่นกัน ด้านการขนส่งสินค้า การเพิ่มประสิทธิภาพในการขนส่ง นอกจากจะต้องรวดเร็วทันเวลาตามความต้องการของผู้บริโภคแล้ว ยังต้องเสริมสร้างความปลอดภัยระหว่างขนส่งสินค้าอีกด้วย เช่น การจัดส่งสินค้าภายในพื้นที่กรุงเทพฯ หรือพื้นที่ใกล้เคียง สามารถจัดส่งสินค้าถึงมือผู้บริโภคภายใน 3 ชั่วโมง หรือการให้บริการจัดส่งสินค้าตลอด 24 ชั่วโมง เป็นต้น ด้านความปลอดภัยของข้อมูลผู้บริโภค ข้อมูลที่

ผู้บริโภคใช้ระบุตัวตนบนโลกดิจิทัล เป็นข้อมูลที่บ่งบอกถึงพฤติกรรม การบริโภค และรสนิยมของพวกเขา ซึ่งผู้ประกอบการสามารถนำ ข้อมูลเหล่านี้มาใช้วิเคราะห์เพื่อเสนอสินค้าและบริการใหม่ๆ ได้ การ สร้างระบบความปลอดภัยพื้นฐานในการจัดเก็บข้อมูล เพื่อป้องกันการ รั่วไหล เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมากที่จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่น ของผู้บริโภค ดังนั้น ผู้ประกอบการควรจะมีมาตรการการควบคุมดูแล อย่างเข้มงวด มีขั้นตอนในการขออนุมัติสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล มี มาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลผู้บริโภคให้เป็นไป ตามมาตรฐานสากล

ส่งเสริมการรวมกลุ่มธุรกิจ (Cluster) ผู้ประกอบการ สำหรับผู้ผลิตและจำหน่ายสินค้าในหมวดหมู่เดียวกัน โดยจำแนก ตามประเภทอุตสาหกรรมและบริการ เพื่อเสริมความเข้มแข็งและ โอกาสในการเติบโตใน Cluster เดียวกัน Cluster คือ การสร้าง ความร่วมมือบนพื้นฐานของการแข่งขัน (Co-petition) ผู้ที่อยู่ในกลุ่ม Cluster เดียวกัน จะต้องกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ในการพัฒนา ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ หรือทรัพยากรต่าง ๆ ระหว่างกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวมของ Cluster เช่น ผู้ประกอบการในกลุ่ม Cluster เดียวกันช่วยกันลงทุนในการวิจัยและ พัฒนานวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการ ทำให้ ประหยัดต้นทุนในการพัฒนา นอกจากนี้การรวมกลุ่ม Cluster ทำให้

เกิดการกระจายตัวของความรู้ใหม่ (Spur of Knowledge) เนื่องจากเมื่อผู้ประกอบการรายใดคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ ผู้ประกอบการรายอื่นก็สามารถนำมาปรับปรุงและพัฒนาต่อยอดได้ (นิเวศน์ ธรรมะ, 2553) สำหรับในประเทศไทย “สมาคมผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทย” (Thai e-Commerce Association) เป็นศูนย์กลางการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการธุรกิจ e-Commerce ของประเทศ ที่พร้อมจะผลักดันให้ธุรกิจ e-Commerce ไทยเติบโตอย่างมีทิศทางได้ (Thai e-Commerce Association, 2564) ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศ จึงควรมีการส่งเสริม ผลักดันให้ผู้ประกอบการธุรกิจ e-Commerce ในประเทศ ทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เข้าร่วมสมาคม กระตุ้นให้มีการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งด้านการพัฒนาเทคโนโลยีด้าน e-Commerce การหาแหล่งเงินทุน มาตรฐานในการประกอบธุรกรรม การชำระเงินผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ e-Commerce ไทยให้สามารถแข่งขันในเวทีโลก

การประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

ในการพัฒนาศูนย์กลางการอบรม ศูนย์กลางการบริการ ศูนย์กลางการพัฒนาเทคโนโลยี และระบบการชำระเงิน เพื่อสร้างระบบการให้บริการที่ครบวงจร ด้านการพัฒนาศูนย์กลางการอบรม ถึงแม้ว่า

ประเทศไทยจะมีศูนย์ดิจิทัลชุมชน และศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนกว่า 2,200 แห่งทั่วประเทศ มีการบริการให้คำปรึกษา แนะนำส่งเสริมการซื้อขายออนไลน์ และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำธุรกรรมออนไลน์ รวมถึงการจัดอบรมเพื่อบ่มเพาะความรู้ด้านการค้าขายออนไลน์แบบครบวงจรได้ (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2561) สิ่งสำคัญคือ ยังขาดวิทยากรหรือบุคลากรผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ และให้คำปรึกษาการทำธุรกิจ e-Commerce ในเชิงลึก เช่น การดำเนินกลยุทธ์ทางการตลาดดิจิทัล (Digital Marketing) หรือการบริหารจัดการร้านค้า (Shop Management) เป็นต้น ดังนั้น วิทยากรหรือบุคลากรผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้จำเป็นต้องเพิ่มพูนความรู้ใหม่ และพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ ให้ทันต่อเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงควรสนับสนุนให้ภาคเอกชนประสานความร่วมมือกับภาครัฐในการจัดอบรม จัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง เช่น การทำ Work Shop เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะ ให้สามารถทำได้ ทำเป็น มากกว่าการรับฟังข้อมูลความรู้แบบเดิม (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2560) นอกจากนี้ยังสามารถเรียนรู้จากการที่ผู้ประกอบการชาวจีนเข้ามาทำการตลาดที่ไทยด้วยเช่นกัน ด้านการพัฒนาศูนย์กลางการบริการ มีการส่งเสริมการ

พัฒนาศูนย์กลางการค้าสัมพันธ์ครบวงจรอย่างต่อเนื่อง ทั้ง B2B/B2C e-Commerce Platform Digital Marketing เสริมสร้างการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค การพัฒนาเรื่องระบบการบริการก่อนการขาย และหลังการขาย เพื่อให้ผู้บริโภคพึงพอใจในสินค้าและการบริการในระยะยาว เนื่องจากธุรกิจ e-Commerce เป็นการซื้อขายสินค้าและบริการผ่านทางอินเทอร์เน็ต ไม่สามารถเห็นตัวตนของธุรกิจ และผู้บริโภคไม่ได้สัมผัสคุณภาพของสินค้าหรือบริการที่ทำการซื้อขาย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2564) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภค ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงควรออกเครื่องหมายรับรองการมีตัวตน รับรองการจดทะเบียนพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคอีกทางหนึ่ง ด้านศูนย์กลางการพัฒนาเทคโนโลยี และระบบการชำระเงิน ควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีด้าน e-Commerce มากยิ่งขึ้น ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล การสนับสนุนรูปแบบการชำระเงินที่หลากหลาย สร้างความเชื่อมั่นในระบบการชำระเงินผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ผลักดันการใช้ Digital Payment อย่างครบวงจร เพื่อรองรับการรับ-ส่งข้อมูลการชำระเงิน ข้อมูลทางธุรกิจ และการเชื่อมโยงกับต่างประเทศ มีหน่วยงานในการกำกับดูแลและการบริหารความเสี่ยงในการรักษา

ความมั่นคงปลอดภัยของระบบการชำระเงิน เพื่อคุ้มครองและรักษา
ความเป็นส่วนบุคคลของข้อมูล ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและ
ภาคเอกชนจะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยยกระดับความสามารถทางการ
แข่งขันของธุรกิจ e-Commerce ไทย และสร้างความพร้อมในการ
เชื่อมโยงกับต่างประเทศ

**ปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินธุรกิจให้ล้ากับแผนพัฒนา
เศรษฐกิจของประเทศ** พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงส่งผลให้
ผู้ประกอบการธุรกิจ e-Commerce ต้องปรับแผนการดำเนินธุรกิจ
เพื่อความอยู่รอด และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การ
วางแผนการเงินของภาคธุรกิจ และกำหนดเป้าหมายการดำเนิน
กิจการทั้งระยะสั้น และระยะยาว เพื่อลดต้นทุน ลดความเสี่ยงของ
การดำเนินการ จะทำให้ธุรกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน เพิ่ม
ศักยภาพในการแข่งขันกับนานาชาติประเทศ

**การใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือ “หนึ่งแถบ หนึ่ง
เส้นทาง” และความร่วมมือระดับภูมิภาค** ในการพัฒนาโครงสร้าง
พื้นฐาน เทคโนโลยี และระบบการชำระเงินให้เชื่อมโยงกับ
ต่างประเทศ รวมถึงการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีทักษะด้านดิจิทัล
การนำเงินลงทุนจากต่างประเทศมาใช้ในการเร่งพัฒนาโครงสร้าง
พื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ภายในประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวก
ทางการค้าภายในภูมิภาค ใช้แพลตฟอร์มความร่วมมือในการศึกษา

การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ด้าน e-Commerce ของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค เพื่อนำมาบูรณาการให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำธุรกิจของผู้ประกอบการไทย การพัฒนาระบบการชำระเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ผลักดันการใช้ Digital Payment อย่างครบวงจร เพื่อสร้างฐานการชำระเงินภายในประเทศที่สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย โปร่งใส ตรวจสอบได้ จากนั้นจึงค่อย ๆ พัฒนาระบบการชำระเงินให้ครอบคลุมทั้งภูมิภาค การพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความรอบรู้ มีทักษะด้านดิจิทัล เพื่อให้สามารถใช้ความรู้ ความสามารถที่มีในการพัฒนาธุรกิจให้เต็มศักยภาพ ใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ประสพการณ์ระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ e-Commerce ไทยระดับภูมิภาคและระดับโลก

ในประเทศจีน รัฐบาลจีนสนับสนุนการจัดตั้ง “พื้นที่ทดลองการค้า e-Commerce ข้ามแดนแบบครบวงจร” ใน 35 เมืองทั่วประเทศ เพื่อเป็นพื้นที่นำร่องการค้าออนไลน์ รวมถึงธุรกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งการชำระเงิน โลจิสติกส์ พิจารณาศุลกากร การคืนภาษี และการชำระบัญชีเงินโอน เพื่อใช้เป็นต้นแบบการพัฒนาการค้าออนไลน์ข้ามแดนอย่างยั่งยืนในพื้นที่อื่นของจีนและของโลก โดยมี “เขตสินค้าทัณฑ์บนแบบครบวงจรหนานหนิง” (Nanning Integrated Free Trade Zone) เป็นศูนย์กลางที่ครอบคลุมการค้า

ออนไลน์ในภูมิภาคจีนตะวันตก จีนตอนล่าง และประเทศสมาชิกอาเซียน (กฤษณะ สุกันตพงศ์, 2562) หากผู้ประกอบการไทยสามารถใช้ประโยชน์จากศูนย์ CBEC ในการเจาะตลาดผู้บริโภคตะวันตกและภาคกลางตอนล่างของจีน รวมถึงประเทศสมาชิกอาเซียนได้ ก็จะเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ e-Commerce ไทยในระดับภูมิภาค และระดับโลกได้เช่นกัน ปัจจุบันจีนมีพื้นที่นำร่องการค้าออนไลน์อยู่ใน 35 เมืองทั่วประเทศ หากรัฐบาลจีนและไทยขยายความร่วมมือเชิงลึกในทุกมิติ ผลักดันการเคลื่อนย้ายแรงงาน ทรัพยากร และส่งเสริมการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านเทคโนโลยี สังคม และวัฒนธรรมระหว่างกัน (ภัทรสุดา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา, 2561) จะสามารถสร้างผลประโยชน์ร่วมกันตามวิสัยทัศน์ของการสร้างและพัฒนา “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง”

5. บทสรุป

การที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นหนึ่งในประเทศ “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” สร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการไทย ในการเพิ่มศักยภาพของธุรกิจ e-Commerce ในการแข่งขันระดับภูมิภาค และในระดับโลก ผู้ประกอบการไทยสามารถใช้แพลตฟอร์มนี้ในการผลักดันการเคลื่อนย้ายแรงงาน ทรัพยากร ส่งเสริมการเรียนรู้

แลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำธุรกิจ e-Commerce ระหว่างกัน และหากใช้การค้าออนไลน์ไร้พรมแดนในการเจาะตลาดผู้บริโภคจีน หรือนำเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องจากการแลกเปลี่ยนระหว่างกันมาบูรณาการกับธุรกิจ e-Commerce ของตนเองได้ จะสามารถสร้างประโยชน์สูงสุดให้ผู้ประกอบการไทย ทว่าในขณะเดียวกัน การเข้าร่วมเป็นหนึ่งในประเทศ “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” ทำให้ผู้ประกอบการไทยต้องเผชิญกับความท้าทายในการแข่งขันที่มากขึ้น ทั้งการรับมือกับผู้ประกอบการชาวจีน และการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีน ด้วยเหตุนี้ ผู้ประกอบการไทย รวมทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน จึงควรร่วมมือกันในการปรับตัวธุรกิจให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ทั้งในด้านการพัฒนารูปแบบของสินค้าและบริการ ควรพัฒนาให้มีคุณภาพ คุ่มค่าคุ้มราคา มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีประโยชน์ใช้สอยที่หลากหลาย สามารถตอบสนองไลฟ์สไตล์ส่วนตัวได้ มีการปรับปรุงการบริการก่อนและหลังการขาย ใช้สื่อประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการทำโปรโมชั่นที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มความพึงพอใจให้กับกลุ่มผู้บริโภค พัฒนาระบบการขนส่งสินค้า และระบบการจัดเก็บข้อมูลผู้บริโภคให้มีประสิทธิภาพ และมีความปลอดภัยตามมาตรฐานสากล เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

นอกจากนี้ ยังควรส่งเสริมการรวมกลุ่มธุรกิจ (Cluster) ผู้ประกอบการในหมวดหมู่เดียวกัน เพื่อเสริมความเข้มแข็ง และสร้าง

โอกาสในการเติบโตใน Cluster เดียวกัน กระตุ้นให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งด้านการพัฒนาเทคโนโลยีด้าน e-Commerce การหาแหล่งเงินทุน มาตรฐานในการประกอบธุรกิจ การชำระเงินผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวมของ Cluster เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ในการพัฒนาศูนย์กลางการอบรม เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ และให้คำปรึกษาการทำธุรกิจ e-Commerce ในเชิงลึก พัฒนาศูนย์กลางการบริการครบวงจร เพื่อเสริมสร้างการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค พัฒนาศูนย์กลางการพัฒนาเทคโนโลยี และระบบการชำระเงิน สนับสนุนรูปแบบการชำระเงินที่หลากหลาย สร้างความเชื่อมั่นในระบบการชำระเงินผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อสร้างระบบการให้บริการที่ครบวงจร รวมถึงการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความรอบรู้ มีทักษะด้านดิจิทัล เพื่อให้สามารถใช้ความรู้ ความสามารถที่มี ในการพัฒนาธุรกิจให้เต็มศักยภาพ ใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ประสบการณ์ระหว่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ e-Commerce ไทยระดับภูมิภาคและระดับโลก

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2564). *ส่งเสริม e-Commerce*. https://www.dbd.go.th/download/data/_service/eCommerce-encourage.pdf
- กฤษณะ สุกันตพงศ์. (2562, 4 มกราคม). *โอกาสของผู้ประกอบการไทยกับ “ศูนย์ e-Commerce ข้ามแดนนครหนานหนิง”*. ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน ณ นครหนานหนิง. Thaibizchina. <https://thaibizchina.com/โอกาสของผู้ประกอบการไทย/>
- คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2561). *บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary) โครงการศูนย์ดิจิทัลชุมชน กิจกรรม Village E-Commerce (ศึกษาและพัฒนา Village E-Commerce)*. สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, <https://itm.eg.mahidol.ac.th/itm/wp-content/uploads/2020/04/MDES-Village-E-Commerce-Executive-Summary.pdf>.
- ชนาใจ หมื่นไธสง, บติ ปุชยายนันท์ และภัทร์ธินันท์ หมื่นไธสง. (2562). นโยบายต่างประเทศของจีน ‘หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง’ กับปรากฏการณ์ ในจังหวัดหนองคาย อุดรธานี

- ขอนแก่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทย. วารสาร
มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์, 36(3), 55-94
- นิเวศน์ ธรรมะ. (2553). *การจัดการเครือข่ายคลัสเตอร์สำหรับ SMEs*.
วารสารวิชาการรัตนบัณฑิต. 5(1).
- ปิยวัช วสุสิริกุล และ Rainer Hans Stasiewski. (2559). *การเติบโต
ของตลาดออนไลน์จีน Growing of China Online
Shopping markets*. สาขาวิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ, 10(2), 9-20.
- ภัทรพร เหมมีศรี, จริยา กองแก้ว และวิชุดา ไชยศิวิมมงคล. (2559).
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการซื้อสินค้าบนระบบ E-commerce.
[http://sc2.kku.ac.th/stat/statweb/images/Eventpic/
60/Seminar/01_4_Ecommerce.pdf](http://sc2.kku.ac.th/stat/statweb/images/Eventpic/60/Seminar/01_4_Ecommerce.pdf).
- ภัทรสุดา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2561, 24 เมษายน). *Silk Road
โอกาสหรืออุปสรรคต่อเศรษฐกิจไทย*. หน่วยวิเคราะห์
เศรษฐกิจมหภาคต่างประเทศ ส่วนเศรษฐกิจมหภาค
ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจ ธุรกิจ และเศรษฐกิจฐานราก.
<https://www.gsbresearch.or.th/gsb/economics/864/>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2560). *เป้าหมายของ
แนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและ
บุคลากรภาครัฐ*. https://www.ocsc.go.th/digital_skills

สำนักงานการค้าบริการและการลงทุน. (2560). *พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์*.

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์,

Ecommerce_sec0860.pdf (dtn.go.th)

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.). (2563). *ศัพท์*

ความรู้ e-Commerce.

<https://www.etda.or.th/th/UsefulResource/terminology/%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%A7%E0%B8%94%E0%B8%AB%E0%B8%A1-E/252.aspx>

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.). (2563, 30

มีนาคม). *ETDA เผย ปี 62 คนไทยใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น*

เฉลี่ย 10 ชั่วโมง 22 นาที Gen Y ครองแชมป์ 5 ปี.

<https://www.etda.or.th/th/NEWS/ETDA-Revealed-Thailand-Internet-User-Behavior-2019.aspx>

Chuda.l. (2563, 18 ธันวาคม). *ETDA เผยรายงานผลการสำรวจ*

มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ธุรกิจ B2C ไทยโตครองอันดับ

1 ในอาเซียน การเปิดร้านค้าออนไลน์อาจเป็นประตูสู่

ดวงดาวในอนาคต. Fillgoods.

<https://fillgoods.co/online-biz/no-shop-etda-report-b2c-1-asean>

CRI online. (2562, 19 เมษายน). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ “หนึ่งแถบ
หนึ่งเส้นทาง”.

<http://thai.cri.cn/20190423/eb151545-f76d-2400-262a-eb7f6502b775.html>

Huyền Hoa. (2563, 25 สิงหาคม). ความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง
เพื่อภูมิภาคแม่น้ำโขงที่เจริญรุ่งเรือง. สถาบันวิทยุเวียดนาม-
ส่วนกระจายเสียงต่างประเทศแห่งชาติ.

<https://vovworld.vn/th-TH/%>

MG Online. (2563, 18 มิถุนายน). Advice รับอานิสงส์อีคอมเมิร์ซ
โตในยุค New Normal. ผู้จัดการออนไลน์.

<https://mgronline.com/cyberbiz/detail/9630000063199>

MRG Online. (2560, 25 เมษายน). อาลีบาบา ยักษ์ใหญ่ผู้รุกขยาย
หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทางจีน.

<https://mgronline.com/china/detail/9600000041465>

Natthorn Subhasaram. (2563, 14 มกราคม). *Thai e-
Commerce 2020: จีนมาแรง ผู้ประกอบการไทยเตรียม
แบบทีล*. Digital Business Consult.

<https://digitalbusinessconsult.asia/view/3486>

North Public News. (2561, 10 กุมภาพันธ์). หอการค้าจังหวัด
เชียงใหม่ จับมือสถานกงสุลใหญ่จีน ประจำจังหวัดเชียงใหม่

- จัดสัมมนา “1 แถบ 1 เส้นทางการค้า การลงทุนของไทย
และจีนภาคเหนือ”. <http://www.northpublicnews.com>
Ratirita. (2562, 2 เมษายน). *Central Online* ยกเครื่องใหม่ หวังเป็น
เบอร์หนึ่ง *Omni Channel* ของห้างสรรพสินค้า. Brand
inside. <https://brandinside.asia/central-online-rebrand-to-omni-channel>
TAP Magazine. (2564, 27 มีนาคม). *中国跨境电商加速跑泰国企业需如何调整*. TAP Magazine. <http://tap-magazine.net/index.php/cn/2020/04/01/sco45-2/>
TERRABKK. (2562, 1 มิถุนายน). *เปิดโผอันดับ 5 ประเทศที่มี
Service Mind ในการให้บริการสูงสุด*.
<https://www.terrabbkk.com/articles/196083>
THAIBIZCHINA. (2556, 27 สิงหาคม). *ธุรกิจ “E-Commerce” ใน
จีน โอกาสและแนวโน้มการทำธุรกิจผ่านโลกออนไลน์*.
<https://thaibizchina.com/>
Thai e-Commerce Association. 2564. *เป้าหมายและวิสัยทัศน์*.
<https://www.thaiecommerce.org/เกี่ยวกับสมาคม>
The Standard. (2563, 1 กันยายน). *ยอด ‘ค้าปลีกออนไลน์จีน’ โต
7.3% ทะลุ 5 ล้านล้านหยวนในครึ่งปีแรก 2020*.

<https://thestandard.co/chinese-online-selling-growing>

Wanpen Puttanont. (2563, 21 ตุลาคม). ‘ข้อมูลส่วนบุคคล’กับ
ความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยบนโลกดิจิทัล. The
Bangkok Insight.

<https://www.thebangkokinsight.com/460432/>

Xinhua Thai News Service. (2563, 8 กันยายน). จีนจัด
‘มหกรรมการค้าภาคบริการนานาชาติ’ ต่อย้าจุดยืนเปิด
กว้างเศรษฐกิจ.

https://www.xinhuaithai.com/silkroad/136769_20200908

Iran's Cognition of the "Belt and Road" Initiative from the Perspective of Cognitive Psychology¹

Shiwu Liu²

School of International Relations and Public Affairs, Shanghai International
Studies University, China Postcode: 200083 E-mail: 1532153116@qq.com

(received 23 March, 2021) (revised 24 May, 2021) (accepted 27 May, 2021)

Abstract

The "Belt and Road" initiative is a foreign cooperation initiative proposed and actively promoted by China in 2013. Its purpose is to promote the formation of a community of responsibilities, interests, and destiny among countries along the route by building mutually trusting economic and trade relations under the background of a new type of globalization. The Middle East is a must pass and an important region for the "Belt

---

¹ This article is funded by the Third Mentor Leadership Program of Shanghai International Studies University

² Ph.D. Candidate in the School of International Relations and Public Affairs

and Road” initiative, and its attitudes and policies is crucial to the smooth progress of the “Belt and Road” initiative. There are many countries in the Middle East, and their national conditions are also different. It is not realistic to study one by one. Therefore, this article attempts to start from the representative and overall significance of regional powers to study their perceptions of the “Belt and Road” initiative. This article takes Iran, a major country in the Middle East, as the main research object to study its perception of the “Belt and Road” initiative. This article applies the theoretical methods of cognitive psychology to Iran for case analysis. First, this article divides the subject of cognition into three levels: political, academic, and non-governmental; Secondly, this article will summarize the main factors that influence Iran’s dual cognition through the interpretation of the three cognitive subjects’ cognition of the “Belt and Road” initiative; Finally, this article focuses on Iran’s cognition of the “Belt and Road” initiative. Propose

countermeasures to deepen benign cognition.

Keywords: Cognition; "One Belt One Road" Initiative; Iran

In September 2013, President Xi Jinping put forward the concept of the "Silk Road Economic Belt" for the first time in Kazakhstan. He emphasized that "in order to make countries' economic ties closer, mutual cooperation deeper, and development space broader, we can use innovative cooperation models, To jointly build the 'Silk Road Economic Belt', from point to surface, from line to piece, and gradually form regional cooperation". In October 2013, President Xi further proposed in Indonesia that "China is willing to strengthen maritime cooperation with ASEAN countries, make good use of the China-ASEAN Maritime Cooperation Fund established by the Chinese government, develop maritime partnerships, and jointly build the 21st Century Maritime Silk Road'." This formed the "One Belt One Road" initiative.

As China's "One Belt One Road" initiative has

continuously achieved new results, some countries have also questioned and opposed the initiative. Common remarks include: China's "One Belt One Road" initiative is a Chinese version of the "Marshall Plan"; China's "One Belt One Road" initiative has brought debt traps to countries along the route; "One Belt One Road" initiative is a China's tool to challenge to the existing international politics and economy order, etc.

In response to the above remarks, China has also given relevant responses. When President Xi Jinping first mentioned the "Belt and Road" initiative, he said that the core essence of the "Belt and Road" initiative is "to discuss, build together, and share." China is an advocate and promoter of the "Belt and Road", but the construction of the "Belt and Road" requires the participation of the international community. At present, the process of globalization has been frustrated, the speed of world economic development has slowed down, and the construction of the "Belt and Road" has

embarked on a new starting point. China has always insisted on welcoming countries around the world to participate in the construction of the "Belt and Road" with an active and open attitude.

1.Iran's Status and Role in the "Belt and Road Initiative"

As a representative Middle East country, Iran is an important country along the "Belt and Road". Its attitude plays a vital role in the smooth progress of the "Belt and Road" in the Middle East. As a regional power, Iran's foreign policy and attitude changes will have an important impact on neighboring countries. First, in the political field, after Iran accepts the "Belt and Road" initiative, it can use its strong regional influence to influence the foreign policies of neighboring countries, laying a good foundation for the "Belt and Road" initiative to enter the Middle East. Secondly, in terms of geography, Iran guards strategic points and key transportation channels, and plays a geopolitical role that

cannot be replaced by a small country. Such as Iran's control of the Strait of Hormuz, the world's energy "valve". Third, in the economic field, Iran plays the role of leader and engine of economic cooperation in its region. After regional powers join the "Belt and Road" initiative, they will encourage other economies in the region to actively join. Finally, in the field of culture, Iran has a strong cultural radiation and attraction in the region where it is located, and it can play a leading role in the construction of the "Belt and Road" people-to-people bond.

Iran is one of the largest countries in the Middle East with the strongest overall national strength. It ranks fourth in the Middle East in terms of land area; second in population in the Middle East; third in GDP in the Middle East and 25th in the world; and its military industry ranks among the best in the Middle East. Iran straddles the two major oil producing areas of the Gulf and the Caspian Sea, and its geographic location is extremely important. First

of all, Iran is an important partner for China to allocate "two resources and two markets". In terms of energy, Iran is an important partner to ensure China's energy security. In terms of economy and trade, Iran is an important overseas market for China's national industry. Secondly, China faces the containment and prevention of countries such as the United States and Japan in the east, and the threat of the "three forces" in the west. Iran is a natural barrier to ensure the security of China's western border. Third, China's participation in shaping the international order is facing an important period of opportunity. Iran is an important force for China to participate in the formulation of a new international political and economic order and increase its international influence. Finally, Iran is an important fulcrum for China to implement the "Belt and Road" initiative. As China's dependence on foreign energy increases, China is increasingly inseparable from the Middle East. The purpose of the "Belt and Road"

initiative is to strengthen in-depth cooperation with Eurasia, and the Middle East is an important link. In addition, China is also very important to Iran. Iran has been sanctioned by the international community led by the United States for a long time, and its domestic economic development has stalled, and it urgently needs capital investment and economic assistance from China.

2. Overview of Cognitive Psychology Theory

2.1 Related Concepts

The cognitive psychology system gradually formed in the 1980s. Cognition refers to the perception and cognitive activities in the human brain, that is, the processes of human consciousness, perception, attention, memory, problem solving and reasoning. During this period, information processing theory was the main guiding theory of cognitive psychology. This theory compared the human brain to a computer, and believed that the cognitive process of the human brain was the

process of information processing. Cognitive psychology takes human cognitive activities as the main research object. In the study of low-level cognitive processes such as sensation, perception, and short-term memory, the sensory channels are different, and the speed vision method, the listening method and the target search method are adopted. In the study of high-level cognitive processes such as thinking, problem solving, concept formation and reasoning, language comprehension, and knowledge use, oral reporting, content analysis, and meta-analysis are used (Liang, p.2).

Cognitive psychology can be divided into broad sense and narrow sense. Cognitive psychology in the narrow sense is guided by the theory of information processing, and the cognitive process of the human brain is analogous to the information processing process of a computer (He, p.8). Cognitive psychology in a broad sense mainly discusses the process of mental activity within the human brain, the occurrence and development of cognition,

and the mental activities of people, such as mental events, mental representations, beliefs, and ideas. Cognitive psychology in a broad sense is no longer limited to information itself, but also pays attention to how people's own cognitive abilities such as images and beliefs are produced.

2.2 Cognitive Object

Traditional cognitive psychology only discusses the cognition between individuals, but with the deepening of research, a group of researchers such as He Hua expands the cognition between individuals to the existence and role of people in the relationship between people and society. The influence of psychology and group psychology, etc (He, pp. 226-230). The research of He Hua et al. extended the subject of the actor from the individual to other actors.

The main research object of international relations is international relations actors, including international organizations, state actors, and sub-state actors. Due to

changes in international relations actors, cognition has also expanded accordingly. In the cognition of the "Belt and Road" initiative in the Middle East countries studied in this article, the expansion of cognition includes: the expansion of cognitive subject, cognitive phenomenon, cognitive level, and cognitive image.

In the cognition of international relations, subjects are no longer limited to individuals, but include individuals, state actors, and international organizations. In the cognition of international relations, the subjects of cognition include: political circles (heads, ministers, diplomats), academic circles (scholars, think tanks), and non-governmental (peoples of various countries, including groups and individuals), etc.

Although cognition becomes abstract after rising from the individual to the level of international actors, cognition can be analyzed from related phenomena. Cognition can be presented from multiple perspectives in international relations: the mutual trust between

countries, the closeness of exchanges between academic circles, and the degree of non-governmental exchanges between the two countries. Mutual trust between countries can be reflected in textual language such as meetings between leaders and cooperation documents signed by the two countries; the closeness of exchanges between think tank elites can be reflected in the frequency of academic exchanges between the think tanks of the two countries; non-governmental exchanges The degree of interaction can be reflected in media reports, polls and television interviews.

2.3 Cognitive Research Level

Human cognitive activities have different levels and levels. Attention, perception, memory, thinking, etc. are general cognitive activities, and how a person can control his attention, memory and thinking activities, learn how to learn, think and develop himself better and actively, that is, how a person Being able to regulate and control one's own cognitive activity process belongs to a higher

level of cognitive activity.

Cognitive psychology divides human cognition into three levels: representation, cognition, and metacognition. The so-called representation refers to the image in the mind of things that have been perceived but not currently perceived. For example, "the remnant sound around the beam", "the lingering fragrance of the nose", "the sound and the fullness" and so on are all representational activities (He, p.45).

In the 1920s, the famous American psychologist Flavell proposed a new concept of the latter kind of cognitive activity based on his own and other' research in many aspects: metacognition. He believes that metacognition is "reflection or regulation of any aspect of knowledge or cognitive activities of human cognitive activities." Flavell clearly understands metacognition as knowledge about cognition and activities that regulate cognition. The latter is a dynamic cognitive process, which is the individual's adjustment and monitoring of

cognitive activities. The most basic feature of metacognition is that the individual regards cognition itself as an object.

Metacognition is an individual's cognition of various factors such as one's own psychological process, cognitive strategies, target tasks, etc. It is based on the cognitive process and results, and takes the regulation and monitoring of one's own cognitive activities as the external performance, activity procedure. Metacognition is different from cognition because it reflects the cognition of one's own "cognition". Therefore, compared with cognitive activities, metacognition is a higher-level thinking activity, including the active control of cognitive processing in the learning process, such as supervising the degree of understanding, planning tasks and evaluating task progress, etc., in essence It's all metacognition (Liang, p.314-316).

The study of cognition in the field of international relations has also changed. In psychology, cognition

explores the three levels of representation, cognition, and metacognition. In the study of international relations, according to the different subjects of cognition, it can be divided into three levels: politics, academia, and folk. At the political level, the activities of national leaders such as heads of state, government, and speakers, and the interaction between leaders and other officials are the elements of analysis; at the academic level, the cognition of scholars, think tanks, etc. Cognition has a certain guiding role; at the non-governmental level, the communication and interaction of non-governmental organizations and foreign students are also important factors in analyzing cognition.

2.4 The Main Influencing Factors of Cognition

The famous psychologist Piaget believes that maturity, physical environment, social environment, and self-regulating balance process are the four main factors that affect cognitive development. These four factors are all necessary conditions for cognitive development, but

none of them are sufficient in themselves.

Maturity refers to the growth of the body, especially the maturation of the human nervous and endocrine systems. Maturity is the basis of cognitive development and provides a basis for the body to produce new thinking and behavior patterns. For example, eye-hand coordination in infancy is a necessary condition for constructing baby's action diagrams. However, if this possibility is to become a reality, it must be through functional exercises and a minimum of acquired experience to enhance the role of maturity.

Since the interaction between the individual and the environment is the source of cognition, the individual must act on things or objects, and then gain experience in the exercises, which is different from the experience gained in the social environment. Piaget divides this experience into two categories: the first category is the physical experience that the individual obtains by acting on the object to obtain the characteristics of the object;

the second category is the logical-mathematical experience of the individual through understanding the coordination of actions. Piaget believes that knowledge does not come from objects, but from actions, because actions play an organizing or coordinating role.

The social environment includes the role of education and language, that is, the transmission and interaction of social culture between individuals, and the learner's social experience may accelerate or hinder the development of their cognitive schema. Most learning theories and development theories emphasize the role of maturity and experience. On this basis, Piaget put forward the important factor of the balance process that plays a role of self-regulation.

The main field of social cognition research is the advanced cognitive process of social behavior, that is, the information processing process that can promote behavioral responses between individuals of the same kind. International relations study the relationship and

interaction of similar actors, so the cognition of international relations can also be regarded as a kind of social cognition.

Social cognition is affected by many factors, among which belief and environment are the two most important factors. The belief system includes the long-term world outlook, values and political beliefs of the actors, which influence the interpretation and analysis of the political situation by the actors. Belief constructs the expectations or expectations of the actors on the prospects. Once the political environment changes, the actors use the expectations or expectations to analyze political events, and then influence the cognition and behavior of the actors. The maturity of individual cognition is mainly the maturity of the physiology and nervous system, while the maturity of social cognition is the analysis and judgment ability established by behaviors based on beliefs.

Belief provides the actors with the desired utility,

while the environment provides the conditions and opportunities for the realization of the desired utility. The behavior of the actor can be analyzed internally and externally, and the environment is the limiting factor for the cognition of the actor. As the limiting condition of cognition, compared with Piaget's factors that affect individual cognition, it is the physical environment and social environment for the individual, and the internal environment and the external environment for social cognition. In the study of specific international relations, the influencing factors of actor cognition also change according to the relationship between the subject and object of cognition.

The American scholar Robert Jervis analyzes international relations from the micro-level, that is, the psychology of decision-makers, in the book "Perceptions and Misperceptions in International Politics". It is an important work on the cognitive psychology of international politics. Jervis analyzes the individual

decision maker as the subject of cognition in the book. However, most scholars study the state as a cognitive subject with behavioral capabilities. Winter, a representative of constructivism, believes that “the shared knowledge of all individuals recreates the concept of the state as a group person or group self” (Alexander, p.276). Winter believes that the country as a collective of “people” also has its own way of thinking and behavior, making the country personified “not just for the convenience of analysis, but an indispensable method for predicting and interpreting state behavior” (Alexander, p.279). Although this article takes the state as the main cognitive agent, in order to fully understand the state's cognition of things, it uses three actors smaller than the state, namely, the political circle, the academic circle, and the civil society.

In the book, Jervis explores the influence of decision-makers' psychological tendencies on decision-making, and points out the main influencing factors of false perception, including cognitive conformity, induced

stereotypes, and historical baggage.

The first is the phenomenon of cognitive conformity. People always have a certain understanding of things in the world, and then they are preserved in memory to form their original cognition. From a psychological point of view, people have a tendency to maintain their original knowledge. When they receive new information, they always subconsciously keep the new information in line with the original knowledge. This is cognitive conformity (Robert, p.13). To a large extent, conformity is understood as a strong cognitive orientation, that is, people tend to see what they expect to see, and tend to include the received information into their original information (Robert, p.112). If the information received by the decision maker is inconsistent with the original knowledge, the decision maker will turn a blind eye to the new information, or misunderstand and misjudge, in order to keep the new information consistent with the original knowledge.

The second is to induce stereotypes. When people receive information, they will take the issues they focused on and consider at the time as a set of trends, and interpret the information they have received accordingly. "A person will recognize and interpret stimulus factors based on immediate associations. Therefore, to infer what a person can infer from some kind of evidence, we often need to know the person's concern and the information he has just received (Ibid., p.206). Actors tend to follow the actions of other actors with their own focus. "Concentrating on one problem produces a kind of tunnel vision" (Ibid., p.216). Tunnel vision refers to the decision-maker's personal belief that others have the same concerns as themselves, so they judge that they have the same intentions to achieve the same goals as themselves. Jervis used the Pearl Harbor incident as a case analysis. He believed that the U.S. government realized that Pearl Harbor might be attacked and reminded the locals to be vigilant. The commander

of Pearl Harbor was paying attention to the sabotage activities of the secret agents at the time and formed a mindset. And not realizing that Washington reminded him to pay attention to preventing external attacks.

The third is historical baggage. Jervis believes that history has two sides, which can provide reference for decision makers, but also burden them. In his book, Jervis puts forward a "two-stage hypothesis model: historical events—historical experience and lessons—future behavior. Two of the connecting lines are probabilistic. He believes that historical analogies will also be given due to human cognitive limitations. Decision makers bring burdens and deliberately link some real events with historical events, causing false perceptions (*Ibid.*, p.15).

3. Iran's Perception of the "Belt and Road" Initiative

Cognition is the basic knowledge, opinions, and conclusions that people get after observing things. When extended to the field of international relations, it refers to the views, positioning, and strategies among

international relations actors. Cognition can also be the construction of international relations actors to influence other actors' perceptions and cognitions of themselves. Cognition belongs to the category of ideas and consciousness in the field of international relations, and occupies a subordinate position in traditional international relations.

Cognitive science is a science that studies the formation and transcription of information. The main research fields include psychology, neurology, linguistics, philosophy, etc. This article mainly uses cognitive psychology to conduct a systematic study on the cognition of the “Belt and Road” initiative in the Middle East countries, supplementing the deficiencies of traditional international relations research. The book “Cognitive Psychology” by American scholar Best gives a brief introduction to the research methods of cognitive psychology, and provides theoretical and methodological guidance on the psychological level for cognitive

research.

The cognitive psychology school believes that the human brain is similar to a computer, and both are a kind of information processing system. Although the human brain structure is different from the computer's hardware, the computer's operating system can be compared with the human cognitive process. The computer accepts symbol input and encodes, and then organizes and processes the encoding to output the symbol. This kind of information processing system can be compared to humans. After receiving information, people store and memorize the information, and then output the information after analysis.

As far as Iran's perception of the "Belt and Road Initiative" is concerned, it is difficult to analyze the perceptions of diplomatic decision-makers. They can only draw conclusions from the research methods of cognitive psychology, through analysis of representations and observation of the relationship between the two parties.

From the perspective of information input, we can analyze the cross-border flow of commodities, materials, etc., and the level and frequency of high-level leaders' mutual visits; from the perspective of information processing, it can be recognized from the memoirs, diaries, and notes of diplomats and decision makers. Analyze the process of knowledge formation; from the perspective of information output, it can be analyzed in terms of agreements, diplomatic declarations, and leaders' speeches.

Iran's cognition of the "Belt and Road" initiative can be completely linked to the cognition of cognitive psychology, and learn from the research methods of cognitive psychology to analyze the relationship between the cognitive agent itself and the agent. The traditional theory of international relations focuses on the material level, and the research object of this thesis-Iran's cognition of the "Belt and Road" initiative must first be based on the existing theoretical results. On this basis, it

is undoubtedly of pioneering significance to introduce the basic views and methods of cognitive psychology into Iran's research on the "Belt and Road" initiative.

Cognitive psychology of international politics believes that individuals are important actors in a country's foreign behavior and foreign policy formulation. As a rational actor, the individual is affected by cognitive ability and environment. The status of the individual in the study of international relations can be studied using the analytic hierarchy process. To study Iran's cognition of the "Belt and Road" initiative, research can be conducted from three levels: political, academic, and non-governmental.

The political level can analyze the official views on the initiative, and leaders and government officials are important reference factors for the generation of cognition. The academic level surpasses most ordinary people in society in terms of material and spiritual abilities, and plays an important role in promoting the

development of society. The academic level generally has a high level of education, relatively rich experience, and even directly participates in national decision-making. It has a prominent influence on national affairs and has an important impact on the country's awareness of the "Belt and Road" initiative. The non-governmental level can start from the individual consciousness of the people and analyze the characteristics of cognition more intuitively. As a representative of public opinion, the non-governmental level can also examine the extent and depth of the "Belt and Road" initiative.

Since the drastic changes in the Middle East in 2011, the situation in West Asia and North Africa has undergone major changes. Due to the decline of the Arab world, non-Arab countries such as Iran, Turkey, Israel and other countries are increasingly influential in the Middle East. Since the split of the Gulf Cooperation Council in June 2017, Iran has strengthened its influence in Syria, Iraq, Lebanon, Yemen and other countries. Iran plays an

important role in the process of regional change and is therefore China's ideal political partner in the region. From the perspective of Iran, on the one hand, its active participation in the "Belt and Road Initiative" is conducive to further improving its regional status; on the other hand, China's active participation in Middle East affairs also has a certain impact on its status as a regional power.

Three groups of groups have played a key role in forming Iran's awareness of the "Belt and Road" initiative. The first group is a political group composed of Iranian politicians. Iranian politics can be divided into two major factions, reformers and conservatives, and they have different perceptions of the "Belt and Road" initiative. The second category is a group of academics composed of scholars who are critical of the "Belt and Road" initiative, believing that while the initiative brings development opportunities to Iran, it also brings certain challenges. They emphasized China's threat and

suggested balancing China's influence by expanding relations with the European Union and other major powers. The third group is a non-governmental organization represented by the Iranian business community and the media. They are the embodiment of public opinion.

3.1 Iranian Political Circles' Perception of the "Belt and Road" Initiative

Since the Islamic Revolution in 1979, Iran has established a political system in which Islam and democracy coexist. On the one hand, Iran implements the Fakih system, that is, the guardianship system of religious jurists. The supreme leader, as the holder of the highest power, has the final decision-making power on Iran's internal affairs and foreign affairs, and has played an important role in the formulation of Iran's internal and external policies. At the same time, the establishment of such institutions as the Expert Meeting, the Constitutional Guardianship Committee, and the

National Interests Determination Committee fully guaranteed the interests of the clergy. On the other hand, Iran practices universal suffrage and separation of powers, referring to the Western democratic representative system. Both the president and the parliament are elected by the domestic people. The president and his government and parliament, as representatives of public opinion, also have important decision-making powers in Iran's internal and foreign affairs. In Iran's political circles, the supreme leader, president, government ministers, and members of parliament all have an important influence on Iran's internal affairs and diplomacy. Therefore, this article uses the above-mentioned individuals as the subject of cognition to examine the political cognition of the "Belt and Road" initiative.

Since China put forward the "Belt and Road" initiative, especially after President Xi Jinping visited Iran in 2016, most Iranian political circles have always welcomed the initiative. However, some politicians still

expressed doubts about the “Belt and Road” initiative and the China-Iran 25-year cooperation plan.

First, Iran’s supreme leader, president and politicians expressed support for the “Belt and Road” initiative and the China-Iran 25-year cooperation plan.

When President Xi Jinping visited Iran in 2016, he met with Iranian Supreme Leader Khamenei in Tehran. Khamenei said that China’s “Belt and Road” initiative came at the right time. As an important country along the route, Iran hopes to play an active role in the construction of the “Belt and Road”.

In September 2017, President Rouhani stated at the UN General Assembly: “Regarding the Belt and Road Initiative and China’s new plan in this area, we have discussed this issue with President Xi Jinping many times, and Iran is willing to cooperate with China in this plan. The “Belt and Road” initiative is conducive to the economic interests of all countries along the route. We welcome this initiative and we have discussed it with the

Chinese authorities. Such a statement confirms Iran's support for the "Belt and Road" initiative (Gao, 2018).

According to a report from Agence France-Presse on July 5, 2020, Iranian Foreign Minister Zarif stated that Iran is negotiating with China to reach a 25-year cooperation plan. Khamenei expressed support for this and said that reaching an agreement with China is in line with its "Looking East" policy (Radio Farda, 2020).

Iranian Minister of Finance and Economic Affairs Farhad Dejpasand expressed during the second "Belt and Road" International Cooperation Summit Forum in Beijing in May 2019 that he considered Iran's background on the Silk Road. Iran's share in the "Belt and Road" initiative should increase. The "Belt and Road" initiative is very important to Iran, and Iran has been responding to the initiative very well (Tehran Times, 2019).

In 2020, Iranian government spokesman Ali Rabiei said that Iran and China have drafted a 25-year comprehensive cooperation plan. The Iranian cabinet

finally approved the final draft of the 25-year comprehensive cooperation plan between China and Iran. Rouhani said, this cooperation has laid the foundation for Iran and China to participate in infrastructure cooperation. It is also an opportunity for Iran to attract investment in various fields such as industry, tourism, and information technology (Tehran Times, 2020a).

On June 29, 2020, Foreign Ministry spokesperson Abbas Mousavi stated that the cooperation plan between the two countries has not yet been finalized. However, he said that once the agreement is finalized, its contents will be announced. Mousavi refuted the claims that the two sides will conduct new negotiations on the cooperation plan and said that the cooperation plan is in the interests of both countries. On July 5, Iranian Foreign Minister Zarif stated that the long-term comprehensive agreement between Iran and China has no hidden problems (Tehran Times, 2020b).

Kazem Gharibabadi, Iran's ambassador to Vienna and

permanent representative to international organizations, said that the opposition of the United States and its allies shows that the long-term cooperation plan between Iran and China is a "correct" and "wise" decision (Tehran Times, 2020c).

Second, some important Iranian politicians believe that the 25-year cooperation plan is the result of secret negotiations between China and Iran at the top level, betraying Iran's national interests.

On June 27, 2020, Mahmoud Ahmadinejad, the former President of Iran and current member of the Iranian National Affirmation of Interests Committee, delivered a speech criticizing the China-Iran 25-year comprehensive cooperation plan, believing that the cooperation plan harmed Iran's national interest. Ahmadinejad said: "Any agreement signed with a foreign party that does not take into account the needs and wishes of the Iranian people and goes against the interests of the country and the people is invalid, and

the Iranian people will not recognize it.”

On July 5, 2020, Congressman Mohammad-hassan Asfari accused Iranian President Rouhani and Foreign Minister Zarif of concealing the 25-year cooperation plan negotiations from the parliament. On July 8, Congressman Mohamed Reza Sabahjian further accused Rouhani of giving China too many concessions. Another congressman, Mojtaba Zolnouri attacked Zarif from another angle, criticizing Zarif’s diplomatic focus should be to force the United States to return to a comprehensive agreement on the Iranian nuclear issue, rather than seeking a deal with China reach a bilateral cooperation agreement (Ali, 2020).

Ali Motahali is a well-known Iranian political activist who has served as a member of the Iranian parliament for many times. His father is Morteza Motahali, the patriarch of the Islamic Revolution. He was supported by the Iranian people for daring to criticize the internal affairs of Iran. He criticized the Sino-Iranian 25-year

cooperation plan by expressing the legitimacy of Iran's cooperation with China. His statement intensified the Iranian people's prejudice against China, and the "victim psychology" in the Iranian national character was stimulated, which had a negative impact on the China-Iran 25-year cooperation plan.

Abbas Abdi is a well-known reformist political activist in Iran and has an important influence among Iranian enlightened intellectuals. He clearly expressed his opposition to the China-Iran 25-year cooperation plan, and believes that Iran should sign the same agreement with multiple major powers at the same time. If it only signs with China, it will form a great dependence on China.

3.2 Iranian Academic Circles' Perception of the "Belt and Road" Initiative

Iranian academic circles have formed two different and contradictory views on the development of relations with China under the "Belt and Road" initiative.

These two attitudes can be called positive support and doubt. Traditionally, reformists in Iran's political sphere tend to expand their ties with the West, and are skeptical of Eastern powers (especially Russia and China). However, conservatives with a deep anti-Western background believe that Russia and China are potential allies of Iran and can resist the continuous pressure of the United States and promote its anti-hegemonic foreign policy. This article attempts to analyze the cognition of the "Belt and Road" initiative in Iranian academic circles with Iranian universities and think tank scholars as the subject of cognition.

First, Iranian scholars agree with the "Belt and Road" initiative and the 25-year China-Iran cooperation plan to be concluded on this basis.

Professor Bahram Amirahmadian of the University of Tehran believes that today's world is becoming increasingly competitive, and Iran's share of world trade is less than 1%. Therefore, Iran should provide the

necessary political conditions for economic activities. There is no doubt that China's "One Belt, One Road" initiative is extremely attractive, and the Iranian authorities should prepare for joining China's "One Belt, One Road" initiative and formulate some specific plans (Bahram, 2016).

Ali Agha Mohammadi, Khamenei's chief economic adviser, said that given Iran's limited economic options, a sharply devalued currency, and the slim prospects for the United States to lift sanctions, an agreement with China may be for them Provide a lifeline(Farnaz & Steven, 2020).

Second, Iranian scholars believe that Iran, as an important country on the ancient Silk Road and the "Belt and Road", has not received enough attention from China. In addition, due to the Iranian nuclear issue, which has been sanctioned by the international community, China has doubts about cooperation with Iran.

Vali Kaleji, an expert at the Iranian Center for

Strategic Research (CSR), believes that unlike Iran, Pakistan has received considerable attention in the “Belt and Road” initiative. Iran’s status in China’s “One Belt and One Road” initiative is generally limited. Therefore, the Iranian government must act like Pakistan, requesting China to determine an appropriate position for Iran in the “One Belt and One Road” initiative, and provide each Plan to allocate the required budget(Vali, 2016).

Masoud Rezaei, a visiting researcher at the Tehran Middle East Institute for Strategic Studies (CMESS), believes that Iran and China should strengthen cooperation. As the Iranian nuclear issue makes the country’s foreign policy uncertain, China has doubts when it comes to cooperation with Iran. In particular, the cooperation between Iran and India at Chabahar Port and the flagship project of the “Belt and Road” initiative, the China-Pakistan Economic Corridor, constituted a competitive relationship, which aroused dissatisfaction in China. The author believes that Iran occupies an

important position in the "Belt and Road" initiative due to its geo-strategic position, and China and Iran should strengthen communication and cooperation (Masoud, 2016).

The Iranian ambassador to Russia, Mehdi Sanaei, and the associate professor of Tehran University, Jahangir Karami, believe that Iran is one of the main countries on the ancient Silk Road and played an important role in the "Belt and Road" initiative (Mehdi & Jahangir, (2018).

Third, Iranian scholars analyzed the dual impact of China's "Belt and Road" initiative on Iran from the perspectives of geopolitics and geoeconomics. They believed that China's presence in Central Asia brought opportunities for Iran and threatened Iran's influence in the region force. At the same time, they believe that the conditions for China and Iran to reach a 25-year cooperation plan are not yet ripe.

Professor Mohsen Shariatinia and Hamidreza Azizi of Shahid Behshti University in Iran consider Iran as one of

the participating countries of the “Belt and Road” initiative. The realization of the “Belt and Road” initiative has had two impacts on Iran’s geo-economic and political status. On the one hand, the initiative can enhance China’s presence and influence in the political and economic aspects of Iran and its surrounding areas, and create competition between Iran and China. On the other hand, Iran’s participation in the “Belt and Road” initiative will help restore Iran’s domestic economic development and increase its regional influence. Therefore, Iran has fallen into hope and fear for the “Belt and Road” initiative (Mohsen & Hamidreza, 2019).

Hamidreza Azizi, a lecturer at Shahid Beheshti University and a researcher at The Institute for Iran-Eurasia Studies (IRAS), learned from geopolitics From a perspective, China’s “One Belt, One Road” initiative centers on Central Asia and competes economically with Iran in the region (Hamidreza, 2016).

Sadegh Zibakalam, a professor of political science

at the University of Tehran, has a huge influence in Iran. His Instagram account, a popular messaging software in Iran, has 1.03 million followers, while Iranian Foreign Minister Zarif has only 758,000 followers. He believes that the reason why the Iranian people do not support the China-Iran 25-year cooperation plan is that Iran's educated middle class does not trust China and Russia like the government. Compared with China and Russia, the Iranian people have a more favorable impression of European countries. They believe that the government is becoming dependent on China and losing its independence.

Iranian economist Hossein Raghfar said that the China-Iran 25-year cooperation plan may cause Iran to fall into a "debt trap". He believes that China does not regard Iran as a strategic ally, but an important customer. China did not firmly support Iran in the Iran nuclear agreement. On the contrary, it was the party that made the most profit during Iran's sanctions. In addition, he

cited the example of Sri Lanka's 99-year lease of its port to China because it was unable to repay its debts. He believed that China-Iran cooperation would also fall into this debt trap.

3.3 Iranian Non-governmental's Perception of the "Belt and Road" Initiative

First, Iranian industrial and commercial personnel and China-Iran non-governmental friendly exchange groups have a positive perception of the "Belt and Road" initiative.

On January 20, 2016, the President of the Iran-China Friendship Association, Ahad Mohammadi, said in an exclusive interview with China Central Television, President Xi Jinping will visit Iran. We are very happy because this will definitely open up relations between the two countries. At present, international politics and the situation in the Middle East are changing at any time. Therefore, all sectors of Iran are looking forward to President Xi's visit, hoping that we can hold talks with

China on regional issues and bilateral relations, and further deepen our relationship with China (Tehran Times, 2016).

On May 8, 2018, the inaugural meeting of the China-Iran Business Council and the first board meeting were held in Beijing. Hassan Tawana, Chairman of the Iran-Iran Chamber of Commerce in Iran, pointed out in his speech that since the "Belt and Road Initiative" was proposed, the economic ties between China and Iran have been strengthened and bilateral trade cooperation has become increasingly close.

Masoud, director of VAHID REFRIGERATION IND, a well-known manufacturing company in Iran, said: "China's 'One Belt One Road' initiative has brought closer relations between China and Iran, especially when other countries have suspended cooperation with us due to unilateral sanctions by the United States. China's persistence is of great significance to us."

Second, ordinary people in Iran have a negative

perception of the “Belt and Road” or don’t know much about it at all.

Teacher Lu Jin from the Chinese Academy of Social Sciences found through field research that ordinary people in Iran do not know much about the “Belt and Road” initiative (Lu, 2015). Iranian taxi drivers, salespersons, and businessmen all lack understanding of the “Belt and Road” initiative. During Lu Jin’s visit, she found that young Iranians are more concerned about current affairs and obtain international current affairs through mobile phones and the Internet every day. They have a certain understanding of the “Belt and Road”, but other groups know little about the “Belt and Road”. In addition, due to the close trade between China and Iran, a large number of Chinese goods have entered Iran. However, because Iranian importers imported low-priced Chinese goods as shoddy products in pursuit of profits, and the lack of strict supervision by Iranian customs, some of the poorer quality Chinese goods entered the Iranian market,

which harmed the interests of the Iranian people. In addition, Iranian and Western media used this incident to criticize Chinese products and even the "Belt and Road" initiative, which has a negative impact on the perception of the Iranian people.

Third, the Iranian media has reported more on the "Belt and Road" initiative, and the overall attitude is relatively positive, covering a wide range of aspects, including politics, economy, culture, military and many other aspects.

Iran Islamic Republic News Agency (IRNA) is Iran's official news agency and has important influence in Iran. IRNA has 60 branches in Iran and more than 30 offices around the world. In August 2019, IRNA officially launched a Chinese website. From September 2013 to January 2020, IRNA released a total of 689 news related to the "Belt and Road" initiative. IRNA has both agreed and doubted in its news descriptions, showing the Iranian media's dual understanding of the "Belt and Road"

initiative. In addition, the source of the commentary report of IRNA is mainly from Iran's domestic news, supplemented by foreign news such as Europe and the United States. The Chinese news is the least. This reflects that the Iranian media sector has less communication with China and also shows China's "Belt and Road" initiative. The external publicity needs to be strengthened.

From September 2013 to October 2018, there were 34 reports on the "Belt and Road" initiative in the Tehran Times and Mehr News Agency. The sources reported by the two major news agencies are mainly Iranian officials and foreign sources such as Europe and the United States. There are only two pieces of news from Chinese officials, showing that communication between Iran and the Chinese media needs to be strengthened. Regarding the reports on the impact of the two major newsletters on the "Belt and Road" initiative, except for the two articles expressing a neutral position, they all agree and support

the initiative.

4. Factors Influencing Iran's Perception of the "Belt and Road" Initiative

4.1 Iran's Mentality of being a Great Power and the Mentality of Victims

Jervis believes that history is an important source of cognition for decision makers, but due to the subjectivity of decision makers, the application of historical experience is not so profound, leading to false cognition (Jervis, 2017). He proposed that the historical analogy of decision makers would become a burden due to human cognitive limitations, which would have a misleading effect, and would forcefully link some substantially different real and historical events together, resulting in major perceptual errors.

The Iranians once established the world's earliest empire, the Persian Empire, and created a splendid civilization. However, after entering modern times, it has continued to decline and suffered aggression from

Western powers. In modern times, Iran has been colonized by Britain and Russia, and its sovereignty has been severely violated. After Iran discovered oil resources, Western countries even launched fierce competition for it. After World War II, Iran and Saudi Arabia became the two major allies of the United States to maintain its influence in the Middle East. After the Islamic Revolution, Iran finally embarked on an independent development path. However, due to its revolutionary leader Khomeini's foreign policy of "no East, no West, only Islam", it fell into a situation of isolation in the international community.

The history of Iran includes the glorious history of the Persian Empire, as well as the history of foreign invasions and modern humiliation. The consequences of its political psychology are the two cognitive, emotional and attitude modes of the mentality of a great power and the psychology of the victims, which are manifested as pride and humiliation. The national psychology of

pride and self-confidence, the cognitive characteristics of being overly sensitive to external threats and exaggerating threats, the negative emotions and attitudes toward power, and the psychological characteristics of identification and sympathy for the weak who resist the power(Jin, 2011). Iran's position and attitude on issues involving nuclear disputes and the international system are, to a large extent, an external manifestation of its special national psychology.

Since China first proposed the "Belt and Road" initiative in 2013, Iran, as a major Silk Road country, has shown strong interest in it, because Iran itself played an important role on the ancient Silk Road. This initiative has awakened Iran's Historical memory. However, due to the two completely different mental models of Iran's mentality of a major power and the mentality of victims, Iran's perception of the "Belt and Road" initiative is divergent.

4.2 Iran's Position on the Ancient Silk Road

Historically, the exchange between Iran and China began in the late 2nd century BC. On the Silk Road, the two civilizations opened a long history of exchanges. Iranians mainly play the role of intermediary in East-West trade. In addition to trade exchanges, Manichaeism and Persian music have also entered China, and many Chinese arts have also entered Iran, which has promoted the economic and cultural exchanges between the two countries. The ties between the two countries were particularly close in the 13th century, when the Mongol Empire ruled most of the Eurasian continent. However, since the 15th century, the land route of the Silk Road gradually lost its advantage and was replaced by maritime trade routes. This shift pushed Iran to the brink of global trade.

The “Belt and Road” initiative can restore Iran’s historical status as a bridge between East and West. Among the six corridors of the “Belt and Road” initiative, one passes through Iran, which helps Iran to restore its

historical position in global trade to a certain extent. In addition, this initiative is considered a strategic opportunity for Iran's economy and development. Due to the long-term sanctions imposed by the United States on Iran, it is difficult for Iran to absorb foreign funds, the domestic economy is sluggish, and the people's lives are difficult. Iran must accelerate its economic development to meet the needs of the domestic people in production and life and maintain social stability.

Since the Islamic Revolution in 1979, Iran's share of global trade has been greatly reduced due to long-term international sanctions. China is one of Iran's important options for attracting international funds to promote economic development. China is the most important buyer of Iranian oil, accounting for about one-third of Iranian oil exports. China's huge demand for energy has led to the establishment of close economic ties with Iran. China is not only a major importer of Iranian energy, but also a major export market for Iranian non-oil

commodities. In 2016, about 21% of Iran's total exports were sold to the Chinese market, and about 30% of Iran's total foreign trade was conducted with Beijing.

Under the "One Belt One Road" initiative, energy and infrastructure investment are important areas of cooperation between China and countries along the route. China has always been one of Iran's major foreign investors. China's investment involves various sectors ranging from energy to transportation. China has invested in a number of energy projects in Iran, including the South Pars gas field and the Abadan refinery.

4.3 The Role of "One Belt One Road"

The "Belt and Road" initiative is an important driving force for Iran to improve its geopolitical and economic status. Under the liberal international order led by the United States, Iran, North Korea, Cuba and other countries have been subject to the most severe international sanctions for many years, and their freedom of movement internationally has also been restricted.

Therefore, Iran's participation in the "Belt and Road" initiative can use its cooperation with China to accelerate economic development while actively integrating into the international community.

Iran has connections with Central and South Asia, the Middle East and the Caucasus. The aforementioned regions, especially South Asia and the Middle East, are among the poorest and unstable regions in the world. For example, Afghanistan and Pakistan, with a total population of approximately 220 million, have slow economic development and lack of social stability. For decades, these two countries have not received any substantial external investment, which is one of the reasons for their underdevelopment. The economic backwardness and social unrest in Afghanistan have led to a large number of refugees fleeing to Iran, making Iran one of the countries with the largest number of refugees in the world. In addition, due to its weak national governance capabilities, Afghanistan has become an

important center for drug production and trade.

The “Belt and Road” initiative helps reduce poverty and instability in the surrounding areas of Iran. In recent years, China has become the most important investor and major trading partner of Iran’s neighboring countries. First, China is an important trading partner and investor in Central Asia and Afghanistan. Second, China is an important energy partner of the Gulf countries. Finally, through the “China-Pakistan Economic Corridor” plan, China has promoted Pakistan’s economic development and social stability.

5. Policy Recommendations to Deepen Iran’s benign Awareness of the “Belt and Road” Initiative

5.1 Pay Attention to the Study of Iran’s Internal Affairs

There are two forces in the Iranian political circle, reformers and conservatives, and the two sides have different political opinions and policies. The reformers are pro-Western, while the conservatives advocate “looking

eastward". The two factions compete fiercely to seize power from the government, resulting in political instability in Iran.

From 1997 to 2005, reformist Khatami served as president. Khatami advocates dialogue among civilizations internationally, and develops the domestic economy by strengthening ties with the international community. However, during his tenure, Khatami suffered strong opposition from conservatives, the West gave up its support, and the split within the reformists. The reformers headed by Khatami ultimately failed to achieve their expected goals.

From 2005 to 2013, Ahmadinejad, who was a conservative, became the president of Iran. After Ahmadinejad came to power, he vigorously confronted Western countries headed by the United States and pursued a policy of "looking eastward", which aroused strong dissatisfaction among reformers. Ahmadinejad's break with the West led to Iran's isolation in the

international community, and therefore affected his reputation in Iran's political and religious circles, and even Khamenei expressed dissatisfaction with him. Therefore, the reformists took this opportunity to impeach Ahmadinejad, causing political chaos in Iran. Eventually, the reformists headed by Rouhani came to power in 2013 and began to adjust the foreign policy of Ahmadinejad's period and vigorously develop the domestic economy.

From the above analysis, it can be seen that the political situation in Iran has been in a state of instability due to the mutual intrusion between reformers and conservatives. The changes in Iran's domestic political power have had an important impact on its foreign policy. Although the reformists coming to power will strengthen cooperation with Western countries such as Europe, it does not mean that they will oppose cooperation with China. Conservatives' strong repulsion of the West will cause Iran to suffer international sanctions and create

certain obstacles to the cooperation between China and Iran.

The political stability of Iran needs to be consolidated by the development of the domestic economy. Rouhani has worked hard to reconcile with the international community since he came to power, and finally reached the Iran nuclear agreement in 2016, laying a good external environment for Iran's economic development. At the same time, Iran's participation in the "Belt and Road" initiative will also help attract Chinese investment and cooperate in the construction of infrastructure, which has a huge boost to Iran's economy. For China, any political faction is welcome as long as it maintains Iran's political stability and promotes economic development. China should strengthen its observation and research on Iran's political situation in order to further develop cooperation with Iran, and at the same time lay a foundation for Iran to develop a good understanding of China's "One Belt, One Road" initiative.

5.2 Enhancing Awareness of Iranian Society

Iran is a diverse society, so we must understand Iranian society from multiple angles. Regardless of internal affairs or diplomacy, there are obvious differences in the opinions of all sectors of Iranian society. With voters paying more and more attention to presidential and parliamentary elections, Iran's existing social differences may rise to the height of the country's political development. This requires us to grasp Iranian information from multiple levels and perspectives. This is one of the key factors for the success of China's Iraq policy. If only relying on a single source of information to formulate a policy toward Iran, China's Iranian diplomacy may be difficult to proceed smoothly.

The will of the people plays an important role in determining the direction of Iran's development, so special attention must be paid to the ideological tendencies of the Iranian people. First, Iran's (Persian) national spirit is very prominent. The Iranian people are

national rejuvenation and national rise. China should pay more attention to the symbol of Iran before the Islamic era, which can win more friendly rewards from Iran.

6. Conclusion

As a major country in the Middle East, Iran's awareness of the "Belt and Road" initiative can reflect the overall perception of the Middle East countries to a certain extent. In response to Iran's different perceptions of the "Belt and Road" initiative, China should take measures to strengthen the benign perceptions of Middle Eastern countries.

First, China should strengthen public diplomacy. With the outbreak of drastic changes in the Middle East in 2011, important changes have taken place in the situation in the Middle East. China should enrich and innovate diplomatic concepts and methods on the basis of consolidating the original government diplomacy and head diplomacy. China has strengthened its public diplomacy. By providing international public products to

Middle Eastern countries, it not only spreads China's good image, but also helps to enhance the people's good perception of China in the Middle East. For example, China's dispatch of medical teams, agricultural experts, and sports coaches to Middle Eastern countries has played an important role in promoting local economic and social development.

Second, China should strengthen international dissemination of the “Belt and Road” initiative. Since the 21st century, with the rise of the Internet, international communication, including traditional media and new media, has played a major role in international relations. However, China's international communication effectiveness with Middle Eastern countries is still low, and the awareness and influence of various communication channels in Middle Eastern countries are generally not high. Based on the above analysis of reports on the “Belt and Road” initiative by the media of Iran, Egypt, and Saudi Arabia, it can be seen that the main sources of news reports in the

Middle Eastern countries, it not only spreads China's good image, but also helps to enhance the people's good perception of China in the Middle East. For example, China's dispatch of medical teams, agricultural experts, and sports coaches to Middle Eastern countries has played an important role in promoting local economic and social development.

Second, China should strengthen international dissemination of the "Belt and Road" initiative. Since the 21st century, with the rise of the Internet, international communication, including traditional media and new media, has played a major role in international relations. However, China's international communication effectiveness with Middle Eastern countries is still low, and the awareness and influence of various communication channels in Middle Eastern countries are generally not high. Based on the above analysis of reports on the "Belt and Road" initiative by the media of Iran, Egypt, and Saudi Arabia, it can be seen that the main sources of news reports in the

three countries are still Western countries represented by Europe and the United States, and they do not pay enough attention to China's information sources. "Speak early, speak more, and explain the vernacular" put forward by Chinese Vice Foreign Minister Fu Ying is an important reference for strengthening China's international communication in the Middle East. "Speaking early" means that China should pay attention to timeliness when targeting international communications in the Middle East, seize news reports as soon as possible, and avoid being disadvantaged in the Western-dominated international public opinion environment. "Talking more" means that China's international communication must be repeated through multiple channels and different media to increase the influence of communication. "Explain the vernacular" means that China must fully consider the information needs of different groups such as the political, academic, and non-governmental communities in the Middle East, and strengthen the docking of

discourse in different contexts.

Third, master the means and methods of cross-cultural communication, and adjust the method of communication according to the audience. First, there are different countries, sects and ethnic groups in the Middle East, and they have different expectations and positions on the "Belt and Road" initiative. China should strengthen cooperation with regional powers and countries friendly to China, give full play to the regional advantages of these countries, and strengthen strategic communication in the Middle East. Second, when China promotes the "Belt and Road" initiative to Middle Eastern countries, it should focus on young audiences. The "Arab Spring" movement that broke out in the Middle East in 2011 was the linkage of young people in the region through new media, which led to regime changes in many countries, demonstrating the important role of young groups. China's communication in the Middle East has long paid attention to elite groups such

as academics and political circles, and has not paid enough attention to non-governmental groups mainly composed of young audiences. Finally, China and Middle Eastern countries belong to different cultural systems. In order to prevent errors in communication, effective communication paths should be established to be close to the cultural identity, ideology and behavior of the target country, and to understand and meet the needs of local audiences.

References:

- Ali A. (2020). *Strategic Partnership Agreement With China Represents Lifeline for Iran*. Retrieved from <https://agsiw.org/strategic-partnership-agreement-with-china-represents-lifeline-for-iran/>
- Alexander Winter, translated by Qin Yaqing. (2000). *Social Theory of International Politics*. Shanghai: Shanghai People's Publishing House, 2000 edition.
- Bahram A. (2016). *Diverse Perspectives on Iran's Future Status in One Belt, One Road Initiative*. Retrieved

from <http://iras.ir/en/doc/note/1749/diverse-perspectives-on-iran-s-future-status-in-one-belt-road-initiative>

Farnaz F. & Steven L. (2020). Defying U.S., China and Iran Near Trade and Military Partnership. *New York Times*. Retrieved from <https://www.nytimes.com/2020/07/11/world/asia/china-iran-trade-military-deal.html>

Gao C. (2018). Iran Protests: What's China's Stance?. *The Diplomat*. Retrieved from <https://thediplomat.com/2018/01/iran-protests-whats-chinas-stance/>

Hamidreza A. (2016). *Central Asia at the Heart of One Belt, One Road Initiative*. The Institute for Iran-Eurasia Studies. Retrieved from <http://iras.ir/en/doc/article/1792/central-asia-at-the-heart-of-one-belt-road-initiative>

He Hua. (2009). *Cognitive Psychology from a New Perspective*. Beijing: Science Press, 2009 Edition.

Jin, L. (2011). Iran's "Historical Burden" and Its Foreign

Policy, *Contemporary International Relations*, 6, 23-28.

Jervis, R. (2017). *Perception and Misperception in International Politics*. Princeton: Princeton University Press.

Liang Ningjian. (2014) *Contemporary Cognitive Psychology*, Shanghai: Shanghai Education Press, 2014 edition.

Lu, J. (2015). China Iranian Cooperation in History and Modern Times: an Explanation Based on Iranian Views of “The Belt and Road” Initiative. *West Asia and Africa*, 6, 53-69.

Masoud R. (2016). *Iran, China Need to Take More Steps to Expand Ties*. Eurasia Review. Retrieved from <https://www.eurasiareview.com/21092016-iran-china-need-to-take-more-steps-to-expand-ties-analysis/>

Mehdi S. & Jahangir K. (2018). *Iran and Economic Cooperation: From Atlantic to Pacific*. The Institute for Iran-Eurasia Studies. Retrieved from <http://iras.ir/en/doc/article/3783/iran-and-economic-cooperation-from-atlantic-to-pacific>

- Mohsen S. & Hamidreza A. (2019). Iran and the Belt and Road Initiative: Amid Hope and Fear. *Journal of Contemporary China*, 28(120), 984–994.
- Radio Farda. (2020). *Iranian President and his Deputy Praise 25-Year Contract with China*. Retrieved from <https://en.radiofarda.com/a/iranian-and-his-deputy-praise-25-year-contract-with-china/30870703.html>
- Robert Jervis. (2003). *Perception and Misperception in International Politics*, (translated by Qin Yaqing), Beijing: World Knowledge Publishing House, 2003 edition.
- Tehran Times. (2016). *China's "Belt and Road" initiative has received much attention in Iran*. Retrieved from <https://www.tehrantimes.com/news/252399/China-s-Belt-and-Road-initiative-has-received-much-attention>
- Tehran Times. (2019). *Iran's share of One Belt, One Road initiative should rise*. Retrieved from

<https://www.tehrantimes.com/news/435110/Iran-s-share-of-One-Belt-One-Road-initiative-should-rise>

Tehran Times. (2020a). *Iran-China 25-year comprehensive plan for co-op proves failure of efforts to isolate Iran: government*. Retrieved from

<https://www.tehrantimes.com/news/449174/Iran-China-25-year-comprehensive-plan-for-co-op-proves-failure>

Tehran Times. (2020b). *Cooperation with China will empower Iran: Carleton University professor*.

Retrieved from <https://www.tehrantimes.com/news/450083/Cooperation-with-China-will-empower-Iran-Carleton-University>

Tehran Times. (2020c). *Envoy calls Iran-China long term cooperation a wise decision*. Retrieved from

<https://www.tehrantimes.com/news/450177/Envoy-calls-Iran-China-long-term-cooperation-a-wise-decision>

Vali K. (2016). *Pakistan Gets the Better of Iran on One*

Belt, One Road Initiative. The Institute for Iran-Eurasia
Studies. Retrieved from <http://iras.ir/en/doc/note/1765/pakistan-gets-the-better-of-iran-on-one-belt-road-initiative>

Characteristic of Chinese Serial Verb Construction and Its Thai Equivalent

Teeraparp Predeepoch

School of Sinology, Mae Fah Luang University

333 Moo 1 Thasud Muang Chiangrai 57100

Email: Teeraparp.pre@mfu.ac.th Tel: 06-4406-5977

(received 4 March, 2021) (revised 31 May, 2021) (accepted 7 June, 2021)

Abstract

This article aims to present the characteristics of serial verb construction in Chinese, and to compare its equivalent in Thai, including number of serial verbs within a sentence, relationship of serial verbs and auxiliary word “zhe” (着), and use of directional serial verbs, those can be concluded as: 1) there are 2-5 verbs can be linked in one sentence. 2) the auxiliary word “zhe” (着) must be placed between the 1st and the 2nd verbs in case the serial verbs are intransitive verbs, vice versa for transitive serial verbs, there are both the case of “zhe” (着) is needed and unneeded. 3) the directional serial verbs those come together with noun (location), the 2nd

directional verb can be placed on 2 positions: after noun (location) or at the end of sentence. When all the cases above are brought to compare with the equivalents in Thai, the results are: 1) there are 2-5 verbs can be linked in one sentence in Thai as well. 2) there is no any auxiliary word in Thai is needed to be added between serial verbs as “zhe” does in Chinese. 3) the directional serial verbs those come together with noun (location) in Thai, the 2nd directional verb can be only placed after noun (location) while there 2 positions are possible in Chinese.

Keywords: serial verb construction; Chinese; Thai; comparison

คุณลักษณะการเรียงกันของคำกริยาในภาษาจีนและการ เทียบเคียงลักษณะเดียวกันกับภาษาไทย

ธีรภาพ ปริดีพจน์¹

สำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย 57100

อีเมล teeraparp.pre@mfu.ac.th โทรศัพท์ 06-4406-5977

วันรับบทความ 4 มีนาคม 2564 วันแก้ไขบทความ 31 พฤษภาคม 2564

วันรับตีพิมพ์บทความ 7 มิถุนายน 2564

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอคุณลักษณะต่าง ๆ ของการเรียงกันของคำกริยาในภาษาจีน และการเทียบเคียงกับลักษณะเดียวกันในภาษาไทย ประกอบด้วยจำนวนของคำกริยาที่เรียงกันใน 1 ประโยค ความสัมพันธ์ของกริยาที่เรียงกันกับคำช่วยกริยา “zhe” (着) และการเรียงกันของคำกริยาบอกทิศทาง ซึ่งสามารถสรุปลักษณะเด่นๆ ได้ดังนี้ 1) ใน 1 ประโยคสามารถมีคำกริยาเรียงกันได้ตั้งแต่ 2-5 คำ 2) การใช้กลุ่มคำกริยาที่แสดงถึงการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวกับส่วนต่างๆ ของร่างกาย หรือกริยาแสดงความต่อเนื่องในลักษณะเรียงกันนั้น หากเป็นอกรรมกริยา ต้องมีคำช่วยกริยา “zhe” (着) เชื่อมระหว่างกริยาตัวที่หนึ่งและตัวที่สอง แต่หากเป็นสกรรมกริยาจะมีทั้งกรณีที่ต้องมีและไม่ต้องมี “zhe” (着) มาเชื่อม 3)

---

¹ อาจารย์ประจำ สำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

การเรียงกันของคำกริยาบอกทิศทางในภาษาจีนที่มีคำนามบอกสถานที่ร่วมด้วย สามารถวางกริยาบอกทิศทางตัวที่สองได้ 2 ตำแหน่ง คือ หลังคำนามบอกสถานที่ และท้ายประโยค เมื่อนำคุณลักษณะเหล่านี้มาเทียบเคียงกับลักษณะเดียวกันในภาษาไทย พบว่ากรณีที่ 1) ใน 1 ประโยค ทั้งภาษาจีนและภาษาไทยสามารถมีคำกริยาเรียงกันได้ตั้งแต่ 2-5 คำ 2) การเรียงกันของคำกริยาที่แสดงความต่อเนื่องในภาษาไทยนั้นสามารถนำมาเรียงติดกันได้โดยไม่ต้องมีคำช่วยกริยาใดมาเชื่อมเหมือนเช่นในภาษาจีน และ 3) การเรียงกันของคำกริยาบอกทิศทางในภาษาจีนที่มีคำนามบอกสถานที่ร่วมด้วยนั้น คำกริยาบอกทิศทางตัวที่สองสามารถวางได้ 2 ตำแหน่ง แต่ในภาษาไทยวางได้เพียงตำแหน่งเดียว คือ หลังคำนามบอกสถานที่เท่านั้น

คำสำคัญ การเรียงกันของคำกริยา ภาษาจีน ภาษาไทย การเทียบเคียง

1. บทนำ

โดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงกริยาเรียง ในภาษาจีนจะถูกจัดให้อยู่ในหมวดของวากยสัมพันธ์หรือไวยากรณ์ระดับประโยค ซึ่งในภาษาจีนเรียกว่า “lian dong ju (连动句 หรือประโยคกริยาเรียง)” แต่ไม่ค่อยมีการวิเคราะห์ในระดับหน่วยสร้าง ซึ่งหากมองกริยาเรียงในระดับหน่วยสร้าง ควรเรียกว่า “dongci lianyong (动词连用)” หมายถึงการใช้คำกริยาในลักษณะเรียงกัน” บทความนี้จึงนำวลี “动词连用” ไปสืบค้นใน China National Knowledge Infrastructure

(CNKI) พบบทความเพียง 1 ฉบับที่ใช้วลี “动词连用” (dongci lianyong) คือ การศึกษาการเรียงกันของคำกริยาช่วยในมิติภาษาศาสตร์ปริชาน (Yang Limei, 2020) ซึ่งเป็นการศึกษาเมื่อมีกริยาช่วย 2 ตัวปรากฏร่วมกัน ตัวใดควรอยู่ก่อนหรืออยู่หลัง และสื่อความหมายในลักษณะใด ในทางกลับกันเมื่อสืบค้นด้วยคำว่า “lian dong ju” (连动句) พบว่ามีบทความจำนวนมาก ทั้งนี้ การเรียกชื่อต่างกันย่อมสื่อถึงมุมมองที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ผลงานการศึกษาเกี่ยวกับการเรียงกันของคำกริยานั้น ยังมีจำนวนน้อย โดยเฉพาะการนำมาเทียบเคียงกับลักษณะเดียวกันในภาษาไทย ซึ่งทั้งสองภาษามีการใช้กริยาลักษณะนี้แตกต่างกันอยู่ไม่น้อย เพราะภาษาไทยมีโครงสร้างแตกกิ่งไปทางขวา (สุรสา สุขก้อน, 2557) ส่วนภาษาจีนมีโครงสร้างแตกกิ่งไปทางซ้าย (Chen Junguang, 2013 : 40) ด้วยเหตุนี้ บทความนี้จึงขอนำเสนอการใช้คำกริยาในลักษณะเรียงกันของภาษาจีน “动词连用” (dongci lianyong) ใน 3 มิติดังต่อไปนี้ คือ 1) จำนวนคำของกริยาที่เรียงกันใน 1 ประโยค 2) โครงสร้างของกริยาที่เรียงสำหรับการสื่อความหมายประเภทต่างๆ และ 3) คำกริยาประเภทใดบ้างที่สามารถนำมาเรียงกันได้ จากนั้นจะเทียบเคียงกับการใช้กริยาที่เรียงกันในภาษาไทย เพื่อสะท้อนความเหมือนและความต่างของทั้งสองภาษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้เรียนชาวไทยที่ศึกษาภาษาจีน และ ผู้เรียนชาวจีนที่ศึกษาภาษาไทย

2. การเรียงกันของคำกริยาในภาษาจีน

Kong Mengjuan (2019) วิเคราะห์รูปแบบของประโยคกริยาเรียงและการเรียนการสอนประโยคกริยาเรียงในฐานะภาษาต่างประเทศ และได้จำแนกรูปแบบประโยคกริยาเรียงออกเป็น 7 ลักษณะ ได้แก่ 1) กริยาภาคแสดงในประโยคต้องการกรรมหรือไม่ 2) $V_1 + \text{着} (\text{了}/\text{过}) + V_2$ 3) $V_1 + \text{着} + V_2 + \text{着}$ 4) $V_1 + \text{着} + V_2$ 5) $V_1 + \text{了}/\text{过} + V_2$ 6) $V_1 + \text{不}/\text{没有} + V_2$ 7) $V_1 (\text{有}) + N/V_2$ ซึ่งเป็นการนำเสนอในมุมมองของโครงสร้างประโยคของกริยาเรียง แต่ไม่ได้กล่าวถึงในแง่จำนวนของคำกริยาที่สามารถเรียงกันได้ ใน 1 ประโยคที่สำคัญเมื่อเทียบเคียงกับภาษาไทยแล้วจะเหมือนหรือต่างกันอย่างไร เป็นสิ่งที่บทความนี้ต้องการอภิปรายและนำเสนอ

2.1 จำนวนคำกริยาที่เรียงกันได้ ใน 1 ประโยค

การเรียงกันของคำกริยาใน 1 ประโยคหรือกริยาเรียงนั้นต้องไม่มีคำสันธานมาเชื่อมระหว่างคำกริยา (Zhu Dexi, 2000 : 140) เมื่อวิเคราะห์ตามคำนิยามของ Zhu Dexi พบว่าใน 1 ประโยคสามารถมีกริยาเรียงกันสูงสุดได้ถึง 5 คำด้วยกัน ซึ่งใน 1 ประโยคจะมีกริยาเรียงมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการสื่อสารของผู้พูดหรือชนิดของคำกริยา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1) การเรียงกันของคำกริยา 2 ตัว เช่น

我喜欢 V_1 游泳 V_2 。(ฉันชอบว่ายน้ำ)

他想 V_1 睡觉 V_2 。(เขาอยากนอน)

我会 V_1 说 V_2 汉语。(ฉันพูดภาษาจีนเป็น)

你应该 V_1 照顾 V_2 她。(คุณควรจะดูแลเขา)

我们去 V_1 看 V_2 电影。(พวกเราไปดูหนัง)

เนื่องจากคำกริยาในภาษาจีนไม่สามารถเติมปัจจัยบางประการแล้วทำให้เปลี่ยนไปเป็นคำชนิดอื่นได้ อย่างเช่น การเติมคำว่า “การ” ในภาษาไทย หรือ การเติม “-ing” ในภาษาอังกฤษสามารถทำให้คำกริยากลายเป็นคำนามได้ ดังนั้น การพิจารณาว่าคำกริยาในประโยคนั้นเป็นกริยาเรียงหรือไม่ จึงต้องดูที่ความหมายของทั้งประโยค เช่น

他们重视锻炼身体。(พวกเขาให้ความสำคัญกับการออกกำลังกาย)

จากประโยคข้างบนนี้ หากมองในมิติของคำศัพท์ ทั้งคำว่า “重视” (ให้ความสำคัญ เน้น) และคำว่า “锻炼” (ออกกำลังกาย ฝึกฝน) เป็นคำกริยาทั้งคู่ แต่หากพิจารณาในมิติของประโยค คำว่า “锻炼” ที่ปรากฏในประโยคนี้นี้จะไม่ใช่คำกริยา แต่เป็นคำนาม เพราะตามหลังคำกริยา “重视” ซึ่งเป็นกริยาเว่ยปิน (谓宾动词)² และทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค โดยการเข้าคู่กับคำว่า “身体” รวมกันเป็นกริยาวลี “锻炼身体” นอกจากนี้เวลาอ่านควรต้องเว้นจังหวะเล็กน้อยระหว่างคำว่า “重视” และ “锻炼身体” กรณีแบบนี้พบเห็น

---

² กริยาเว่ยปิน (谓宾动词) คือ คำกริยาที่ต้องการกรรมที่เป็นคำกริยา (Liu Yuehua, 2001:155)

ได้ทั่วไป ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างเพิ่มเติมเพื่อให้เห็นภาพมากยิ่งขึ้น
เช่น

他们答应给予帮助。(พวกเขารับปากจะให้การช่วยเหลือ)

我们正在跟对方进行谈判。(พวกเรากำลังดำเนินการเจรจา
กับฝ่ายตรงข้าม)

发现有损坏时, 应及时予以修理。(เมื่อพบว่าชำรุด ควร
ต้องทำการซ่อมแซมทันที)

โดยปกติ คำว่า “帮助” (ช่วยเหลือ) “谈判” (เจรจา) “修理”
” (ซ่อมแซม) ล้วนเป็นคำกริยาทั้งสิ้น แต่ ณ ที่นี้ ล้วนทำหน้าที่เป็น
กรรมของประโยค แปลเป็นภาษาไทยมักมีคำว่า “การ” นำหน้า
กลายเป็น (การช่วยเหลือ) (การเจรจา) และ (การซ่อมแซม) เนื่องจาก
ตามหลังกริยาเว่ยปิ่น (谓宾动词) “给予” (ให้) “进行” (ดำเนิน) “
予以” (ทำ/ให้)

2) การเรียงกันของคำกริยา 3 ตัว เช่น

他们要 V₁ 去 V₂ 玩儿 V₃。(พวกเขาจะไปเที่ยว)

他们喜欢 V₁ 打电话 V₂ 聊天儿 V₃。(พวกเขาชอบโทรศัพท์คุย
กัน)

我已经帮 V₁ 你买 V₂ 来 V₃ 了。(ฉันซื้อมาให้เธอแล้ว)

明天你能 V₁ 来 V₂ 看 V₃ 我吗? (พรุ่งนี้เธอมาเยี่ยมฉันได้ไหม)

3) การเรียงกันของคำกริยา 4 ตัว เช่น

你要 V₁ 记得 V₂ 过来 V₃ 帮忙 V₄。(เธอต้องอย่าลืมมาช่วยกันนะ)

我想 V_1 要 V_2 回去 V_3 看 V_4 一下儿。(ฉันอยากจะกลับไปดูสัก
หน่อย)

4) การเรียงกันของคำกริยา 5 ตัว เช่น

我觉得 V_1 应该 V_2 要 V_3 去 V_4 试试 V_5 。(ฉันคิดว่าควรจะไป
ลองดู)

你认为 V_1 应该 V_2 要 V_3 过去 V_4 打听 V_5 一下儿吗? (คุณเห็น
ว่าควรจะไปถามไถ่สักหน่อยไหม)

你不要 V_1 忘记 V_2 过来 V_3 帮忙 V_4 打扫卫生 V_5 。(เธออย่าลืม
มาช่วยกันทำความสะอาดนะ)

จากการจำแนกการเรียงกันของคำกริยาตามจำนวนของ
คำกริยาในประโยค ทำให้ทราบว่าคำกริยาขยายมักจะเป็นกริยาช่วย

2.2 ความสัมพันธ์ของคำช่วยกริยา “着” กับการเรียงกันของ คำกริยา

การเรียงกันของคำกริยาในภาษาจีนบางกรณีจำเป็นต้องมีคำ
ช่วยกริยา “着” (อยู่) มาเชื่อม คำกริยาเหล่านั้นจึงจะสามารถเรียง
กันได้ Ma Xiaodi (2019 : 5) กล่าวว่า “ $V_1 + \text{着} + V_2$ ” เป็นลักษณะ
เด่นอย่างหนึ่งของประโยคกริยาเรียง และผู้เรียนภาษาจีน
ชาวต่างชาติมักสับสนกับประโยคความรวม “一边……一边……” แต่
ไม่ได้ให้คำอธิบายถึงหลักหรือกฎเกณฑ์ที่ต้องมีคำช่วยกริยา “着”
(กำลัง/อยู่) มาช่วย หรือช่วยอย่างไร เพราะไม่ใช่คำกริยาทุกประเภท
ที่ต้องมี “着” (อยู่) มาช่วย ดังนั้น หากเป็นการนำเสนอข้อมูลเพื่อ

ผู้เรียนภาษาจีนที่เป็นชาวต่างชาติ การอธิบายถึงหลักหรือกฎเกณฑ์ของการใช้ “着” (กำลัง/อยู่) กับการเรียงกันของคำกริยา จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถใช้ได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

โครงสร้างการเรียงกันของคำกริยาที่มี “着” (อยู่) เป็นตัวช่วยนั้น หากจำแนกตามการสื่อความหมาย หรือในมิติของอรรถศาสตร์ จะถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่สื่อความหมายถึงรูปแบบหรือวิธีการของการกระทำ เช่น

我躺着看电视。(ฉันนอนดูโทรทัศน์)

他走着听电话。(เขาเดินคุยโทรศัพท์)

ซึ่งประโยคข้างต้น หากไม่มีคำช่วยกริยา “着” (อยู่) คำกริยาในประโยคจะไม่สามารถนำมาเรียงกันได้ หรือจะกลายเป็นประโยคที่ผิด เช่น

* 我躺看电视。

* 他走听电话。

จากตัวอย่างของคำกริยาที่ใช้คู่กับคำช่วยกริยา “着” (อยู่) ทำให้ทราบว่าคำกริยาที่ต้องการ “着” (อยู่) มาช่วยนั้นเป็นกลุ่มคำกริยาที่แสดงถึงการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวกับส่วนต่างๆ ของร่างกาย หรือกริยาแสดงความต่อเนื่องได้ ซึ่งมีทั้งกรรมกริยา และสกรรมกริยา

หากเป็นกรรมกริยา เช่น 走(เดิน)、跑(วิ่ง)、跳(กระโดด)、坐(นั่ง)、站(ยืน)、躺(นอน)、睡(นอน)、蹲(นั่งยองๆ)、趴(พุบหมอบ) จำเป็นต้องมีคำช่วยกริยามาเชื่อมระหว่างกริยาตัวที่หนึ่งและ

ตัวที่สอง มิเช่นนั้นโครงสร้างการเรียงกันของคำกริยาจะผิดพลาดหลัก
ไวยากรณ์ เช่น

我坐着休息。* 我坐休息。

ฉันนั่งพักผ่อน

我蹲着洗衣服。* 我蹲洗衣服。

ฉันนั่ง (ยองๆ) ซักผ้า

แต่หากเป็นสกรรรมกริยา เช่น 吃(กิน)、喝(ดื่ม)、听(ฟัง)、说(พูด)、读(อ่าน)、写(เขียน)、戴(สวม ใส่)、穿(สวม ใส่)、盖(ห่มคลุม)、举(ยก)、靠(พิง)、指(ชี้)、扭(บิด)、打(ตี เล่น)、踢(เตะ)、踩(เหยียบ)、搬(ขนย้าย)、捏(บีบ ปั่น)、扶(จับ ประคอง)、拥抱(โอบกอด) จะมีโครงสร้างการเรียงกันของคำกริยา 2 ลักษณะ ได้แก่

ลักษณะที่ 1 จะมีคำช่วยกริยา “着” (อยู่) หรือไม่ก็ได้ แต่มี “着” (อยู่) ประโยคจะสมบูรณ์มากกว่า สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ ต้องใช้มิติของอรรถศาสตร์มาตัดสิน โดยหากกริยาตัวที่หนึ่งสื่อถึงวิธีการหรือสภาพของกริยาตัวที่สอง จะมีคำช่วยกริยา “着” (อยู่) หรือไม่ก็ได้ เช่น

我戴着眼镜看书。หรือ 我戴眼镜看书。

ฉันใส่แว่นอ่านหนังสือ (สื่อถึงวิธีการ)

他盖着被子睡觉。หรือ 他盖被子睡觉。

เขาห่มผ้านอน (สื่อถึงสภาพ)

ลักษณะที่ 2 จำเป็นต้องมีคำช่วยกริยา “着” (อยู่) เพราะการเรียงกันของคำกริยาเหล่านั้นสื่อถึงการกระทำสองอย่างเกิดขึ้น

หรือดำเนินไปในเวลาเดียวกันโดยมีประธานหรือผู้กระทำคนเดียว ไม่มีคำสันธานเชื่อมระหว่างกริยาทั้งสอง และไม่มีเครื่องหมายวรรคตอนคั่นเพื่อแบ่งการกระทำเป็น 2 อนุประโยค เช่น

我正在喝着咖啡看电视剧。(โครงสร้างคำกริยาที่เรียงกัน)

ฉันกำลังดื่มกาแฟไปด้วย ดูละครไปด้วย

那些姑娘们都在唱着歌采茶。(กริยาเรียง)

สาว ๆ เหล่านั้นต่างร้องเพลงไปด้วย เก็บใบชาไปด้วย

ซึ่งหากไม่มี “着” (อยู่) จะกลายเป็นประโยคความรวม เช่น

我正在喝咖啡看电视剧。(ประโยคความรวม)

ฉันกำลังดื่มกาแฟ (และ) ดูละคร

那些姑娘们都在唱歌采茶。

สาว ๆ เหล่านั้นต่างร้องเพลงไปด้วย (และ) เก็บใบชาไปด้วย

แต่เป็นประโยคความรวมที่ไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เพราะขาดองค์ประกอบของประโยคความรวม กล่าวคือ ไม่มีคำสันธาน และไม่มีเครื่องหมายวรรคตอน ซึ่งสามารถทำให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ได้โดยการใส่เครื่องหมายวรรคตอน “、” (dunhao) หรือคำสันธาน “和” (และ) กำกับระหว่างกริยา เช่น

我正在喝咖啡、看电影。หรือ 我正在喝咖啡和看电影。

姑娘们都在唱歌、采茶。姑娘们都在唱歌和采茶。

สำหรับคำกริยาประเภทอื่นที่ใช้ในโครงสร้างกริยาที่เรียงกัน ไม่ต้องมีคำช่วยกริยา “着” (อยู่) หากเพิ่มเข้าไปจะผิดไวยากรณ์ เช่น

* 我喜欢着游泳。กริยาสภาวะจิต (Psychological verb)

* 我会着说汉语。กริยานุเคราะห์ (Auxiliary verb)

* 这是着帮我买的。กริยาบอกความสัมพันธ์ (Relational verb)

* 我们去着看电影。กริยาบอกทิศทาง (Directional verb)

2.3 การเรียงกันของคำกริยาบอกทิศทางที่มีคำนามบอกสถานที่ ร่วมด้วย

การเรียงกันของคำกริยาบอกทิศทางในภาษาจีนที่มีคำนามบอกสถานที่ร่วมด้วย สามารถวางกริยาบอกทิศทางตัวที่สองได้ 2 ตำแหน่ง คือ หลังคำนามบอกสถานที่ หรือ ท้ายประโยค เช่น

1a) 他进 V1 城 (นามบอกสถานที่) 去 V2 逛街 V3 (了)。

1b) 他进 V1 城 (นามบอกสถานที่) 逛街 V2 去 V3 了。

2a) 他上 V1 市场 (นามบอกสถานที่) 去 V2 买菜 V3 (了)。

2b) 他上 V1 市场 (นามบอกสถานที่) 买菜 V2 去 V3 了。

3a) 我们现在到 V1 中国 (นามบอกสถานที่) 来 V2 学 V3 汉语 (了)。

3b) 我们现在到 V1 中国 (นามบอกสถานที่) 学 V2 汉语 来 V3 了。

จากประโยคตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่ากริยาบอกทิศทางหลังคำนามบอกสถานที่วางได้ 2 ตำแหน่ง แต่มีปัจจัยต่างกัน 2 ประการ หนึ่งคือ การเรียงแบบ a) ท้ายประโยคจะมี “了” (แล้ว) หรือไม่ก็ได้ ส่วนการเรียงแบบ b) ต้องมี “了” (แล้ว) อยู่ท้ายประโยค

จึงจะสมบูรณ์ สองคือ a) และ b) มีจุดเน้นที่ต่างกัน a) เน้นที่กริยาหรือการกระทำของประธานในประโยค เช่น 逛街 (จับจ่าย ชื้อของ)、买菜 (ซื้อผักข้าว)、学汉语 (เรียนภาษาจีน) ส่วน b) เน้นที่ทิศทาง “去” (ไป)、 “来” (มา)

นอกจากนี้โครงสร้างการเรียงกันของกริยาในลักษณะนี้ หากกริยาบอกทิศทางเป็นคำกริยาบอกทิศทางคู่ (复合趋向动词) และมีความหมายบอกสถานที่ร่วมด้วย คำกริยาบอกทิศทางคู่ใช้ได้ 2 ลักษณะ คือ 1) คำกริยาบอกทิศทางคู่ทั้ง 2 พยางค์อยู่ติดกัน (คำกริยาบอกทิศทางคู่ + คำนามบอกสถานที่ + คำกริยาหลัก) 2) คำกริยาบอกทิศทางคู่พยางค์ที่ 1 กับ พยางค์ที่ 2 แยกกัน (คำกริยาบอกทิศทางพยางค์ที่ 1 + คำนามบอกสถานที่ + คำกริยาบอกทิศทางพยางค์ที่ 2 + คำกริยาหลัก) เช่น

4a) 他出去外面抽烟。(*เขาออกไปข้างนอกสูบบุหรี่)

4b) 他出外面去抽烟。(*เขาออกข้างนอกไปสูบบุหรี่)

(เขาออกไปสูบบุหรี่ข้างนอก)

5a) 同学们过去那边看足球赛。(*เพื่อนๆ เดินทางไปทางโน้นดูการแข่งขันฟุตบอล)

5b) 同学们过那边去看足球赛。(*เพื่อนๆ เดินทางทางโน้นไปดูการแข่งขันฟุตบอล)

(เพื่อนๆ เดินทางไปดูการแข่งขันฟุตบอลทางโน้น)

ทั้งนี้ ยังมีสิ่งที่พึงระวัง คือ มีคำกริยาบางคำ เช่น 出国 (ไปต่างประเทศ)、上街 (ไปตลาด)、回家 (กลับบ้าน) เป็นต้น เป็นคำที่มาจากโครงสร้าง คำกริยาบอกทิศทาง + คำนาม และได้กลายเป็นคำประสม 1 คำแล้ว จะไม่สามารถนำเอาคำกริยาบอกทิศทาง “来” (มา) หรือ “去” (ไป) มาเรียงต่อกับคำกริยาบอกทิศทางของคำประสมดังกล่าวได้ เช่น

6a) 我爸爸出国去做生意。 (*พ่อฉันออกต่างประเทศไปทำธุรกิจ)

* 6b) 我爸爸出国做生意。 (*พ่อฉันออกไปต่างประเทศทำธุรกิจ)

(พ่อฉันเดินทางไปทำธุรกิจที่ต่างประเทศ)

7a) 我们回家去看书。 (พวกเรากลับบ้านไปอ่านหนังสือ)

* 7b) 我们回去家看书。 (*พวกเรากลับไปบ้านอ่านหนังสือ)
(พวกเรากลับไปอ่านหนังสือที่บ้าน)

จะเห็นว่า ข้อ 6b) ไม่สามารถนำ “去” (ไป) มาเรียงติดกับ “出” (ออก) ได้ เพราะ “出国” (ไปต่างประเทศ) ในประโยคนี้กลายเป็นคำประสม 1 คำไปแล้ว และเช่นกัน ในข้อ 7b) ก็ไม่สามารถนำ “去” (ไป) มาเรียงติดกับ “回” (กลับ) ได้ เพราะ “回家” (กลับบ้าน) ก็กลายเป็นคำประสมไปแล้ว

3. การเทียบเคียงการเรียงกันของคำกริยาในภาษาจีนกับภาษาไทย

การเทียบเคียงการใช้กริยาเรียงในภาษาจีนกับภาษาไทยจะเทียบเคียงตามประเด็นของการนำเสนอในข้อ 2.1 2.2 และ 2.3 ซึ่งผลการเทียบเคียงที่ได้มีดังนี้

3.1 จำนวนคำกริยาที่เรียงกันได้ใน 1 ประโยคในภาษาจีนและภาษาไทย

1 ประโยคในภาษาจีนสามารถมีคำกริยาเรียงกันได้ตั้งแต่ 2-5 คำโดยไม่มีคำสันธานเชื่อม ซึ่งในภาษาไทยก็มีลักษณะที่เหมือนกัน เช่น

他想 V1 睡觉 V2。(เขาอยากนอน)

他们要 V1 去 V2 玩儿 V3。(พวกเขาจะไปเที่ยว)

你要 V1 记得 V2 过来 V3 帮忙 V4。(เธอต้องอย่าลืมมาช่วยกันนะ)

我觉得 V1 应该 V2 要 V3 去 V4 试试 V5。(ฉันคิดว่าควรจะไปลองดู)

3.2 ความสัมพันธ์ของคำช่วยกริยา กับการเรียงกันของคำกริยาในภาษาจีนและภาษาไทย

กลุ่มคำกริยาที่แสดงถึงการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวกับส่วนต่างๆ ของร่างกาย หรือเรียกว่าเป็นกริยาแสดงความต่อเนื่องในภาษาจีนเมื่อเทียบเคียงกับภาษาไทยจะมีทั้งส่วนเหมือนกันและส่วนต่าง

ส่วนเหมือน คือ คำกริยาที่แสดงถึงการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวกับ
ส่วนต่างๆ ของร่างกาย หรือเรียกกริยาแสดงความต่อเนื่องใน
ภาษาจีนที่เป็นสกรรมกริยา โดยที่**สกรรมกริยา**ตัวที่หนึ่งสื่อถึงวิธีการ
หรือสภาพของกริยาตัวที่สอง จะเรียงกันได้โดยไม่ต้องอาศัยคำช่วย
กริยาเช่นเดียวกับในภาษาไทย เช่น

校长拿着话筒讲话。หรือ 校长拿话筒讲话。(สื่อถึงวิธี
การ)

ครูใหญ่ถือไมโครโฟนพูด

他戴着安全帽骑摩托车。หรือ 他戴安全帽骑摩托车。(สื่อ
ถึงสภาพ)

เขาสวมหมวกนิรภัยขี่จักรยานยนต์

ส่วนต่างมีอยู่สองลักษณะ 1) โครงสร้างการเรียงกันของ
คำกริยาในภาษาจีนที่ประกอบด้วย**อกรรมกริยา**ที่แสดงถึงการ
เคลื่อนไหวที่เกี่ยวกับส่วนต่างๆ ของร่างกาย หรือกริยาแสดงความ
ต่อเนื่องนั้น จำเป็นต้องมีคำช่วยกริยา “zhe” (着) เชื่อมระหว่าง
กริยาตัวที่หนึ่งและตัวที่สอง จึงจะเป็นโครงสร้างการเรียงกันของ
คำกริยา แต่เมื่อเทียบกับลักษณะเดียวกันในภาษาไทย ไม่
จำเป็นต้องมีคำช่วยใดๆ เช่น

เขายืนส่องกระจก

他站着照镜子。*他站照镜子。

เด็กๆ นอนเล่นมือถือกัน

小朋友们躺着玩手机。*小朋友们躺玩手机。

2) **กรรมกริยา**ที่สื่อถึงการกระทำสองอย่างเกิดขึ้นหรือดำเนินไปในเวลาเดียวกัน หากไม่มี “着” (อยู่) เมื่อเทียบเคียงกับภาษาไทย จะไม่ตรงกับโครงสร้างการเรียงกันของคำกริยา แต่จะตรงกับโครงสร้างประโยคความรวม โดยภาษาจีนจะใช้เครื่องหมายวรรคตอน หรือ คำสันธานกำกับระหว่างกริยา ส่วนภาษาไทยจะใช้คำสันธานกำกับหรือเว้นวรรค แต่จะไม่มีเครื่องหมายวรรคตอน เช่น

他们常常一起喝茶、聊天儿。(ประโยคความรวม)

พวกเขามักจะดื่มน้ำชาด้วยกัน พูดคุยกัน

หรือ

他们常常一起喝茶和聊天儿。(ประโยคความรวม)

พวกเขามักจะดื่มน้ำชาด้วยกัน และพูดคุยกัน

พวกเขามักจะดื่มน้ำชาและพูดคุยด้วยกัน

3.3 การเรียงกันของคำกริยาบอกทิศทางที่มีคำนามบอกสถานที่ร่วมด้วยในภาษาจีนและภาษาไทย

ในภาษาจีน การเรียงกันของคำกริยาบอกทิศทางที่มีคำนามบอกสถานที่ร่วมด้วย สามารถวางกริยาบอกทิศทางตัวที่สองซึ่งมักจะเป็นคำว่า “去” (ไป) หรือ “来” (มา) ได้ 2 ตำแหน่ง คือ หลังคำนามบอกสถานที่ หรือ ท้ายประโยค ซึ่งไม่ว่าจะอยู่ตำแหน่งใดก็ไม่กระทบกับความหมาย (เกรียงไกร กองแสง, 2559) แต่เมื่อเทียบเคียงกับภาษาไทยในลักษณะเดียวกัน การเรียงกันของคำกริยาบอกทิศทางใน

ภาษาไทยวางได้เพียงตำแหน่งเดียว คือ หลังคำนามบอกสถานที่ จะไม่สามารถวางไว้ท้ายประโยคได้ เช่น

1a) 他走上楼 (นามบอกสถานที่) 去 拿东西 (了) 。

เขาเดินขึ้นตึกไปเอาของ (แล้ว)

1b) 他上 楼 (นามบอกสถานที่) 拿东西去了。

* เขาเดินขึ้นตึกเอาของไปแล้ว

หากกริยาบอกทิศทางเป็นคำกริยาบอกทิศทางคู่ และมีคำนามบอกสถานที่ร่วมด้วย ในภาษาจีนสามารถวางตำแหน่งคำกริยาบอกทิศทางคู่ได้ 2 ตำแหน่ง และ ในภาษาไทยก็วางได้ 2 ตำแหน่ง แต่โครงสร้างประโยคเหมือนกันหนึ่งโครงสร้าง และต่างกันหนึ่งโครงสร้าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1) โครงสร้างที่เหมือนกัน คือ $S+V_1(\text{บอกทิศทาง})+\text{คำนามสถานที่}+V_2(\text{บอกทิศทาง})+V_3$ เช่น

妈妈进厨房去做饭。

แม่เข้าห้องครัวไปทำกับข้าว

2) โครงสร้างที่ต่างกัน คือ ภาษาจีนมีโครงสร้าง $S+V_1(\text{บอกทิศทาง})+V_2(\text{บอกทิศทาง})+\text{คำนามสถานที่}+V_3$ แต่ภาษาไทยไม่มี เช่น

妈妈进去厨房做饭。

*แม่เข้าไปห้องครัวทำกับข้าว

โครงสร้างที่ถูกต้องในภาษาไทยที่สื่อความหมายในลักษณะเดียวกัน ต้องใช้กริยาบอกทิศทางพยางค์ที่สอง โครงสร้างคือ $S+V_1(\text{บอกทิศทาง})+V_2(\text{บอกทิศทาง})+\text{คำนามสถานที่}+V_3$

บอกทิศทาง)+ V₂(บอกทิศทาง)+ คำนามสถานที่+ V₂(บอกทิศทาง)+ V₃ ซึ่งจะ
กลายเป็นประโยคความรวม เช่น

แม่เข้าไปห้องครัวไปทำกับข้าว

เท่ากับ “แม่เข้าห้องครัว” และ “แม่ทำกับข้าว”

สรุป

การเรียงกันของคำกริยาในภาษาจีนมีคุณลักษณะเฉพาะและ
แตกต่างกับการเรียงกันของคำกริยาในภาษาไทยรวม 3 ประการดังนี้

1. เมื่อกริยาเป็นกลุ่มคำกริยาที่แสดงถึงการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวกับส่วน
ต่างๆ ของร่างกาย หรือกริยาแสดงความต่อเนื่องที่เป็นกรรมกริยา
ต้องมีคำช่วยกริยา “着” (อยู่) เชื่อมระหว่างกริยาตัวที่หนึ่งและตัวที่
สอง แต่ในภาษาไทยไม่ต้องมี

2. การเรียงกันของคำกริยาบอกทิศทางในภาษาจีนที่มีคำนามบอก
สถานที่ร่วมด้วย สามารถวางกริยาบอกทิศทางตัวที่สองได้ 2 ตำแหน่ง
คือ หลังคำนามบอกสถานที่ และท้ายประโยค โดยกรณีที่อยู่หลัง
คำนามบอกสถานที่ จะมีคำช่วย “了” (แล้ว) หรือไม่ก็ได้ แต่ในกรณี
ที่วางไว้ท้ายประโยค ต้องมีคำช่วย “了” (แล้ว) เสมอ แต่ใน
ภาษาไทยกริยาบอกทิศทางตัวที่สองวางได้เฉพาะหลังคำนามบอก
สถานที่

3. เมื่อกริยาที่เรียงกันเป็นคำกริยาบอกทิศทางคู่ (复合趋向动词)
หากมีคำนามบอกสถานที่ร่วมด้วย คำกริยาบอกทิศทางคู่สามารถ
เรียงติดกัน แล้วจึงตามด้วยคำนามบอกสถานที่ หรือแยกกันโดยการ

นำคำนามบอกสถานที่มาอยู่ตรงกลาง แต่ในภาษาไทยทำได้เฉพาะ
อย่างหลัง

บรรณานุกรม

- เกรียงไกร กองแสง. (2559). การศึกษาเปรียบเทียบ “กริยาวลีที่มี
คำกริยาเรียงสองคำขึ้นไป” ในภาษาจีน และ ภาษาไทย.
การประชุมสัมมนาวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ
เครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่
16 และ การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบูรณ์ ครั้งที่ 3 “งานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น” (น. 903-
916). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. ไทย. สืบค้นจาก
[http://research.pcru.ac.th/pcrunc2016/datacd/repo
rt_pcrunc2016.pdf](http://research.pcru.ac.th/pcrunc2016/datacd/report_pcrunc2016.pdf)
- สุรสา สุขก้อน. (2557). การจำแนกประเภทโครงสร้างกริยาเรียงใน
ภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Chen Junguang. (2013). Ying Han Yuxu Fanyi zhi Yanjiu:
Zhuyao Fenzhi Fangxiang he Juwei Jiaodian de
Hudong. *Di'er Yuyan Duxie Jiaoxue Yanjiu*, 01, 40.
- Kong Mengjuan. (2019). Fenxi “Liandongju” Jushi ji Duiwai
Hanyu Jiaoxue [Serial Verb Sentence

Analysis and Teaching Chinese as a Foreign
Language]. *Think Tank Era*, 05, 254-258.

Liu Yuehua. (2001). *Shiyong Xiandai Hanyu Yufa* [Practical
Modern Chinese Grammar]. Beijing:
The Commercial Press, 155.

Ma Xiaodi. (2019 : 5). Hanyu Liandongju Yuyiguanxi ji
Duiwai Hanyu Liandongju Jiaoxue Tanjiu [On the
semantic relationship of Chinese Conjunctions and
the teaching of Chinese as a foreign language].
Sinogram Culture, 23, 4-6.

Yang Limei. (2020). Hanyu Qingtai Dongci Lianyong de
Renzhi Chanshu [A cognitive exploration into the
co-occurrence sequence of Chinese modal verbs].
Journal of Xi'an International Studies University,
02, 33-37.

Zhu Dexi. (2000). *Yufa Jiangyi* [Chinese Grammar]. Beijing:
The Commercial Press, 140.

Book Review บทวิจารณ์หนังสือ

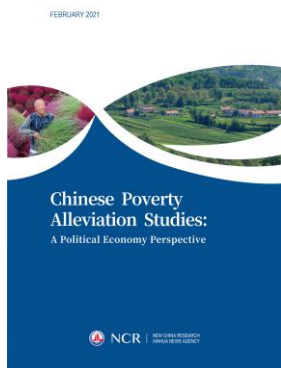
ศุภกร คนคลอง¹

สำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

333 หมู่ 1 ตำบลท่าสุด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100

อีเมล suppakorn.kho@mfu.ac.th โทรศัพท์ 0-5391-6693

NCR. (2021). Chinese Poverty Alleviation Studies:
A Political Economy Perspective. Beijing: Xinhua News.

สาธารณรัฐประชาชนจีนได้ประกาศไว้ว่าภายในปี ค.ศ. 2020 จะขจัดความยากจนให้หมดไปจากประเทศ และสร้างสังคมมีกิน-มีใช้อย่างรอบด้าน พร้อม ๆ กับการสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระยะ 5 ปี ฉบับที่ 13 ช่วงหลายปีที่ผ่านมา ประเทศจีนได้ขับเคลื่อนนโยบาย แนวทาง และกลยุทธ์ต่าง ๆ มากมายในการต่อสู้กับความ

---

¹ อาจารย์ประจำ

ยากจนอย่างจริงจัง ด้วยการทุ่มเทกำลังและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ประเทศจีนได้สร้างความมหัศจรรย์บนหน้าประวัติศาสตร์การจัดความยากจนของมนุษย์ทั่วโลก ในช่วงระยะเวลา 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ประเทศจีนสามารถทำให้ประชากรกว่า 50 ล้านคนหลุดพ้นจากความยากจนได้สำเร็จตามที่ได้เคยประกาศไว้

Chinese Poverty Alleviation Studies: A Political Economy Perspective โดยหน่วยงาน New China Research (NCR) เป็นหนังสือที่กล่าวถึงประสบการณ์การต่อสู้กับปัญหา ความยากจนของประเทศจีนภายใต้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์การเมือง พร้อมทั้งนำเสนอแนวปฏิบัติ วิธีการ และกลยุทธ์ในการดำเนินการต่อสู้กับปัญหาความยากจน เนื้อหาภายในหนังสือเล่มนี้ นำเสนอประสบการณ์การปฏิบัติการจริง ในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประเทศจีน มาถกเถียง และเรียบเรียงผ่านมุมมองแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ของผู้บริหารประเทศและนักวิชาการ จนยกระดับให้กลายเป็นศาสตร์ความรู้ที่เรียกว่า “Chinese Poverty Alleviation Studies” เพื่อเป็นการแบ่งปันประสบการณ์ของประเทศจีนแก่นานาประเทศทั่วโลก โดยหนังสือดังกล่าวมีองค์ประกอบทั้งหมด 4 ส่วน ซึ่งจะพาผู้อ่านไปพบกับทฤษฎี และแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาความยากจนของประเทศจีน เป็นการเปิดมุมมองที่จะทำให้เห็นภาพที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เกี่ยวกับลำดับขั้นตอนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาคความยากจนของ
ประเทศจีน

สำหรับส่วนแรกปรากฏวาทะที่มีนัยสำคัญต่อการแก้ไข
ปัญหาคความยากจนของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ระบุว่า “การแก้ไขปัญหาค
ความยากจนคือปัญหาระดับประเทศ การแก้ไขปัญหาคความยากจน
ยกระดับคุณภาพชีวิต ก้าวสู่สังคมที่มั่งคั่ง คือหน้าที่พื้นฐานของการ
ปกครองระบบสังคมนิยม และเป็นปณิธานที่สำคัญของพรรค” โดย
ในเนื้อหาของส่วนที่หนึ่ง จะพาผู้อ่านย้อนไปในช่วงปีค.ศ. 1840
กล่าวถึงพัฒนาการของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาคความ
ยากจนของประเทศจีน กอปรกับแนวทางการดำเนินการในปัจจุบัน
ชี้ให้เห็นจุดเชื่อมต่อสำคัญของการเกิด “Chinese Poverty Alleviation
Studies” ขึ้น ตลอดจนนำเสนอแนวคิดของผู้นำประเทศที่มีต่อการ
แก้ไขปัญหาคความยากจน เพื่อเน้นย้ำให้ผู้อ่านเห็นว่าการแก้ไขปัญหาค
ความยากจนที่แท้จริงนั้น ต้องมาจากการให้ความสำคัญและการลงมือ
ทำจริงจากระดับผู้นำประเทศ ส่วนถัดมากล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติ
จริงในการแก้ไขปัญหาคความยากจนของประเทศ และปรากฏ
แนวความคิดหลากหลายรูปแบบที่ประเทศจีนใช้ในการแก้ไขปัญหาค
ความยากจน ซึ่งผู้อ่านจะสามารถเข้าใจกระบวนการ ลำดับขั้นตอนการ
ดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาคความยากจน
โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิด “การแก้ไขปัญหาคอย่างตรงจุดทั้ง 6

ประการ” และที่สำคัญการนำเสนอเนื้อหาในส่วนนี้มีการใช้รูปภาพและแผนภูมิมาประกอบ ช่วยให้ผู้อ่านเห็นภาพและเข้าใจได้โดยง่าย

ส่วนที่สามเป็นส่วนที่นำเสนอการบูรณาการแนวคิดของเศรษฐกิจศาสตร์การเมือง มาปรับใช้ในการพัฒนาแนวทางหรือกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยวาทีสำคัญของประธานาธิบดีสีจิ้นผิงที่ปรากฏในส่วนหน้านั้น กล่าวว่า “การจะแก้ไขปัญหาความยากจนให้เด็ดขาด จะต้องประกอบมาจากการที่มีตลาดที่มีประสิทธิภาพและรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน” ซึ่งเนื้อหาภายในบทนี้แสดงให้เห็นบทบาทที่ชัดเจนของหน่วยงานรัฐที่เป็นหน่วยงานขับเคลื่อนการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาความยากจน ควบคู่ไปกับการวิเคราะห์สถานการณ์จริง และสภาพการณ์จริงของเศรษฐกิจของประเทศ และส่วนสุดท้ายกล่าวถึงแนวทางการแบ่งปันประสบการณ์การแก้ไขปัญหาความยากจนของประเทศจีนสู่ต่างประเทศ โดยมีการนำเสนอแนวคิดที่น่าสนใจ คือ แนวคิด “5D” ที่อธิบายถึงแนวทางการดำเนินงานก่อนที่จะนำประสบการณ์ของประเทศจีนไปปรับใช้ เนื่องจากในแต่ละประเทศนั้นมีสถานการณ์ของประเทศที่แตกต่างกัน อาจทำให้วิธีการที่ประเทศจีนใช้นั้นไม่ประสบผลสำเร็จในบางประเทศ ทั้งนี้ แนวคิด “5D” ประกอบด้วย Determined Leadership / Detailed Blueprint / Development Oriented / Data-based Governance และ Decentralized Delivery ซึ่งจะช่วยเป็น

แนวทางให้ประเทศเหล่านั้นได้วิเคราะห์และทำความเข้าใจกับบริบท
ของตนเอง ก่อนที่จะนำประสบการณ์ของประเทศจีนไปปรับใช้

กล่าวคือ หนังสือเล่มนี้เหมาะสำหรับผู้ที่สนใจเกี่ยวกับ
ประเทศจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน
การอ่านหนังสือเล่มนี้จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงองค์ประกอบทางทฤษฎี
และแนวความคิดของการแก้ไขปัญหาความยากจน ตลอดจนเข้าใจถึง
แนวทางปฏิบัติ และประสบการณ์จริงที่เกิดขึ้นของประเทศจีน และ
เป็นภาพสะท้อนที่ชัดเจนเป็นอย่างมากว่า การแก้ไขปัญหาความ
ยากจนจะต้องเกิดจากการคิด วิเคราะห์ และวางแผนเป็นอย่างดี ไม่
เพียงพอจนนโยบายเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์เฉพาะหน้าเท่านั้น

